

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 364

Poznań, sobota dnia 9 sierpnia 1930

Rok XXV

Bez budżetu

Gwałtowny spadek dochodów skarbowych, które w pierwszym kwartale nowego okresu budżetowego 1930/31 wyniosły o 45 milionów mniej niż w roku zeszłym, zmusił ministerstwo skarbu do zastosowania w bardzo rozległej mierze i zw. kompresyj budżetowych. Gdyby kompresje te utrzymane były na cały rok w tem samym tempie, co w pierwszym kwartale, to budżet uległby redukcji o sumę 300 milionów, a zatem zszedłby poniżej granicy 2.700 milionów, uznanej w swoim czasie przez p. ministra Matuzewskiego za niezbędne minimum.

Okazuje się, że jak niema pieniędzy, to się wydaje jeszcze mniej, niż wynosi minimum. Trzeba przyznać p. Matuzewskiemu, że z dużą energią i wśród rozmaitych kłopotów trzyma się zasady miesięcznych budżetów, polegającej na tem, aby w żadnym miesiącu nie wydać więcej, niż się uzyska dochodów, czyli aby każdy miesiąc był sam dla siebie samowystarczalny.

Wpatrzony w tę zasadę, jak w zbawczą latarnię morską, lekcewał p. Matuzewski prace Sejmu nad budżetem, a w szczególności nie tylko nie martwił się podwyższaniem wydatków, ale sam je inicjował. Był tylko dana pozycja nie zawierała nowego tytułu prawnego lub podwyższenia istniejących zobowiązań, to dla p. ministra skarbu było obojętnem, ile ona na papierze będzie wynosiła. Rozumował on tak: Uchwalajcie sobie, ile chcecie, a ja, operując miesięcznym budżetami, dam tyle i na to, ile i na co chcecie.

Przy takim rozumowaniu, im budżet jest większy i mniej realny, tem dla ministra skarbu lepiej, bo ma tem szersze ramy, a w nich tem większą swobodę ruchów. Rozporządzając z jednej strony możliwością kompresji przez miesięczne budżety, z drugiej zaś słynnym artykułem 6 ustawy skarbowej, upoważniającym rząd do robienia wydatków, nie obym rząd do robienia wydatków, w nagłych wypadkach, — rząd może wstrzymać jedne, a powiększać inne wydatki. Słowem — uzyskuje tak upragnione przez p. Piłsudskiego luzy budżetowe.

Nie przemawiamy tu przeciwko zasadzie miesięcznych budżetów. Jest ona zawsze dobra, a przy obecnych rządach wprost nieodzowna. Wprawdzie w pierwszym kwartale i ona nie uchroniła od deficytu budżetowego, wynoszącego około 3 milionów i pokrytego sztucznie przez wpisanie na dochód części pożyczki kolejowej, należącej do rezerwy kasowej. Ale mimo tego zasada ta jest potężnym hamulcem, z którego energiczny minister skarbu może mieć skuteczną broń na radną twórczość innych kolegów.

Jest w tem wszystkim atoli jedno „ale“. Każdy hamulec jest dobry, o ile nie działa stale, a tylko wyjątkowo, gdy potrzeba. Najlepiej byłoby, gdyby budżet był tak oszczędnie ułożony, żeby się obeszło bez kompresji. Bo budżet nie jest tylko suchym cyfrowym zestawieniem dochodów i wydatków, które powinno kończyć się nadwyżką pierwszych nad drugimi. Budżet jest planem gospodarczo-administracyjnym państwa, a jako taki ma swoją wewnętrzną logikę i dy-

Doskonale pouczenie dla Gdańska

Udziela go wybitny publicysta angielski

Gdańsk, 9. 8. (PAT.) Wybitny publicysta angielski Augur zamieszcza we wczorajszym wydaniu „Baltische Presse“ artykuł wstępny, poświęcony sprawie Gdyni. Artykuł swój rozpoczyna Augur od stwierdzenia, że Gdynia jest symbolem elementarnej siły i nowoczesnego postępu.

Gdynia jest dziś przedmiotem skargi Gdańska, która ma być rozpatrywana w Genewie. Wolne m. Gdańsk protestuje przeciw konkurencji swojego młodego rywala i żąda dla siebie monopolu w dziedzinie polskiego handlu zamorskiego. Skarga ta powinna była być wniesiona przed 6 laty a nie dziś, gdy można stwierdzić już tak wspaniałe sukcesy Polska będzie mogła dziś powiedzieć, że szkody, wynikające z tej rzekomej konkurencji, muszą być udowodnione, albowiem Gdańsk rozwija się w dalszym ciągu poza ramy, określone pod panowaniem pruskim, kiedy to Gdańsk gnębiony był na korzyść Szczecina i Królewca Dalej Polska będzie mogła powiedzieć, że nigdy nie składała żadnego wiążącego przyrzeczenia co do monopolu Gdańska oraz że Gdańsk sam wymusił poprostu budowę Gdyni swoim negatywnem nastawianiem się w stosunku do Polski. Także i my, stając na stanowisku europejskim, możemy podać przyczynę, z powodu której skarga Gdańska nie da się utrzymać. Tych kilka kilometrów wybrzeża, które tworzą jedyny dostęp do

Polski, uważać należy za jednolitą całość, której elementami są Gdynia i Gdańsk. Przez tych 70 km wybrzeża morskiego przebiega cały ruch handlowy Polski, który w ciągu 10 lat podwoił się, podczas gdy na granicach lądowych, długości 4 tysięcy km., ruch handlowy nie uległ zmianie. Polski ruch handlowy orientuje się coraz bardziej w nowym kierunku, a jego wzrost będzie się w dalszym ciągu rozwijał w stronę morza.

W dalszym ciągu podkreśla Augur, że system, do którego oba „rywalizujące“ porty należą, wymaga utworzenia trzeciego elementu, aby stać się kompletnym, a mianowicie utworzenia portu rzeczno-gdańskiego dla towarów, płynących z kraju Wisłą. Tu mógłby Gdańsk znaleźć swój istotny rewanż w stosunku do Gdyni. Do tego jednak potrzeba, aby Gdańsk możliwie szybko zorientował się z powrotem w stronę Polski, która zawsze była dla Gdańska źródłem bogactwa. W końcu Augur, wskazując na znaczenie morza oświadcza, że Polska dwukrotnie już w swej historii odcięta została od morza, które dziś z powrotem odzyskała. Zmiana obecnego stanu i zgniecenie wolności i suwerenności polskiej przez restrykcje natury politycznej wywołałyby nowy, tak straszliwy wybuch gniewu, że stałby się on fatalny dla pokoju europejskiego.

Sprawa członkostwa Gdańska w Międzynarod. Biurze Pracy

Trybunał haski ukończył publiczne obrady w tej sprawie — Orzeczenia spodziewać się należy za 4—5 tygodni

Haga, 9. 8. (Tel. wł.) W czwartek zakończyły się obrady publiczne Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze w sprawie spornej o członkostwo Gdańska w Międzynarodowym Biurze Pracy. Ze strony gdańskiej występował, jak wiadomo, prof. dr. Kaufmann, ze strony polskiej prof. dr. Rundstein. Teza polska polega na tem, że Gdańsk nie ma prawa, jako

samodzielna jednostka, być członkiem instytucji międzynarodowych.

W czasie rozprawy dyrektor Międz. Biura Pracy socjalista Albert Thomas poparł pretensje Gdańska.

Wczoraj rozpoczęły się poufne obrady trybunału haskiego i potrwać około 4 tygodnie. Orzeczenie Trybunału podane zostanie do wiadomości publicznej prawdopodobnie za jakieś 5 tygodni.

Aresztowanie ruskich podpalaczy

Warszawa, 9. 8. (Tel. wł.) Policja lwowska aresztowała 3 Ukraińców, członków Sokoła ruskiego, oskarżo-

nych o podpalenie folwarku o. o. Franciszkanów oraz śp. gen. Rozwadowskiego. (w)

namikę, której pogwałcenie nie wychodzi państwu na korzyść.

Do budżetu raz uchwalonego i puszczanego w ruch dostosowuje się odrazu cała gospodarka państwa. Z ogólnym planem muszą być szarmonizowane szczegółowe plany administracyjne. Każdy minister, każdy szef samodzielnego urzędu, czy przedsiębiorstwa wie, na co może liczyć i odpowiednio do tego nastawia całą działalność swoją i swoich podwładnych. Tak jest przy budżecie realnym, czyli takim, który w całości może być wykonany bez żadnych kompresyj. Gdy budżet taki jest równocześnie oszczędny i nie przekracza możliwości finansowych ludności, wtedy gospodarka państwowa jest zdrowa, a owoce jej stają się błogosławieństwem kraju.

Zupełnie inaczej jest, gdy budżet jest za wielki i skutkiem tego dla uniknięcia, czy przynajmniej zmniejszenia niedoboru musi być redukowany w drodze t. zw.

kompresji. Cała administracja staje odrazu pod znakiem niepewności. Żaden kierownik poszczególnego jej działu nie wie w kwietniu, czy w maju, jaki procent swego budżetu otrzyma za cały rok. W tych warunkach wszelkie plany stają się fikcją, machina państwowa popada w rozstrój, gospodaruje się z dnia na dzień.

A taka gospodarka jest najdroższa. Wystarczy drobny przykład. Wyjeżdża inżynier rządowy z ministerstwa na roboty pomiarowe w kraju. Wie, ile ma przeznaczone w budżecie, ale nie wie, ile naprawdę dostanie przez całe lato. Po wyczerpaniu pierwszej dotacji spodziewa się nowej, a nie otrzymując jej, czeka i nic nie robi. Ale diety za pracę poza urzędem bierze i on i jego pomocnicy — zupełnie za darmo.

Klub Narodowy walczył zawsze o oszczędny, a zarazem realny budżet. Chcieliśmy uchwalić mniej, ale żeby to

„mniej“ było na pewno wykonane. Wbrew nam rząd i jego stronnictwo, popierani także przez lewicę, dali państwu budżet za wielki, który trzeba sztucznie zmniejszać, wytwarzając chaos i dowolność w administracji.

Rząd ma swoje luzy, ale kraj powinien wiedzieć, że taka gospodarka jest właściwie gospodarką — bez budżetu.

Najważniejszy postulat p. Piłsudskiego wszedł w życie bez zmiany konstytucji ulubioną drogą faktu dokonanego. Budżet, jako wyraz woli Sejmu, właściwie nie istnieje. M. K.

Wyjazd do Estonji

Gdynia, 8 sierpnia.

Od godz. 5-tej po południu stoją wzdłuż toru kolejowego uzbrojeni policjanci w białych czapkach. O godz. 18,49 specjalny pociąg Prezydenta zajechał na na dworzec w Gdyni i po jednodominutowym postoju ruszył ma do portu. Dokonane wczoraj próby na tym odcinku, długim na 8 kilometrów, wykazały, że potrzeba na to 25 minut czasu.

W porcie, przy nabrzeżu pilotowem opiera się czarny, wyczyszczony kadłub „Polonji“. Na rufie powiewa, wciągnięta w południe przez ministra Kwiatkowskiego, polska bandera. Trzy pokłady statku lśnią czystością. Różnokolorowe chorągiewki zdobią okręt. Przed „Polonją“, w awanporcie, stoją sznurum, pod parą, kontrtorpedowiec „Wicher“ i trzy torpedowce. Torpedowiec „Mazur“ ruszył już wczoraj jako awangarda.

Na nabrzeżu, gdzie pomiędzy szyny rozsypano żółty piasek i rozłożono czerwone chodniki i cenne dywany, krzątanie i bieganina. Kompanja honorowa marynarzy ustawia się w dwóch szeregach, obok panowie w żakietach i cylindrach, dalej sztabdary organizacji miejscowych i świetnie ubrany hufiec legji „mocarstwowej“. Ustawia się ludzi, wyznacza miejsca, oblicza, gdzie stanie lokomotywa. Punktualnie, godzina 19,15 zajechał pociąg specjalny, liczący osiem wagonów. Pilnujących żandarmów i agentów przybywa drugie tyle. Prezydent wysiada w otoczeniu ministrów, adiutantów, naczelników i dyrektorów. Orkiestra marynarki wojennej gra hymn narodowy, ludzie krzyczą: „niech żyje!“, armaty zaczynają oddawanie 21 strzałów.

Orszak posuwa się powoli po czerwonym chodniku. Prezydent podaje rękę przedstawionym mu osobom, przyjmuje bukiet z ręki jakiegoś robotnika i całuje główki dwóch dziewczynek w bieli, witających go w Gdyni.

Po schodni, udekorowanej państwowymi banderami z orłem, Prezydent wstępuje na pokład, za nim wszyscy dostojnicy. Ustawieni na pokładzie marynarze, warta honorowa, prezentują broń, na grotmaszcie zawisa chorągiew Prezydenta.

Prezydent jest już na statku i zajmuje swoje apartamenty. Z wagonów pociągu wychodzi osobista służba prezydenta w szarych mundurach i rogatywkach. Służący dźwigają niezliczoną ilość kufrów, waliz, skrzynek i pudełek. Po pokładzie biegają kamerdynerzy w niebieskich frakach i srebrnych sznurach. Publiczność, trzymana w odpowiedniej odległości, rozdziawia szeroko usta. Nigdy nie widziała tyle służby, takiego cesarskiego ceremonjału, tyle mundurów, orderów i stosowanych kapeluszy.

Pan Prezydent zasiada do obiadu, który przeciąga się do godz. 10 wieczór. Ministrowie Kwiatkowski i Sławek opuszczają pokład, poczem „Polonja“, eskortowana przez okręty wojenne, opuszcza majestatycznie port. Z Prezydentem jedzie bezmała dwadzieścia osób: adiutanci, sekretarze, służba, muzykanci, kucharze, wojsko i agenci. Podróż prawdziwie królewska. F o b.

Nowe szykany niemieckie

Jak władze gdańskie chciały uniemożliwić przedstawienie polskie w Sopocie?

Gdańsk, 9. 8. (Tel. wł.) W czwartek w Sopocie zaszła fakt nowej prowokacji niemieckiej w stosunku do artystów polskich.

Na dzień ten na zaproszenie „Macierzy Szkolnej” polski zespół teatralny z Ireną Solską na czele, odbywający po wybrzeżu polskiem swoje tournée artystyczne, zapowiedział swoje występy gościnne w Sopotach, o czym miejscowe dzienniki niemieckie zamieściły wzmianki i ogłoszenia.

Mimo, iż występ ten w myśl obowiązującego w Gdańsku ustawodawstwa został na czas, to znaczący na kilka dni przed wyznaczonym terminem widowiska, zgłoszony u władz miejscowych, poczem ogłoszono o dniu przybycia zespołu. oraz ukazały się plakaty w języku polskim na mieście, w ostatniej chwili zakazano sprzedawania biletów i odbycia widowiska, a to pod pretekstem, iż Polska Macierz Szkolna nie posiada zezwolenia na urządzenie przedstawień teatralnych poza obrębem Gdańska.

Cel tego zakazu był bardzo jasny. Po pierwsze władze gdańskie, obserwując z niepokojem rozwój życia polskiego na terenie Wolnego Miasta Gdańska, pragnęłyby to życie polskie jak najdalej idącymi środkami stłumić, po drugie zapowiedziane widowisko obejmuje swoim programem również przegląd artystycznych wyrobów krajowych, opartych o hasło samowystarczalności gospodarczej Polski.

Stąd telefoniczne zarządzenie policyjne (!), nakazujące zderzenie plakatów (!), reklamujących widowisko w języku polskim. oraz zakaz wydania sali na cele widowiskowe.

Nalychmiastowa interwencja „Macierzy Szkolnej” po kilkugodzinnych wyjaśnieniach doprowadziła wprawdzie do cofnięcia zakazu w ostatniej chwili przed przedstawieniem, niemniej jednak Gdańszczanie osiągnęli swój cel, ponieważ ludność polska, która o zakazie została poinformowana i nie mogła być powiadomiona o jego zniesieniu i która zresztą obawiała się dalszych niespodzianek i represji na widowisku, nie wzięła udziału, za wyjątkiem tych nielicznych, którzy bądź to o wydaniu zakazu nie wiedzieli, bądź też przypadkowo o jego zniesieniu się dowiedzieli.

Nadomiar przed samem widowiskiem zjawia się na sali „Schupo” z zamiarem przeprowadzenia jakiegoś rzekomo technicznej rewizji. Znow trzeba było interwencji obecnego na sali radnego miasta Sopot, by nie douścić do dalszych szykan.

Mimo tych szykan zdecydowali się artyści na wspólnie naradzie kierownictwa artystycznego Ireny Solskiej, Drabika oraz Władysława Orlicza na odbycie przedstawienia bez względu na możliwość dalszych niespodzianek o charakterze... opolskim. Artyści odegrali sztukę „Czworo ludzi w czterech ścianach” Zalewskiego.

komisarza pracy Ugianowa, na którym ciążyły grzechy prawo - opozycyjnej przeszłości politycznej. Miejsce jego zajął Tichon, następcą Tichona mianowany został Krawali. W komisariacie handlu wewnętrznego i zagranicznego zwolniono zastępcę komisarza Gradyńskiego, mianując na to stanowisko Chloplankina. W komisariacie poczt i telegrafów mianowany został Lubowicz na stanowisko pierwszego zastępcy komisarza i Smirnow, jako drugi zastępca. Zwolniony został również dotychczasowy stały delegat Rosyjskiej Republiki Związkowej przy radzie komisarzy ludowych Z. S. R. R. Kwiring. Jego miejsce zajął Polujan.

Odkrycie starożytnego skarbu

Warszawa, 9. 8. (PAT). Prasa warszawska przynosi interesujące dane o dokonaniu przed paru miesiącami odkryciu starożytnego skarbu dużej wartości numizmatycznej.

Skarb istotnie został wykopany przez pewnego wieśniaka, który orał pole we wsi Rybiski na terenie drugiego komisariatu policji miasta Wilna. Po wydobyciu skrzyni okazało się, że zawiera ona 400 monet srebrnych w formie podłużnych płytek, wagi ogólnej 40 kg. wysokiej próby.

Znalazca w tajemnicy przed sąsiadami wywiózł skrzynię do miasta i sprzedał pewnemu jubilerowi za 5 tys. zł. W obecnej chwili jubiler posiada 350 sztuk tych monet. Wieść o znalezieniu skarbu przedostała się do władz. Przeprowadzone badania stwierdziły ogromną wartość naukową skarbu, znalezione bowiem pieniądze są pochodzenia staroliteńskiego, jeszcze z czasów Witoldowych. Prócz tego znajduje się większa ilość t zw. grzywień kijowskich i nowogródzkich, pochodzących z XIII stulecia. Każda moneta owinięta była w napół zmuszając materję.

Skrzynia, w której znajdowały się pieniądze, była drewniana, wewnątrz obita blachą miedzianą. Obecnie sprawą tą zainteresował się Urząd Konserwatorski.

Dziennikarze polscy w Tallinie

Tallin, 9. 8. (PAT). Przybyli tu dziś rano dziennikarze polscy powitani serdecznie na dworcu przez preza syndykatu dziennikarzy estońskich Moorsona, szefa sekcji prasowej min. spraw zagr. Mery i wiele innych osób.

O pomoc dla dotkniętych klęską suszy

Waszyngton, 9. 8. (PAT). Prezydent Hoover zapowiedział na dzień 14. b. m. konferencję z prezydentami Stanów, dotkniętych klęską suszy. Celem konferencji jest przyjęcie z pomocą ludności. Według doniesień około jeden milion rodzin znalazł się w niezmiernie ciężkim położeniu.

Bezrobocie w Niemczech

Berlin, 9. 8. (PAT) Według opublikowanej dziś statystyki od dnia 15 do 31 lipca liczba bezrobotnych w Niemczech wzrosła o 42 tys. osób i wynosiła 31 lipca b. r. 2.757.000 osób.

Położenie w Chinach

Nankin, 9. 8. (PAT) Rząd nacjonalistyczny komunikuje, że odebrano z powrotem od komunistów miasto Talian.

Szangtung, 9. 8. (PAT) Według doniesień z Hankou do tamtejszego banku National City Bank wystosowali komuniści żądanie wypłacenia im 100 tys. dolarów, albowiem w przeciwnym razie napadną miasto i splondrzą je. Sytuacja w Hankou jest krytyczna.

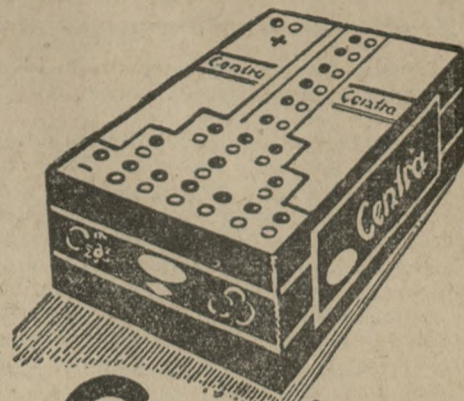
Zgon dowódcy Reichswehry

Berlin, 9. 8. (PAT.) Dziś zmarł w Berlinie w 59 roku życia gen. Walter Reinhardt. Gen. Reinhardt był ostatnim kierownikiem min. spraw wojsk. Prus. Po rozwiązaniu we wrześniu 1915 tego ministerstwa rząd Rzeszy zamianował go szefem dowództwa Reichswehry i tmsamem był on pierwszym z kolei szefem powojennych niemieckich sił zbrojnych.

Położenie polityczne w Turcji

Stambuł, 9. 8. (PAT) — Havas. Dzienniki przewidują możliwość ważnych wydarzeń w życiu politycznym Turcji. Bawiący w Stambule na urlopie poseł turecki w Paryżu, Fethy Bey zamierza ustąpić z zajmowanego stanowiska, pragnąc zająć się czynnie polityką i stworzyć nową partję o całkowicie odrębnym programie polityki

BATERJE ANODOWE

Centra

Pw 4187-25,01

wewnętrznej. Dzienniki wspominają też o ewentualności dymisji prezesa rady ministrów Ismeta Paszy.

PRZY ZAKUPACH ZWAŻAJ CZY JESTEŚ W SKLEPIE POLSKIM I CHRZEŚCIJAŃSKIM!

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.889 zł; w Gdańsku na Warszawę 8.89 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn. w dewizach 212.40 do 212.70 zł, gotówką 212.00 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173.14 do 173.40 zł, gotówką 172.80 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Żyźowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 9 sierpnia 1930 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy: a) żyta 696 gr. (118,5 f. w h.); b) pszenicy 753 gr. (128,0 f. w h.); c) jęczmienia 673 gr. (114,1 f. w h.); d) owsa 480,5 gr. (80,1 f. w h.).

„Ceny orientacyjne” parytet Poznań

Zyto 135 tonn par. Poznań	21,00— 00,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica nowa zdrowa, sucha, zdalna do przemiału	31,00— 32,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień przemiałowy nowy	21,50— 24,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	24,50— 26,50
Usposobienie spokojne.	
Owies	21,50— 22,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia wł. work. 65%	32,50
Usposobienie słabe.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	52,00— 55,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	12,00— 13,00
Otręby pszenne	15,50— 16,50
Rzepak	46,00— 48,00
Groch Victoria	43,00— 48,00

Ogólne usposobienie spokojne. Stabilizacja na rynkach zagranicznych wywołała uspokojenie na rynku wewnętrznym.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 9 sierpnia 1930 r.

Pszenica march. od st. załad.	247,00—250,00
76, 77 kg.	
Tendencja przy punktualnem załadowaniu mocniejsza, pozatem stała.	
Zyto march. od stacji załad.	0,00—161,00
72 kg.	
Tendencja stała.	
Owies march. od stacji załad.	183,00—192,00
Tendencja spokojna	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	183,00—200,00
Tendencja stała.	
Mąka pszena	29,75— 7,75
Tendencja stała.	
Mąka żytnia	22,50—25,00
Tendencja stała.	
Ospa pszena	9,50— 9,80
Tendencja stała.	
Ospa żytnia	9,50—10,00
Tendencja stała.	
Groch Victoria	27,00—32,00
Groch dr. jadalny	24,00—27,50
Groch pastewny	19,00—20,00
Peluszka	22,00—24,00
Bób polny	17,00—18,50
Wyka	21,00—23,50
Makuch rzepakowy	10,60—11,60
Makuch lniany	17,20—18,00
Wyłoki suche krajowe	8,40— 9,20
Srót Soja	14,50—15,40
Płatki ziemniaczane	15,80— 16,50

Ogólna tendencja dobrze utrzymana.

Prasa czeskosłowacka i francuska o wynikach konferencji w Sinaia

Trudności w przeprowadzeniu cel preferencyjnych — Wspólna polityka agrarna Małej Ententy i Polski solą w oku Berlina

Praga, 9. 8. (PAT) Dzisiejsza prasa, zbliżona do rządu poświęca dużo miejsca politycznemu znaczeniu konferencji rolniczej w Sinaia.

„Prager Presse”, „Ceskoslovenska Republika” i „Ceskie Slovo” konstatują zgodnie, że konferencja ta zawiodła obliczenia Węgier, które dążyły do stworzenia środkowo - europejskiego bloku agrarnego i tem samem wbiła klinu między Małą Ententę. Wyłoniony tymczasem w Sinaia projekt unji celnej między Rumunją i Jugosławiją wzmocni podłoże współpracy gospodarczej Małej Ententy, i zada klam pogłoskom o odciążeniu Rumunii od tego ugrupowania.

Wiedeń, 9. 8. (PAT). Omawiając stosunek Czechosłowacji do wyników konferencji w Sinaia, zaznacza Neue Fr. Pr. w korespondencji z Pragi, że szczególnie w czeskosłowackich kołach rolniczych uważane są wyniki konferencji za niedostateczne, przeprowadzenie systemu cel preferencyjnych natrafia bowiem na wielkie trudności. Sfery miarodajne Bukaresztu i Białogrodu powinny zrozumieć, że Czechosłowacja musi ochraniać swe rolnictwo i nie może złożyć go w ofierze przemysłowi a już w żadnym wypadku nie można liczyć na to, aby sympatje polityczne, istniejące w Cze-

chosłowacji w stosunku do Jugosławiji i Rumunii, przewyciężyć mogły dążenia gospodarze agrarjuszy czeskosłowackich, upatrujących podstawę dla dalszych rokowań jedynie w systemie kontyngentalnym.

Paryż, 9. 8. (PAT). Prasa omawia szeroko konferencję w Sinaia, wyrażając nadzieję, że Czechosłowacja wejdzie również do projektowanego związku. „Le Journal” pisze: kombinacja ta będzie się mieściła w ramach Małej Ententy.

Układ gospodarczy jest w tym wypadku łatwy do przeprowadzenia jako następstwo układu politycznego. Stwierdza to w sposób jaskrawy słu-szność znanej tezy Brianda. Teza ta sprawdzi się raz jeszcze, jeżeli Polsce uda się zrealizować plan bloku państw agrarnych, opartego na jeszcze szerszych podstawach.

„Figaro” stwierdza, że jeżeli porozumienie gospodarze ogarnie po pewnym czasie Polskę a nawet i Węgry, przyczyni się to w znacznym stopniu do rozwoju solidarności politycznej pomiędzy Białogrodem, Bukaresztem i Pragą i do rozciągnięcia jej na inne państwa sąsiednie. Jednakże polityka taka, zaznacza dziennik, nie omieszka wzbudzić nieufności Berlina i Moskwy.

Przygotowania do zjazdu radomskiego

Czy nie za kosztowna impreza?

Warszawa, 9. 8. (Tel. wł.) Pisma prorządowe przynoszą szereg informacji o wielkich przygotowaniach do zjazdu w Radomiu. Oprócz pomnika, buduje się „artystyczny wodotrysk”, odnawia się dworzec, pośpiesznie brukuje się ulice i nowy wielki plac. Z Warszawy przywiezione będą olbrzymie gigantofony, w różnych punktach ustawi się telefony i t. p.

Zjazd jest organizowany przez władze. Starosta Maćkowski należy do

prezydium zjazdu. Władze wojskowe, kolejowe etc. czynią wszelkie możliwe ułatwienia. Nawet wileńska dyrekcja kolejowa wysyła osobny pociąg.

Nie wszystko pójdzie na marne. Bruki zostaną, odmalowany dworzec też będzie pożyteczny. Radom zyska na tym zjeździe. Ale czy zliczając to wszystko ta manifestacja nie wypadnie zbyt drogo? O tem się nie myśli w dzisiejszych ciężkich czasach.

Berlinie, wstąpił teraz przedstawiciel Duńczyków, który zarazem zajmuje się sprawą fryzyską. Zaopatruje on też podobno pisma duńskie, wychodzące w Flensburgu (Szlewiz) odpowiedniami artykułami.

Zmiany w rządzie sowieckim

Moskwa, 9. 8. (PAT) W rządzie sowieckim następują w dalszym ciągu zmiany i przesunięcia. Zwolniono

Irytacja Niemców

Berlin, 9. 8. (Tel. wł.) „Deutsche Tageszeitung” irytuje się z powodu współpracy mniejszości polskiej z mniejszością duńską przy wyborach do Reichstagu. Pismu temu działa również na nerwy fakt, że w akcji Związku Mniejszości Narodowych w Niemczech biorą udział Litwini i Fryzowie.

Dziennik podaje, że do redakcji organu Związku Mniejszości Narodowych „Kulturwehr”, wychodzącego w

Bitwa pod Warszawą

Z odczytu, wygłoszonego przez gen. Weyganda w Brukseli

Bitwa zaczęła się wieczorem 13-go sierpnia w grupie wojsk generała Hallera.

Dnia 13-go sierpnia 3 i 16 armja bolszewicka uderzają na obóz warowny Warszawy. Front trzyma się wszędzie z wyjątkiem Radzymina, gdzie jeden z pułków ustępuje i miasteczko dostaje się w ręce nieprzyjaciela. Dnia 14-go sierpnia w południe jest odebrane, ale wkrótce potem, po nowym uderzeniu, znowu stracone. Nieprzyjacieli dochodzi nawet w dwa miejsca drugiej linii obrony o 15 zaledwie kilometrów od mostu na Pradze. Jest to najcięższa chwila bitwy.

Dnia 15-go sierpnia jedna dywizja, wspomaganą przez siedem samochodów pancernych, ponawia uderzenie i odbiera Radzymin w pięknym rozmachu. W ciągu dnia wojska czerwone urządzają kontratak, ale odbierają tylko część miasteczka, a walka się umiejscawia. Wszędzie poza tem utrzymano stanowiska.

Dzień 16-ty sierpnia jest tu spokojny, bolszewicy wydają się wyczerpani i bardzo dotknięci stratami przez artylerię, której nie oczekiwali ani w takiej liczbie, ani tak zaopatrzonej i pod której ogniem nie utrzymali się w dobrej postawie.

Walka obronna jest skończona i wygrana, w Warszawie wiadomo, że kontrofensywa ruszyła z nad Wieprza pełnym pędem, więc 1-sza armja przejdzie do ofensywy, łącząc swe działania z działaniem armji 4-tej.

O 2-giej armji, która miała tylko proste zadanie czuwania, nie będę mówił.

Natomiast gwałtowność boju stoczonego przez 5-tą armję i doniosłość osiągniętych wyników zasługują na zatrzymanie dłużej uwagi.

Pozostawiliśmy V. armję, gdy zbierała się poza Wkrą, opierając się prawym bokiem o twierdzę Modlin, gdy przed nią oddział skrzydłowy cofa się i rozluźnia pod parciem 15-tej i 4-tej armji i korpusu jazdy bolszewickiej. Mimo opóźnienia początkowych rozkazów, mimo trudności w dowozach, armja ta jest 13-go ustawiona nad Wkrą. Z dniem 14 sierpnia gen. Haller, zaniepokojony siłą koncentracji nieprzyjacielskich i rozległością ruchu oskrzydającego, poleca gen. Sikorskiemu rozpoczęcie ofensywy, by ulżyć obronie obozu warownego i złamać pierścień okrażenia, którego groźbę odczuwa na swem lewym skrzydle. W ciągu dni 14, 15 i 16 sierpnia stacza 5-ta armja z 15-tą i częścią 4-tej armji bolszewickiej zaciekle boje, które dnia 17 sierpnia kończą się odwrotem w płochu 15-tej armji bolszewickiej. — Armja 5-ta zaczyna natychmiast pościg w łączności z lewym skrzydłem 1-szej armji.

W toku tych działań gen. Sikorski dał dowody w tejże samej mierze spokoju, stanowczości i zmysłu ciągłości, co zręczności manewrowej. W działaniu dobrze związanym i dobrze posuwanym naprzód, oraz opartem o mocne podstawy rzeki Wkry i twierdzy Modlina, powstrzymał on swymi 44 000 ludzi, mającymi 450 karabinów maszynowych i 140 armat, siły nieprzyjacielskie w liczbie około 60.000 ludzi z 1.200 karabinów maszynowych i 330 armatami, a następnie je pobit. W ten sposób uwolnił całość układu sił polskich od groźby oskrzydlenia, ciężącej nad niemi od kilku tygodni.

Takie były działania grupy wojsk gen. Hallera.

Przejdźmy teraz do kontrofensywy wojsk grupy środkowej. Gen. Piłsudski objął osobiście dowództwo nad nią. Opuścił on Warszawę 14, aby udać się do swego miejsca dowództwa. Jest spokojny i zdecydowany, gdy mówi mi w chwili odejścia odemnie: alea jacta est.

Armja 4-ta jest od 12 sierpnia za Wieprzem, gdzie się odbudowuje i odpoczywa. Obejmuje ona doskonale jednostki wojska polskiego, w szczególności dwie dywizje poznańskie. Ma się posuwać po trzech osiach głównych z rezerwami za swem lewym skrzydłem. Rozkaz brzmi, że ma się zrobić 80 kilometrów w dwu dniach i przybyć 17 na linię drogi z Warszawy do Brześcia Litewskiego.

Armja 3-cia jest rozstawiona między Wieprzem i Bugiem. Wojska jej nie wyszły z walk i pochodów, a jednak gotowe są na nowe wysiłki. Zapal i wiara są tam bardzo wielkie.

Zgodnie z rozkazami, dnia 16 sierpnia o godzinie 2 rano ta grupa wojsk rusza do uderzenia. W armji 4 dy-

wizja 14, idzie z nadzwyczajną szybkością, osiąga swe miejsce przeznaczenia o godzinie 2 popołudniu, mija je i oddziały swe zapuszcza nawet o 70 kilometrów dalej. Jedna z dywizyj rosyjskich grupy Mozyrskiej została zaskoczona w długiej kolumnie marszu równoległego do Wieprza, a skierowanego ku Wiśle z myślą o zbudowaniu tam przejścia przez rzekę, ale została rozbita i pojmana. Armja 3. przewraca drugą dywizję grupy Mozyrskiej, która ucieka. Tak więc grupa Mozyrska, która była jedyną osłoną lewego skrzydła szyku bojowego bolszewickiego, przestała istnieć 16 sierpnia i droga jest wolna.

Dnia 17 sierpnia, pochód idzie dalej. Armja 4. dochodzi wieczorem do drogi z Warszawy do Brześcia. Lewe skrzydło bolszewickie jest ujęte w obcęg, złożone po jednej stronie przez prawe skrzydło 1. armji grupy gen. Hallera, a z drugiej strony przez lewe skrzydło 4. armji. Usiłuje ta część wojsk bolszewickich wymknąć się ku wschodowi, ale nie może i dostaje się w całości do niewoli w ciągu dni następnych.

Wieczorem 17-go, czerwone armje 16. i 3. porzucają ostatecznie uderzenie na Warszawę i szukają ocalenia w śpiesznej ucieczce ku wschodowi.

W ten sposób działanie środkowej grupy wojsk wywarło pełny swój skutek, urzeczywistniając w największej mierze oba czynniki zaskoczenia: tajemnicę i szybkość.

Bezirkska grupy Mozyrskiej pokazała, w jakim stopniu zachowana była tajemnica. Szybkość, którą osiągnęły wojska 4. i 3. armji, była wybitna, gdyż dywizje ich przebiegły w dwu dniach ponad 80 kilometrów. Rozmach i zalety pochodu wojsk polskich wprawia dowództwo bolszewickie w stan nie do naprawienia.

Zresztą dowództwo to zostało ubezwładnione i odurzone zaskoczeniem. Przez dwa dni nie wyda rozkazów. Widzieliśmy lewe skrzydło 16. armji jakby wrosłe w stanowiska pod Warszawą, gdy cała grupa środkowa polska zachodzi je od tyłu. Będziemy widzieli, jak 18. korpus jazdy pod Gaichanem i 4. armja bolszewicka dalej idą w bok ku dolnej Wiśle, uważając widocznie zdobycie Warszawy za sprawę załatwioną i troszcząc się już tylko o oddanie pod rządy niemieckie obszarów, które im odebrał traktat wersalski.

Bitwa jest wygrana, a teraz rzecz w tem, by ją wyzyskać.

Czy to możliwe?

Piszą nam z Ostrowa: Celem uczczenia 10-cio letniej rocznicy „Cudu Wisły” wyrusza z Ostrowa 13 sierpnia pielgrzymka do Częstochowy. Do pielgrzymki ostrowskiej dołączają się osobne pielgrzymki z Odolanowa i Kalisza. Pielgrzymkę, złożoną z przeszło 500 osób, poprowadzi proboszcz ostrowski ks. Zamysławski. W Ostrowie odbędzie się uroczyste dziękczynne nabożeństwo z procesją i „Te deum” o godz. 10 1/2. Okolicznościowe kazanie wygłosi ks. dr. Wojciechowski.

Jak słyszymy, władze państwowe starają się wpłynąć na duchowieństwo naszego dekanatu, by nabożeństwo z okazji „Cudu Wisły” przenieść na październik.

Tyle nasz korespondent. Ostatniej jego wiadomości wierzyć się nie chce. Skąd ta próba bojkotu uroczystości ostrowskich.

„Pierwsze lat dziesięć”

Książka p. prof. Stanisława Strońskiego „Pierwsze lat dziesięć” zawiera m. in. dzieje, spisane w dniach pamiętnych zdarzeń „Cudu Wisły” na tle dziejów dziesięciolecia. Książka posiada 81 ilustracji, 627 stron. Cena 20 złotych.

„Dniepr i Wisła”

Pracę p. Jana Rembélińskiego „Dniepr i Wisła”, poświęconą dziesiątej rocznicy zwycięstwa pod Warszawą, nabywać można w biurze Stronictwa Narodowego (Poznań, św. Marcina 65) za cenę 60 gr. za egzemplarz.

KTO KUPUJE TOWARY ZAGRA-NICZNE ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIMI!

Wynajmiemy lub kupimy
duże sklady

z własną bocznica kolejową o pojemności

5000 do 10 000 tonn
w **Poznaniu i Toruniu**

Oferty wraz z planami i szkicem sytuacyjnym nadsyłać pod „Sklad” do „Par”, Lwów, Akademicka 14.
Pw 1-8 79, 17

Zwycięstwo wyborcze Żydów w Lidzie

Wilno, 9. 8. — W ub. niedzielę odbyły się wybory do rady miejskiej w Lidzie. Wynik ich jest następujący:

Lista nr. 2 (P. P. S.) 2 mandaty; nr. 3 (Polska Lista Dem.) 3 mandaty; nr. 4 (Zjedn. Gospod. - Chrześc.) 1 mandat; Michniewski; nr. 5 (Zjednoczenie Nar.-Chrześc.) 6 mandatów: pos. Harniewicz, Stasiewicz Zygmunt, Mierzwa, Radziejewicz, Stasiewicz Michał i Filipczyk; nr. 6 (Zjedn. Robotników i Mieszkańców Przedmieść) 1 mandat: Makarewicz; nr. 8 (Zjednoczony Blok Narodowy Żydowski) 11 mandatów.

Zdumiewającym jest sukces listy ży-

MATKO!

NIE ŻALUJ DZIECIOM CUKRU!
CUKIER WZMACNIA KOŚCI

W każdej postaci: cukierki, marmeladki, czekolada, konfitury, soki etc — cukier daje siłę i zdrowie.

nw 3 057

Pij na próbę przez 14 dni

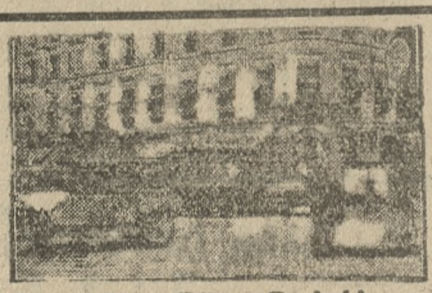
Kawę Słodową Kneippa

i obserwuj przytem stan swego zdrowia — z wyniku bedziesz zdumiony!
Pw 1-8 1, 9-8 12 2 208

dowsko - narodowej. Żydzi, zdobywając 11 mandatów na 24, stają się — przy rozbiciu polskiego obozu — czynnikiem decydującym w radzie miasta. Czyż te wybory nie są krzyżującym przykładem podboju naszych miast, zwłaszcza kresowych, przez Żydów? A p. Holówko obiecuje Żydom, imieniem „sanacji”, częściowe zniesienie spoczynku niedzielnego, by im ten podbój ułatwić!

Wyspa zapadła się w morze

Batavia, 9. 8. (PAT.) Część wyspy, na której znajduje się wulkan Krakatoa, zapadła się wczoraj w morze w okresie wzmożonej działalności wulkanu. Przed katastrofą zatopiona część wyspy wznosiła się na 170 stóp ponad poziom morza.

Polskie Biuro Podróży „POLEXPRESS”

Paryż 22, Boulevard des Italiens 22.
Rezerwowanie pokoi w hotelach. Wycieczki po Paryżu i okolicach. Bilety kolejowe okrętowe i teatralne. Wymiana pieniędzy. Organizacja wycieczek grupowych. W Paryżu na dworcu kolejowym dyżurnie stale nasz urzędnik udzielający bezpłatnie wszelkich informacji. W Warszawie prosimy zwracać się do **DELEGATURY POL-EXPRESSU** przy Biurze Ekspedycyjnym „Altrans”, św. Krzyska 6, tel. 255-68, od 4 do 6-tej. Pw 7514

Sanatorium „Jaworze”

Beskid Śląski — 400 m. n. p. m.
Choroby przewodu pokarmowego, nerwów, serca i wadliwa przemiana materji. Świeże powietrze. Najbardziej nowoczesne urządzenia. Czynne całonocnie. Informacje i ilustrowane prospekty przez Zarząd Sanatorium im. D-ra Czopa w Jaworze. Telefon nr. 1 Tw 58

KROCZYMY NAPRZÓD!
UDOSKONALAMY STAŁE NASZE WYROBY!

SPRODKI DO PIELEGNOWANIA ZĘBÓW
PULSA
ODZEM. MYDL. I PERFUMER. ER. PULS. S.A. WADSIAWA WIERZBOWA 11

Obawy niemieckie w związku ze sprawą Kłajpedy

Gdańsk, 9. 8. (PAT). Wczorajsze „Danziger Neueste Nachrichten” zamieszczają artykuł poświęcony litwinizacji Kłajpedy. Wprawdzie — pisze ten dziennik — żaden Niemiec nie pragnie upadku młodego państwa litewskiego, przeciwnie Niemcy w najgorszych chwilach popierały Litwę w sposób, za który Kowno winno jest Rzeszy Niemieckiej wieczną wdzięczność. Nikt lepiej tego nie rozumie, niż obecny minister spraw zagr. Litwy Zaunius, ale też nikt nie potrafi lepiej przystosować się do zmiany w rządzie litewskim niż ten człowiek, Wschodnio-

Prusak z pochodzenia, nielubiący, aby mu to pochodzenie wypominano. W dalszym ciągu dziennik atakuje poselstwo niemieckie w Kownie, zarzucając mu, że nie spełnia swojego narodowo-politycznego zadania i nie bierze w obronę niemieckiej Kłajpedy. W końcu „Danz. Neueste Nachr.” oburzają się w związku z obchodem 500-nej rocznicy śmierci wielkiego księcia Witolda, na sposób urządzania tych uroczystości, w czasie których obnoszono także i po Kłajpedzie portret wielkiego księcia, deptającego hydrę w pruskiej pikethaubie.

Masoneria w Polsce

Z najświeższego kalendarza wolnomularstwa, wychodzącego corocznie od lat 69 w Lipsku p. t. „C. von Dalen's Kalender fuer Freimaurer” podał „Kurjer Warsz.” następujące informacje:

„Wielka loża narodowa w Polsce (National Grossloge von Polen) powstała w r. 1767 i była zamknięta w r. 1822, poczem po blisko 100-letniej przerwie była ponownie otwarta w roku 1921. Polska posiada 11 loż. Jest rzeczą charakterystyczną, iż w latach poprzednich podawany był konspiracyjny adres prowizoryczny masonerii polskiej w Brukseli, w roku bieżącym podano już dokładny adres w Warszawie wielkiego mistrza loży ezoterycznej St. Stempowskiego (b. wiceministra spraw wewnętrznych). Na stanowisku wielkiego mistrza na Polskę nastąpiła zmiana. W roku 1927 wielkim mistrzem był Andrzej Strug, w roku 1928 i 1929 St. Stempowski, obecnie zaś prof. dr. J. Mazurkiewicz.

Jednakże kalendarz w dziale polskim nie uwzględnił loż na ziemiach oderwanych po wojnie od Niemiec i przyłączonych do Polski. Te loże na rdzennie polskich terenach podane są osobno jako „loże niemieckie zagranicą” (Deutsche Logen im Ausland). Loże te stanowią osobny związek loż masonich niemieckich w Polsce z siedzibą centralną w Poznaniu. Przewodniczącym związku jest dyrektor banku Edward Schleip, zamieszkały w Poznaniu. Loże, należące do tego związku na ziemiach polskich, istnieją w miastach Bydgoszcz — loża „Janus”, Chełmno — loża „Wilhelm zur strahlenden Gerechtigkeit”, Tczew — loża „Friedrich zum unauslöschlichen Gedächtniss”, Gniezno — loża „Zum bekraentzen Cubus”, Grudziądz — loża „Viktoria zu den drei gekrönten Türmen”, Inowrocław — loża „Zum Licht im Osten”, Chojnice — loża „Friedrich z wahren Freundschaft”, Krotoszyn — loża „Zum Tempel der Pflichttreue”, Leszno — loża „Comenius”, Ostrów — loża „Zum Tempel der Treue im Osten”, Poznań — loża „Zum Tempel der Eintracht”, Rawicz — loża „Zum Tempel der Bruderliebe”, Starogard — loża „Augusta zur Unsterblichkeit”.

Lożę w Toruniu „Zum Bienenkorb” w r. z. zamknięto.

W Pszczynie istnieje związek wolnomularski „Zu den drei Bergen”, liczący 11 członków (braci).

Według tablicy statystycznej, w Polsce istnieje 450 członków (braci), należących do wolnomularstwa. Ogólna liczba wolnomularzy w Europie według kalendarza wynosi 513 730 zrępowanych w 74 444 lożach. Najwięcej zwolenników w Europie liczy wolnomularstwo w Anglii — 270 000, w Irlandji 60 000, w Szkocji 49 000, we Francji około 45 000.

Według części świata Europa liczy (w pełnych tysiącach) wolnomularzy 514 tys., Ameryka północna z kolonjami 3 550 000, Ameryka Południowa 95 tys., Ameryka Środkowa 35 tys., Azja 19 tys., Afryka 8 tys. i Australja 190 000. Ogółem liczba loż na całej kuli ziemskiej wynosi 28 638, liczących około 4 i pół miliona członków.

Kalendarz zawiera wykaz hoteli „wtajemniczonych” dla użytku wolnomularzy w podróży. W wykazie tym niema ani jednego miasta polskiego.

Precz z magłami!

W ubiegłym tygodniu ukazało się w „Dzienniku m. Poznania” rozporządzenie policyjne, zabraniające w przeszłości ustawiania magli w składach spożywczych w naszym mieście, jak to od dziesiątków lat ma miejsce prawie powszechnie.

Motywe tego rozporządzenia są względy higieniczne, które rzekomo nie pozwalają, aby tam, gdzie są artykuły spożywcze, maglowano czystą, wypraną bieliznę.

Kwestja ta nie jest ani tak prosta, ani małej wagi, i dla tego wymaga paru uwag. Przedewszystkiem nasuwa się pytanie, w jaki sposób czysta bielizna ma szkodzić pod względem higienicznym artykułom spożywczym, z którymi się zresztą wcale nie styka, czego pilnują same właścicielki maglowanej bielizny, gdyż właściwie bielizna mogłaby się zabrudzić od takich artykułów, jak warzywo i inne. Przy maglach bieliznę układają na walki na małych stolikach, i to nie może nie szkodzić artykułom spożywczym.

Lecz na tem sprawa się nie wyczerpuje. Rozporządzenie to przepisuje, aby magle ustawiać w osobnych ubikacjach. Skąd je wziąć, gdzie ich szukać, przy obecnym braku mieszkań w Poznaniu.

Właściciele składów spożywczych i magli mają przeważnie przy składzie bardzo skromne mieszkania, i nie można myśleć o przeniesieniu magli do innej ubikacji. Trudno nawet będzie znaleźć w Poznaniu w krótkim czasie odpowiednie lokale dla tej dużej ilości magli, których potrzebuje ludność naszego miasta. A może mają nasze klasy pracujące odawać bieliznę do pralni publicznych?

I takie reformy wymyśla się podczas ciężkiego kryzysu gospodarczego w kraju.

Zdaje się, że dotychczas w tych mało uzasadnionych regulacjach zaczyna i kończy się tak zwana „radosna twórczość” ekonomiczna po maju 1926 r. X

W sprawie tej informują nas, że miejski urząd bezpieczeństwa i porządku publicznego działał po myśli polecenia, wydanego przez wydział zdrowia urzędu wojewódzkiego, opierającego się na rozporządzeniu policyjnym z dnia 27. 1. 25 r. (Dz. Urz. Woj. Pozn. nr. 6, 83).

Izba przemysłowo - handlowa w Poznaniu zwróciła się onegdaj do p. wojewody z przedstawieniem, że rozporządzenie to w chwili obecnej może poważ-

nie zaszkodzić właścicielom magli, których większość grupuje się z pośród drobnych kupców kolonjalnych, czerpiących z magli znaczną część ogólnych dochodów. Nadto rozporządzenie, kasując szereg punktów w mieście, w których można maglować, odbiłoby się ujemnie na wygodzie publiczności. Dlatego Izba przemysłowo - handlowa wyraziła życzenie, aby rozporządzenie stosowano tylko w tych wypadkach, w których bez trudności można magiel przenieść ze składu spożywczego do innej odpowiedniej ubikacji.

Z życia S. M. P.

Zawody o mistrzostwo poznańskiego związku S. M. P. Ostatnią niedzielę spędziły S. M. P. związku poznańskiego pod znakiem zawodów o mistrzostwo w lekkiej atletyce. Wszystkie inne wydarzenia zeszyły wobec tego na plan dalszy i każde Stow. myślało tylko o tem by jego druhowie zdobyli najwięcej punktów. Dlatego też z zawodnikami przybyły całe grupy „cywilów”, którzy w decydującej chwili okrzykami zachęty dodawali swoim otuchy i przyczyniali się do ich zwycięstwa. Fakt zainteresowania się zawodami związkowymi również członkami czynnie nie zajmującymi się sportem jest wydarzeniem radosnym, gdyż świadczy o coraz większej popularności sportu wśród Stow. na prowincji. Dlatego też nie było niespodzianką, że z walki zwycięsko wyszła prowincja — jak to z góry przewidywano — która Poznaniu z pierwszych miejsc oddała tylko jedno (Kluge zwyciężył na 3000 mtr. w doskonałym czasie 9:24.7 co stanowi nowy rekord POZLA), a poza tem Poznań zadowolić się musiał dalszymi miejscami. Nawet w biegach rozstawnych triumfowała prowincja! Wprawdzie Poznań wystąpił bez zawodników znajdujących się w obozie letnim (Łaszyk, Porzyński), którzy zajęliby kilka dobrych miejsc oraz z niedysponowanymi Goehsem i Wieszczyńskim, to też zupełnie zawiedli, nie osiągając swych normalnych wyników. Ale nawet start wszystkich poznańskich zawodników nie wydarłby zwycięstwa prowincji.

Z zawodników poza bezkonkurencyjnym Klugem — po dłuższej przerwie w startach wraca on do formy — na uwagę zasługuje Kabaciński z Pakość, który mimo nadwyżonej ręki osiągnął takie wyniki jak oszczep: 45.30, kula: 10.17, dysk: 31.26, co wszystko stanowią nowe rekordy Związku S. M. P. Na bardzo wysokim poziomie stał — uwzględniając młody wiek — rzut oszczepem gdzie trzech zawodników uzyskało ponad 40 mtr. (Kruzel Znin 44.03 oraz Janicki Poznań 40.40). Również stałe pojawiający się Lupa (Janówiec) skokiem o tyczce na 3.10 mtr. dowieść postępów; na treningach osiąga on 3.40 m. Dalej na uwagę zasługuje Siudziński (Września), który wobec braku Porzyńskiego pewnie zwyciężył skacząc w wwyż 1.60; szkoda tylko że nie próbował uzyskać lepszego wyniku, zadowolając się zajęciem pierwszego miejsca.

W grupie młodszych rewelacją był Kurnikowski (Bydgoszcz); miał na 60 mtr. 7.3 oraz 200 mtr. 25.1 (w przedbiegu 24.1) i 5.95 w skoku w dal. Poza tem dobrze spisał się z Poznania Zugehoer S., który jednak zbyt wiele uprawia konkurencyj wskutek czego zajął tylko kilka trzecich miejsc, co jednak wobec licznych startów jest dla niego dużym sukcesem.

Wyniki w skoku w dal (6.00), biegu na 400 mtr. (54.8) i 800 mtr. 2.15 są słabsze aniżeli się spodziewano. Niedyspozycja Feji, oraz brak Masowskiego (Zduny) i Lesickiego (Bydgoszcz) wpłynęły tutaj ujemnie. Ogółem jednak postęp od roku zeszłego należy zanotować wyraźny a uwidatniał się też i tem, że wyniki reszty zawodników nie różniły się zbyt od zwycięzców.

Przeprowadzone zawody związkowe pozwalają uważać Związek Poznański za faworyta ogólnopolskich zawodów S. M. P. które odbędą się 14 i 15 bm. w Spale; związek poznański wysyła na nie następujących zawodników: z Poznania: Klugego, Łaszyka, Porzyńskiego, Janickiego, Zugehoera, Książkiewicza; z Wrześni: Siudzińskiego; z Kępna: Feje, Gumnego; z Bydgoszczy: Kurnikowskiego; z Złyna: Lupa i Kruzelę; z Pakość: Kabacińskiego i z Gajtow: Kajdanę.

Do reprezentacji w strzelaniu wschodzą: Chudzicki z Poznania i Jamrół z Golańczy. Kierownikiem drużyny poznańskiej będzie p. kom. Bujakiewicz. W ramach zawodów ogólnopolskich rozegra reprezentacja poznańska równocześnie zawody z reprezentacją Śląska o puchar wędrowny, który w roku zeszłym zdobył po raz pierwszy Poznań.

Zawody o mistrzostwo związku SMP przyniosły następujące wyniki: Grupa A (ponad lat 17): 100 m: Poczekaj (Bydgoszcz) 11.8, 2. Leszczyński (Pakość) o pierś, 3. Gumny (Kępno); 400 m: Leszczyński 54.8, 2. Kochaizel (Bydg.), 3. Stranz (Bydg.); 800 m: 1. Kochaizel L. 2.15, 2. Stranz o 5 m, 3. Kochaizel Wl.; 3000 m: Kluge (Poznań) 9:24.7, 2. Kajdan (Gniotów) o 60 m, 3. Walkowiak (Konarzewo); 4x100 m: 1. okręg bydgoski 49.8, 2. Inowrocław, 3. Poznań; sztafeta 800, 400, 200 i 100: Bydgoszcz, 2. Poznań, 3. Znin; skok w wwyż: 1. Siudziński (Września) 1.60 m, 2. Gumny 1.55 m, 3. Ziółkowski (Mogilno) 1.55 m; w dal: 1. Gumny 6.00 m, 2. Kruzel (Znin) 5.76 m, 3. Poczekaj 5.68 m; skok o tyczce: 1. Lupa (Znin) 3.10 m, 2. Książkiewicz (Poz.), 3. Bednarek (Janowice 2.90 m; kula: 1. Rybiński (Golańcz) 10.17 m, 2. Kabaciński (Pakość) 10.15 m, 3. Feja (Kępno) 10.15 m; dysk: 1. Kabaciński 31.26 m, 2. Janicki (Poznań) 30.73 m, 3. Biendara (Golańcz) 29.41 m; oszczep: 1. Kabaciński 45.30 m, 2. Kruzel (Znin) 44.03 m, 3) Janicki 40.40 m; granat: 1. Kabaciński 62.30 m, 2. Małecki (Znin) 61.50 m, 3. Porawski (Poznań) 60.60 m. W indywidualnej klasyfikacji: 1. Kabaciński 11 p., 2. Gumny 6 p., 3. Leszczyński 5 p. — Grupa B (do lat 17): 60 m: 1. Kurnikowski (Bydg.) 7.3 s., 2. Małecki (Krotoszyn), 3. Zugehoer (Poz.); 200 m: 1. Kurnikowski 25.1, 2. Małecki, 3. Zugehoer; skok w wwyż: 1. Wrzeszczyński (Pleszew) 1.50 m, 2. Piotrowiak (Podgór) 1.45 m, 3. Małecki 1.45 m; w dal: 1. Kurnikowski 5.95 m, 2. Małecki 5.81 m, 3. Zugehoer 5.61 m; dysk: 1. Biskupski (Bydg.) 37.13 m, 2. Smolarek (Bydg.) 35.77 m, 3. Kubiak (Zduny) 34.58 m; oszczep: 1. Minte (Rozdrażew) 45 m, 2. Czochrowski (Rozdrażew) 44.13 m, 3. Kaczmarek (Września) 41.84 m; kula (5 kg): 1. Biskupski 13 m, 2. Kaczmarek 12.56 m, 3. Małecki 12.54 m. Indywidualnie zwyciężył Kurnikowski, zdobywając 9 p., 2. Małecki 8 p., 3. Biskupski 6 p. Wrećzenia nagród zwycięzcom po odpowiednim przemówieniu dokonał sekretarz gen. Zw. Młodzieży ks. dyr. Jarosz. Organizacja, spoczywająca w rękach pp. Bujakiewicza, Jaroszewskiego, Jurkowskiego, Karpińskiego i Gniazdowskiego była wzorowa.

Drzewo, które się rozłamało

Związki międzynarodowe a komunikacja

Ważną rolę w dziedzinie komunikacji odgrywają liczne konwencje między poszczególnymi państwami, bez nich bowiem nie mogłoby być mowy o komunikacji międzynarodowej w najszerszym tego słowa znaczeniu. Czy to będą połączenia kolejowe bezpośrednimi wagonami, czy umowy dotyczące połączeń morskich, czy wreszcie poczta lub telegraf, — wszystkie te działy wymagają porozumienia między państwami i nadzoru centralnych organizacji.

Dlatego właśnie na M. W. K. T. jeden pawilon (23) przeznaczono dla związków międzynarodowych, wśród których siłą faktu Liga Narodów zajmuje miejsce naczelną. O ile w zakresie polityki rola Ligi Narodów sprządza się, jak dotąd, do funkcji czysto doradczych, o tyle w znaczeniu ekonomicznym może ona pochwalić się poważnym dorobkiem naukowym i praktycznym. Jej to bowiem, działającej przez sekcję komunikacji i turystyki, zawdzięczamy m. in. międzynarodowe znaki komunikacji drogowej, które dla coraz bardziej rozwijającego się ruchu automobilowego mają olbrzymie znaczenie; jej również zawdzięczamy unormowanie spraw emigracyjnych, oraz tranzytu pasażerskiego i towarowego.

Jeszcze większą łączność gospodarczą państw europejskich wykazuje nam stoisko Międzynarodowej Izby Handlowej, do której, jak to zaznacza tablica wykresów, należy 44 państw. Polskę reprezentuje w niej znany kupiec Bogusław Herse na stanowisku wiceprezesa Izby, co nam zapewnia wpływ na tok jej postępowania. Barwna

mapa państw należących do Izby, z charakterystyczną białą plamą Rosji, uzmysławia trudności handlu europejskiego, pozbawionego chłonnego rynku rosyjskiego.

Poza Ligę Narodów i Międzynarodową Izbę Handlową w Wystawie bierze udział 17 związków, fachowo lub ideowo związanych z komunikacją. Należy więc do nich w pierwszym rzędzie Międzynarodowe Biuro Powszechnego Związku Poczтового w Bernie szwajcarskim i Międzynarodowe Biuro Unji Telegraficznej, które podają statystykę rozwoju swej działalności. Naczelną jednak rolę należy się bezspornie Międzynarodowej Unji Tramwajów, Kolei Wąskotorowych i Autobusów w Brukseli, będącej jednym z najstarszych związków tego typu, a stanowiącej trzon Międzynarodowego Związku Przedsiębiorstw Komunikacyjnych. Wypada przypomnieć jeszcze raz na tem miejscu, że kongres tego związku w Warszawie, otwarty przez prez. Lanckera, był właściwie źródłem powstania M. W. K. T.

Wśród licznych tych związków nie brak też Międzynarodowego Instytutu Naukowej Organizacji Pracy w Genewie. Jeżeli zaznaczymy, że jedną z sekcji Instytutu są badania psychotechniczne, których dobroczynny wpływ możemy obserwować w pawilonie Ministerstwa Komunikacji, dojdziemy do wniosku, że Zjednoczenie Związków Międzynarodowych na Wystawie Komunikacji i przedstawienie ich roli w zakresie komunikacji oraz życia społecznym narodów dodaje Polsce znaczenia na forum światowym.

bardziej znany jest kanał Saima o długości 33,5 klm. Kanał ten z 28 słuzami łączy kilkadziesiąt powiatów środkowej i wschodniej Finlandji z Zatoką Fińską. Sieć kolejowa jest rozbudowana stosunkowo słabo. Może jednak właśnie dzięki temu komunikacja autobusowa prosperuje pierwszorzędnie. Istnieje tam przeszło 1000 samodzielnych linii prywatnych oraz kilkadziesiąt państwowych autobusowych linii pocztowych.

Podróżując po Finlandji dalej, za pośrednictwem map, wykresów i statystyk, dostajemy się w sferę żeglugi morskiej. Najważniejszy port w Zatoce Fińskiej — to Helsinki. Miasto posiada dok dla statków oraz szereg

portów: Södra, Wästra i Sörnas, Norra i Havs.

Handel zagraniczny Finlandji nie jest zcentralizowany i znajduje ujście w 33 portach fińskich, z których najważniejsze są: Helsinki, Turku-Abo, Wiborg-Viipuri, Kotka, Hanko - Hangö. Główną rolę w stosunkach handlowych z Polską odgrywają: Helsinki, Turku i Viipuri.

Stoisko finlandzkie, dzięki nader efektownemu urządzeniu, skupia wokół siebie wielu zwiedzających, z których wystąpiono z inicjatywą zorganizowania na wiosnę przyszłego roku wycieczki do Finlandji.

Konsulat w Poznaniu mieści się przy ul. Marsz. Focha 18.

Informacje dla wystawców

Ze względu na zbliżający się termin 10 sierpnia, w którym to dniu o godz. 20 M. W. K. T. zostanie definitywnie zamknięta, dyrekcja podaje do wiadomości pp. Wystawców poniższe przepisy, dotyczące retransportu eksponatów:

1. Wywóz eksponatów odbywać się będzie w czasie od 11 sierpnia do 15 września b. r. z wyjątkiem niedziel i świąt.
2. Zwijanie stoisk rozpocznie się dnia 11 sierpnia o godz. 8 rano; przed tym terminem nie wolno usuwać żadnych eksponatów, ani też wnosić do pawilonów skrzyń i innych opakowań.
3. Stoiska i eksponaty muszą być do ostatniej chwili utrzymane we wzorowym porządku i czystości.
4. Rozbieranie stoisk musi być przeprowadzone w ten sposób, aby eksponaty i przedmioty, należące do sąsiadów, albo wystawy, nie zostały zniszczone, lub uszkodzone.
5. Zezwolenia na wywóz eksponatów z terenów wystawowych wystawiać będzie na specjalnych blankietach Wydział Ogólno-Administracyjny M. W. K. T. (ulica Marsz. Focha 18, II. p., pokój nr. 24) codziennie w godzinach od 8 do 15, z wyjątkiem niedziel i świąt, począwszy od dnia 11 sierpnia. Wskazanym jest, by P. T. Wystawcy, którzy retransport zlecają C. Hartwig, zlecał też firmie formalności, dotyczące uzyskania pozwolenia na wywóz.
6. Podstawą do otrzymania zezwolenia jest wyrównanie wszelkich należności: a) dyrekcji M. W. K. T.; b) firmie C. Hartwig; c) firmie Biskupski; d) elektrowni

miejskiej. Wpłaty dokonywać będzie można na miejscu.

7. Eksponaty z pawilonów mogą być wywiezione przez wystawców jedynie za uprzednim przedłożeniem zarządcy odpowiedniego pawilonu zezwolenia na wywóz, otrzymanego od dyrekcji M. W. K. T.
8. Przy opuszczeniu terenu wystawowego, winien wystawca, wywożąc, względnie wynosząc eksponaty, przedstawić przy bramie wyjazdowej stróżowi M. W. K. T. zezwolenie na wywóz. Zaznacza się, że należy mieć osobne zezwolenie na wywóz eksponatów, osobne zaś na wywóz mebli, materiału dekoracyjnego itp.
9. Tereny i pawilony będą otwarte dla wywozu eksponatów codziennie od godziny 8 do 20 z wyjątkiem niedziel i świąt.
10. Wywóz eksponatów może być uskuteczniany jedynie przez bramy wyjazdowe, ustalone przez dyrekcję M. W. K. T. i wymienione na zezwoleniu.
11. Przy wjeździe na tereny stróż M. W. K. T. przepuszcza, nie kontrolując zezwoleń, jedynie wszelkie pojazdy generalnego spedytora, natomiast od wszelkich innych pojazdów żąda okazania zezwolenia na wywóz eksponatów, które w tym wypadku upoważnia do wjazdu na tereny wystawowe.
12. Karty wstępu wystawców i ich personelu przedłuża się automatycznie do dnia 1 września 1930 r. Przepustki do wstępu na teren wystawy dla pracowników, nie posiadających kart stałego wstępu M. W. K. T., wydawane będą codziennie w gmachu dyrekcji, pokój 24 od godz. 8 do 15, z wyjątkiem niedziel i świąt.

Jeszcze o pawilonie turystycznym

Grecja — Holandia — Austria i Danja

Wystawa państw obcych w pawilonie turystycznym jest bogata. I tutaj też, rzecz zupełnie zrozumiała, najwięcej gromadzi się zwiedzających, by porównywać piękno natury obcej z rodzimą.

Wśród zagranicznych stoisk zwraca uwagę wszystkich greckie. Wyróżnia się ono nadzwyczaj oryginalną budową, wewnętrznym urządzeniem, pomysłem rozlokowaniem eksponatów i piękną dekoracją. Ta ostatnia zwłaszcza zasługuje na specjalną wzmiankę; takich staranności nie widzi się niemal w żadnym innym stoisku. Zieleń i kwiaty nadały wystawie Grecji specjalnego uroku, nie też dziwnego, że każdy z prądziwem zainteresowaniem wchodzi do tego pięknego ustronia.

Większą część eksponatów stanowią wspaniałe fotografie starych budowli greckich. Podziwiamy ich piękno, majestat, a zarazem czar, jaki rozsiewają hojnie te artystyczne pamiatki. Poza wspomnianymi wspaniałościami zachwycamy się przepiękną grecką naturą; fotografie odtwarzają jej swoisty wdzięk oraz dostoj-

ność powagę. Z prawdziwą przyjemnością choć w taki sposób zapoznaliśmy się z tą ziemią, której każda piędź posiada historyczne znaczenie i technicznie echem prawiaków.

Ponadto znajdujemy w stoisku kilka oryginalnych figur i rzeźb. Wystawę kończy plastyczna mapa wybrzeża.

Holandja zaprezentowała się naogół ubogo. Znajdujemy w tem stoisku wielkie plakaty z widokami gmachów, panoramy i broszury, informujące o stosunkach w tem królestwie kwiatów, szlaków wodnych i rozległych pastwisk.

Austria przedstawiła rozwój swych linii okrętowych. Przy pomocy wykresów i statystyki można się zorientować w rozroście tej komunikacji. Ponadto oglądamy modele okrętów, statków parowych, wewnętrzne ich urządzenia itd.

Danja wystąpiła najskromniej. Poza plakaty i motorem elektrycznym nie znajdujemy tutaj ciekawszych rzeczy. Wspomniane wyżej plakaty unoczniają piękno natury i miast w Danji.

Kraj tysiąca jezior

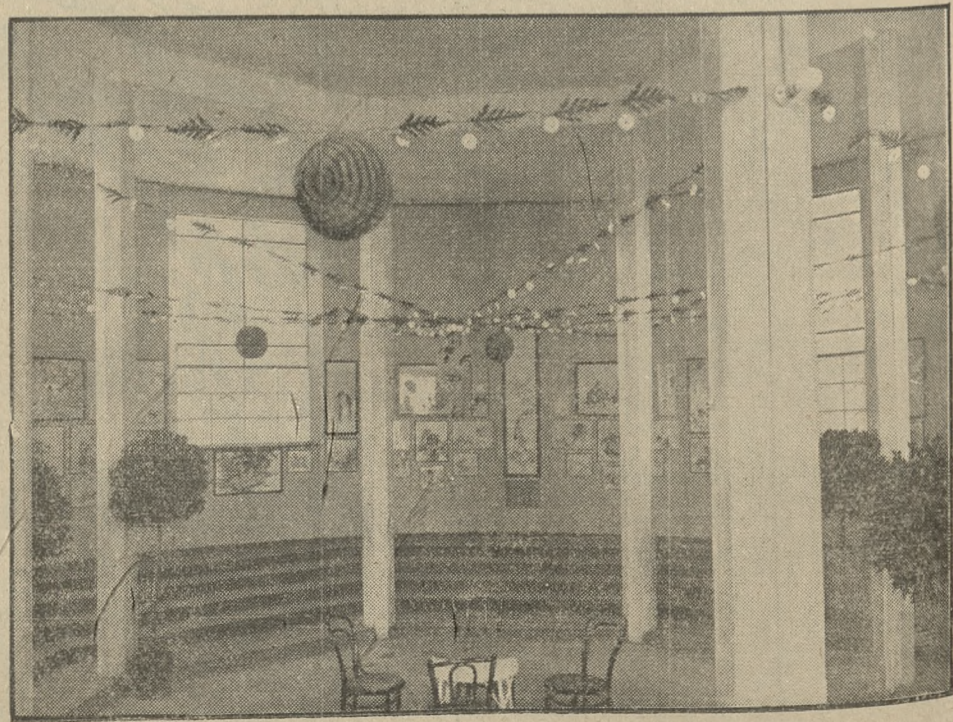
W pawilonie turystycznym, zaraz obok wejścia, rzuca się w oczy skromne, lecz nadzwyczaj estetycznie urządzone stoisko Finlandji, poetycznie nazwanej „krajem tysiąca jezior”. Mamy tu krajobraz finlandzki, turystykę i wykresy, obrazujące rozwój i stan komunikacji pięknej Suomi. Przedewszystkiem zwracają uwagę ładnie dobrane fotografie i śliczne wydania albumów, ilustrujące pejzaż „krajem białych noc”.

Finlandja, szczególnie południowa część tego kraju, słynie z czystości, posuniętej aż do przesady. Pod tym względem przewyższa Holandję, Szwecję, a nawet Szwajcarię. Wśród

fotografij widzimy cudowne wodospady Imatra, świetną pod względem architektonicznym stolicę Helsinki, dookoła której szerokim pasem rozłożone są starodawne, nieraz z czasów zamierzchłych, zamczyska.

Rzucamy okiem na statystykę i mapy. Finlandja posiada dwa rodzaje kolei żelaznych: państwowe i prywatne. Długość sieci prywatnej wynosi 266 klm., państwowej — 4512 klm., w czem 195 klm. dwutorowej. Obecnie prowadzona jest intensywna praca nad rozbudową sieci kolejowej.

Finlandja ma pierwszorzędnie zorganizowaną sieć dróg wodnych. Słomych kanałów liczy 21, z których naj-

Wnętrze efektownego pawilonu chińskiego.

Pozdrowienie od braci najdroższych

Nad wzdychaniem jeziorom, w lipcu.
(Pojezierze kaszubskie)

Mijając olbrzymia, ciągnącą się od zachodu na wschód, od Ujścia aż po Fordon, barjerą niziną żyznych łąk nadnoteckich, kanału bydgoskiego, dolnej Brdy do Brdujścia, która przecina znacząco ziemie zachodnich Polan, wkraczamy w uroczyska pochłaniające nasze serca i dusze. Ziemia wyżyn i kotlin, ziemia lasów i łąk, ziemia tajemnych rzek i cichych jezior, ziemia radości i smętku, ziemia pogody serc i ziemia dziejowej wytrwałości — Pomorze.

Biegniemy jej rozstajami ku północy, nienasycony jej wdziękiem, mijamy jej lasy, po których na puszystych koblach mchów przechadza się uroczyste majestat ciszy, dopadamy ich wzgórz, by z nich ukość wzrok nowym, niedostreżonym, bo w jarach ukrytym nurkiem. Dostrzegamy tam, jak w fałdach tej monarszej szaty ziem Rzpłtej, ku morzu opadającej, szemrzą wody rzek, tajemnie wijących się wężowiskiem ku swym ujściom: Brda, Czarna Woda, Wierzyca, Radunia, zbierająca swą toń z dna jezior kaszubskich, by ich wola zaniesie w darze królowej wód polskich, Wiśle, dalej Leba, Stoiba i Reda, składające polskiemu morzu swój haracz wód, wszystkie one jak krew pulsująca krają mocnym tętnem, świadcząc geologiczną nierozłączność z Macierzą. Krzepimy nasze serca, raczmy nasze oczy widokiem polan skapanych w powodzi słońca, rzucamy nasze dusze w lustrany szlif jezior, by pogłębić naszą miłość do wspaniałej Ojczyzny.

Nie bowiem nie utrwała tak przywiązania do ziemi jak przyroda, ta wzorzysta szata, wola Stwórcy przodzielająca ciało naszej rodzicielki. Przedziwnie ona tu strojnie występuje, wyższem Zrządzeniem umyślnie poczyniona, by co obojętniejsze pobudzić w narodzie do żywszej miłości.

Lecz nie tylko przyrodniczo, panoramowo, krajoznawczo winno być Pomorze szafirem precyzyjnym w koronie Rzpłtej, lecz gospodarczo i politycznie stać na czołowych miejscach naszego bilansu racji stanu. Dziedzictwo Świątopęków, Subisławów, Samborów, Mestwinów, pieczętujących się herbem Gryf, wydzielane jak złote jabłko naturalnym sukcesorom, niechaj w dobie obecnej Polski odrodzonym spełni testament bezpotomnie umierającego Mestwina II, który, przekazując swe dziedzictwo wielkopolskiemu Przemysławowi II około 1290 r. w Kępnie zawartą umowę, czynił to z tej najszlachetniejszej i najsprawiedliwszej racji, iż „ich poddani jednym mówią językiem”. A mimo, że od tego pamiętnego, historycznego czynu, w tak zamierzonych już czasach scalającego polską państwowość, zmienne koleje dziejów wypisały srogie, krwią ociekające strofy o losach tej ziemi, przechodzącej z rąk do rąk jak branka nieszczęsna, przez chytrych sąsiadów pożądana, wróciła dziś ona, neuronowiwszy nie ze swego przywiązania, pod wspólną piastowską strzechą, która jak ongi, twarda i oporna jak niegdyś, wierna i niezłomna w swym uporze przynależnościowemu.

I idąc szlakiem obserwującego wędrodca po tych ziemiach nie można dostrzec w obliczach jej mieszkańców ani przynębnienia dziejowego, ani upadku sił, ani zniechęcenia w borykaniu się z twardym losem małourządzanej ziemi.

Pogoda ducha i myśli maluje się wokół na twarzach, czy to wśród Borowiaków rozsiadłych w ubogich, lecz chędogich osiedlach borów Tucholskich, czy wśród Lasaków podczerskich zaborów odwiecznych mieszkańców, czy wśród Eyzczaków kościerskich i wreszcie nadmorskich Rybaków, wszędzie u nich staropolskie „gość w dom — Bóg w dom” z podcieni chałup kaszubskich wyciera. Niebieskie ich oczy pogodnie spozierają przed siebie, a wyraziste twarze, kościiste, obnoszą dumnie duże, świadczące o mocnych charakterach, nosy o czujnych chrzypach, wietrzających wczas podstępne niebezpieczeństwo.

Jak zamknięta na wysuniętej reducie załoga, w sercach niezłomną chrońcą wierność do wspólnej Ojczyzny, od wieków trwa bracia kaszubska na tej najbardziej zagrożonej placówce, neuronowiwszy nie z tych najszybciej znikających ideałów. Dziś śmiało rzec można wolny jest już ich teren od obcych elementów. Jeszcze tylko nieliczne gniazda na południowym zachodzie, w chojnickim i kamińskim, kosznajdrów, osadników chytrych frydrycjańskich kolonizacji, trzymających się hardo i twarzo ziemi kaszubskiej, walczących nieustępliwie o utrzymanie zdobyczy, stanowią z roku na rok słabnące punkty oporu pokrzyżackiej misji. Jeszcze ich zagrody panują w Drodzianicy, Ogorzelińskich, Lichnowach, Granowie, Nowej Cerkwi, Gwiazdach, Niem. Ciecuchinie i Piastoszynie, ale już słabnie ich duch ofensywny. Parcelacja polska i polskie osadnictwo, pomyślnie postępujące w Pawłowie, Objezierzu i Krojantach, klimem ostrym przecina ich miedze, krusząc zwartą pozycję najeźdźcy. Niema obawy, że za lat kilkanaście gospodarzy, oszczędni i pracowity osadnicy polski zdzierzy trud i zwycięski sztandar zatknie na ostatnich fortach pokrzyżackiego kulturträgerostwa. Będą oni potem w pełni panami u siebie, w chwale sił i zapału do dalszego organicznego scalania swej pięknej ziemi z szeroką i wielką Ojczyzną.

Już zwolna się to dokonuje. Już ma-luczko, bo za 3 do 4 miesięcy nowa wielka gospodarka magistrata przetrnie na wystrzał po amerykańsku ku północy, ku morzu, kraj Kaszubów, wiążąc polskie morze z polskim Śląskiem taśmą szyn, doprowadzających nasz dorobek gospodarzy w uścisk kranów gdyńskich.

Przez Maksymilianowo prościuteńko na północ podążają te szyny polską ręką kładzone tak, iż z radości nad tym czynem wysokie buki i sosny borów Tucholskich szerokimi duchtami rozstały się na ich przyjęcie. Mosty betonowe zarzuciły nad jarami swe rozpięte przęsa byle prościej, byle bezpośrednio na Bąk — Kościernynę osiągnąć port gdyński.

Radują się kaszubskie oczy na widok tej pracy, bo oni przywykli do pracy i zakochani są w tej przedziwnej pani.

Radujcie się, bracia najdrożsi, radujcie, bo to dopiero początek. Ziemia nasza musi się stać z latami jedną, gęstą siecią komunikacyjną dróg żelaznych i bitych, pokrytą Belgią, gdyż cały naród trzydziestomilionowy pobiegnie tym szlakiem do morza, wielką wiedzioną wola z doniosłymi słowami na ustach „talassa, talassa”.

Antoni Chocieszynski.

rzeczy pięknych, godnych widzenia jest na świecie, ale wśród nich poczesne miejsce zajmuje stolica Węgier w krasie swej iluminacji. Jest to prawdziwa „Perla Dunaju.”

Uczestniczka.

Ze Strzelna

Uroczystości jubileuszowe ku uczczeniu 60-lecia pracy zawodowej radcy dr. Jakóba Cieślewicza

Strzelno, 6 sierpnia.

Dnia 29 lipca rb. w dniu jubileuszu 60-letniej pracy lekarskiej radcy dr. med. Jakóba Cieślewicza, kawalera orderu „Polonia Restituta” panował tu ruch niezwykły. Na wielu domach powiewały chorągwie, a u wylotu ulic Inowrocławskiej i św. Ducha ustawiono bramy triumfalne.

Już o godz. 8 rano zaczęły się gromadzić rzesze przed bramą kościelną. U wejścia oczekiwali przyjazdu Jego Eks. ks. biskupa Laubitza, duchowieństwo z ks. prał. Czechowskim, sędziwy Jubilat, przedstawiciele władz oraz towarzystwa świeckie i kościelne ze sztandarami. O godz. 9 i pół nadjechał samochód, wiozący ks. biskupa w towarzystwie ks. kapelana. Po powitaniu przez obecnych nastąpiło wprowadzenie ks. biskupa do kościoła parafialnego. Nasampród przemówił od ołtarza proboszcz strzeliński, ks. prał. Czechowski, poczem odprawił uroczystą mszę św. Ks. biskup podczas mszy św. asystował z tronu. Po nabożeństwie przemówił do jubilata w serdecznych słowach ks. biskup Laubitz oraz wręczył mu oznaczenie papieskie „pro ecclesia et pontifice”; sędziwy Jubilat był głęboko wzruszony.

W południe w mieszkaniu radcy dr. Cieślewicza odbył się obiad, który zaszczylił swą obecnością ks. biskup.

O godz. 5 w przybranej zieleni i kwiatami sali Rady miejskiej odbyło się uroczyste posiedzenie przy udziale licznych gości miejscowych i pozamiejscowych. Przybyłego do sali obrad Jubilata zebrał powitali powstaniem z miejsc. Uroczyste posiedzenie zainicjował przewodniczący Rady p. dr. Kazimierz Truszczyński i po krótkim przemówieniu dokonał odsłonięcia portretu dr. Jakóba Cieślewicza, umieszczonego w sali obrad. Zkolei zabrał głos p. burmistrz Radomski, mówca przedstawił życiorys Jubilata oraz charakterystyzował wysokie zasługi jego dla dobra miasta. Po przemówieniu burmistrza zabrał głos starosta powiatowy p. Baranowski. Odpowiedział na te objawy życzliwości wzruszeniem radca dr. Cieślewicz. Wzniesieniem przez obecnych okrzyku na cześć Jubilata zakończono uroczyste posiedzenie. Następnie w sali Parku Miejskiego odbył się bankiet, który zgromadził około osoby czcigodnego Jubilata przedstawiciele wszystkich stanów. Bankiet ten w miłym i harmonijnym nastroju przeciągnął się do późnej godziny. (mc)

Opieka społeczna

Nowe rozporządzenie dotyczące ubezpieczenia pracowników umysłowych.

Od dnia 1 września rb. wchodzi w życie nowe rozporządzenie ministra pracy i opieki społecznej wydane na podstawie ustawy „O ubezpieczeniu pracowników umysłowych” z dnia 24. 11. 1927 r., a dotyczące rejestracji, kontroli i udzielaniu świadczeń z powodu braku pracy pracownikom umysłowym, pozostającym bez pracy.

Rozporządzenie powyższe ustala, iż w celu uzyskania odpowiedniego zajęcia, a w razie niemożności jego utrzymania, w celu uzyskania świadczeń na wypadek braku pracy, bezrobotny pracownik umysłowy winien zarejestrować się w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy, lub jego ekspozyturze, znajdującej się w powiecie, w którym dana osoba zamieszkuje, lub też w powiatowej Kasie Chorych, o ile w dawnym powiecie niema Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy. Na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego należy się rejestrować w komunalnych urzędach pośrednictwa pracy. W miejscowościach odległych od Państw. Urz. Pośred. Pr. i Kas Chorych będą przyjmować do rejestracji urzędy gminne.

Aby uzyskać świadczenia na wypadek braku pracy, winien pozostający bez pracy (po zarejestrowaniu się) zgłosić roszczenia o świadczenia do Zakładu Ubezpieczeń Pracowników za pośrednictwem właściwej Kasy Chorych, wykazywać, że pozostaje bez pracy z powodu niemożności znalezienia odpowiedniego zajęcia i poddawać się wszelkim zarządzeniom kontrolnym w tej mierze.

Roszczenia o świadczenia winien bezrobotny pracownik umysłowy zgłosić w ciągu 6 miesięcy od dnia utracenia zajęcia. O ile zgłoszenie roszczenia nastąpiło w ciągu miesiąca od dnia utracenia pracy, to od tego dnia rozpoczyna się prawo do świadczeń, w razie zaś późniejszego zgłoszenia od pierwszego dnia tego miesiąca.

ca kalendarzowego, w którym uskutecz-niono zgłoszenie. Przy zgłaszaniu roszczenia należy przedstawić: kartę ubezpieczeniową (Zakł. Ubez. Pracow. Umysł.), legitymację poszukującego pracy, (wydaną przez instytucję rejestrującą poszukujących pracy) i zaświadczenie pracodawcy o zwolnieniu z pracy (z ostatniej posady). Pracodawca w żadnym wypadku nie może uchylić się od wydania zaświadczenia, bez względu na powód zwolnienia.

Bezrobotny pracownik umysłowy, posiadający na utrzymaniu rodzinę, winien przedstawić zaświadczenie o stanie rodzinnym, wydane przez urząd gminy (w gminach wiejskich), właściciela domu (w gminie miejskiej), na podstawie ksiąg meldunkowych. Zaświadczenia takie nie podlegają opłacie stempelowej. Zasiłki z powodu braku wypłaca w ostatnich dniach każdego miesiąca instytucja wskazana przez Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych.

O otrzymaniu pracy zarobkowej, chociażby krótkotrwałej, o śmierci którejkolwiek z osób znajdujących się na utrzymaniu bezrobotnego i o każdej okoliczności, mającej wpływ na ocenę prawa do świadczeń i na wysokość świadczeń, należy niezwłocznie zawiadomić Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych za pośrednictwem właściwej Kasy Chorych.

Ze Stowarzyszenia Kupców Chrześcijan

Obrady ostatniego zebrania Stow. Kupców Chrześcijan były niezwykle zajmujące i odbyły się przy licznych udziałach kupiectwa. Wobec ciężkiej sytuacji gospodarczej, która ciąży nad kupiectwem ziem zachodnich, grożąca mu ruina, istniejąca na ziemiach zachodnich Związki kupieckie opracowują memoriał do rządu, w którym wskazują na konieczność spiesznej do-różnej pomocy. Trudnościami handlu wielkopolskiego interesują się niezwykle Niemcy, pragnąc wyzyskać kłopoty gospodarcze kupiectwa polskiego dla swoich celów. Przed zagładą placówki kupieckie uratować może szybka i wydatna pomoc czynników decydujących. Na wszystkie te poważne niebezpieczeństwa wskazuje memoriał, który był przedmiotem obrad ostatniego zebrania Stow. Kupców Chrześcijan i jest przedmiotem dyskusji we wszystkich polsko - chrześcijańskich organizacjach kupieckich Wielkopolski, Pomorza i Górnośląska.

Zywe zainteresowanie wzbudził referat sekretarza Zw. Tow. Kupieckich, p. Wojciechowskiego, który omawiając zagadnienia podatkowe i metody rewizorów skarbowych wykazał rozliczne niewłaściwości postępowania. Nieprzychylnie stanowisko władz skarbowych w stosunku do kupiectwa ilustruje najlepiej statystyka stwierdzająca, że przeszło 30 proc. ksiąg handlowych władze skarbowe nie uznały za prawidłowe i wystarczające.

Nad referatem wywiązała się bardzo ożywiona i rzeczowa dyskusja, w której zwracano również uwagę na nieakuratne funkcjonowanie księgowości podatkowej organów skarbowych. Rezultatem „nieakuratności” są fantowania kupców pomimo zapłaconia podatków.

Takie postępowanie władz skarbowych wywoływało nawet w czasach normalnych w szeregach podatników zrozumiałe rozgoryczenie. Tembardziej w czasie obecnego wycieńczenia finansowego i miszery gospodarczej.

Pod koniec zebrania p. prezes Majewicz podał do wiadomości szereg interesujących komunikatów zarządu, między innymi, tabelę średniej zyskowności, ustaloną przez Wielkop. Izbę Skarbową na rok 1930. Zadowoloniem przyjęto do wiadomości fakt powstania organizacji chrześcijańskich przedstawicieli handlowych. Polecono też zebranym istniejące przy Zw. Pracowników Handlowych biuro wskazywania posad dla personelu kupieckiego. Godzi się przypomnieć, że Stow. Kupców Chrześcijan kompletuje album pamiątkowe swych członków i prosi o fotografie wielkości pocztówki, które można składać w Domu Kupiectwa Polskiego.

W dyskusji zabierali głos m. i. pp.: Kajkowski, Czyż, Woźniak, Piłatowski, Stark, Wegenke i inni. (k)

Zrzeszenie rodaków z Warmji, Mazur i Ziemi Malborskiej

We wtorek, dnia 5 sierpnia odbyło się walne zebranie Koła Poznań. Zebraniu przewodniczył wiceprezes p. Stefan Ciecicki. Sprawozdanie z działalności Koła przedstawił p. Mazuch. Z dyskusji nad sprawozdaniem brzmiało niezadowolnienie z zarządu głównego w Bydgoszcz, że na wnioski Koła nie reaguje, nie przesyłając ustaw, które powinny być podstawą pracy Koła. Na zebraniu był obecny przedstawiciel zarządu głównego p. Sowa z Torunia.

Sprawozdanie z obchodu 10-lecia plebiscytu mazurskiego w Działdowie przedstawiali pp. Śliwa i Sowa. W dyskusji zabierali głos pp. Ogrodowski z Poznania, aptekarz Backer z Leszna i inni. Przystąpiono do wyboru nowego zarządu Koła Poznań i przez akklamację wybrano p. Wiktora Rogattego prezesem, p. Stef. Ciecickiego wiceprezesem, p. Mazucha sekretarzem, p. Kiszkę z ulicy Przemysłowej 36 skarbnikiem, iawnikami pp. Ogrodowski i Reimera oraz rewizorami pp. Beckera, Kochanka i Śliwa.

Z wycieczki do stolicy Węgier

Budapeszt, w lipcu.

Piękny parowiec węgierski „Deak Ferencz”, wiozący wycieczkę Chrześcijańsko - Narodowego Nauczycielstwa z Polski, śmiało od godzin już kilku pruje fale Dunaju; mijał już piękne wzgórza karpaccie, mijał zdaleka już widną katedrę Esztergom, mijał ruiny zamku Visahrdu, było zdążając do Budapesztu.

Na niebie splotony tymczasem ostatnie braski słońca, odbite całą skalą opalonych barw w pięknych nurtach Dunaju i noc już prawie zapadała, gdyśmy się zbliżali do pięknej stolicy Węgier.

Znużenie, które dawalo się już od-czuwać po całodziennym wycieczce, od-czytując bezpośrednio po kilkunastodniowej już wędrówce poprzez obce państwa, stolice pełne zwiedzenia godnych osobliwości, oraz zabytki wszelkiego rodzaju; poprzez podziemia grot Macochy Krásu Morawskiego; aż hen, po szczyty Alp — znużenie to zniknęło naraz, jak za do-knięciem różdżki czarodziejskiej. Za-prawdę, było na co patrzeć

Na tle mroków zapadającej już nocy zamigotały naraz tysiączne światelka, niczem niezliczona roje świetlistych ro-baczek świętojańskich. Światła te ro-sły z każdą chwilą zarówno co do ilości, jak i co do siły.

Ucichły na statku rozmowy, bo ka-żdy wytrzeżał w dal i całą duszą chłonał piękno rozciągającego się obrazu.

Po prawej stronie gorzał Peszt na szerokiej równinie, jak tylko okiem się-gnąć — po lewej — stokroc piękniej i majestatycznie płonęła Buda, stojąca na wzgórzach w całym pięknie urządzanej dnia tego specjalnej iluminacji.

Wśród mrowiska światła, odbitych niezliczonymi drgającymi smugami w nurtach Dunaju, statek nasz wolno wjeżdżał do portu.

Kto nieznamy, ale sam znający miasto, uprzejmie ścisłym głosem po-czął udzielać wyjaśnień: Oto tam, cała w powodzi światła na stoku góry — to cytadela; niżej to posąg św. Gellerta, a tam w górze, hen wysoko, wznoszący się ponad wszystko i jako cudna świetlana zjawia, górująca wśród mroków nocy wszystkiemu — to katedra.

Za chwile będziemy w porcie. — Dużo

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Deflacja wekslowa

Weszliśmy w okres deflacji wekslowej, następującej po długim, uciążliwym dla życia gospodarczego okresie inflacji materiału wekslowego. Od 2 miesięcy odsetek weksli protestowanych wykazuje tendencję zniżkową, a banki stosują nadal wielką przezorność i rezerwę w uskutenianiu operacji kredytowych, tak, że tylko pierwszorzędny, zupełnie pewny materiał wekslowy znajduje w instytucjach pieniężnych lokatę. Na prywatnym rynku dyskontowym panuje od szeregu tygodni zastój z braku pierwszo- i drugorzędnego materiału wekslowego, zaś trzeciorzędnych wartości (których nigdy nie zabraknie!) dyskontery nie chcą przyjmować.

Wprawdzie jeszcze nie uporaliśmy się ze skutkami Inflacji wekslowej, których ostatnią paczkę przyniesie nam jesień pod postacią weksli rolniczych, ale przeżywamy już początki nowej ery. Jak zazwyczaj na przełomie dwóch czasokresów, niechaj nam wolno będzie rzucić okiem wstecz i ogarnąć niem niedawną, ciernistą przeszłość rynku wekslowego.

Początek inflacji wekslowej sięga pierwszych lat po — stabilizacyjnych 1924 — 1926, kiedy to banki prywatne zasilały życie gospodarcze nie własnymi funduszami i nie kapitałami z lokat, a redyskontem w Banku Polskim, która to forma, rzecz jasna, wymagała przyrostu weksli ponad miarę.

Stan ten trwał nawet i później, gdy w bankach prywatnych sytuacja się poprawiła pod wpływem odrodzenia się ruchu oszczędnościowego. Mianowicie banki, całkiem słusznie zresztą, nie uznawały rachunków otwartych dla klienteli przemysłowo-handlowej, a udzielały jedynie kredytów dyskontowych. Nie można dziwić się bankom: z jednej bowiem strony, wobec stale niepewnego położenia gospodarczego kraju, musiały żyć w ustawicznym „ostrem pogotowiu“, zabezpieczając natychmiastową mobilizację kapitałów; zaś z drugiej strony, fakt prawie powszechnego fałszywego ukladania bilansów (władze podatkowe!) uniemożliwiał bankom zorientowanie się w rzeczywistym stanie interesów kredytobiorcy.

W ubiegłym roku do powyższych przyczyn inflacji wekslowej doszedł moment nowy: z powodu szybszego wzrostu produkcji krajowej od wzrostu siły konsumpcyjnej ludności zaistniała potrzeba forsowania sprzedaży i to właśnie przy pomocy naprawde już lekkomyślnego przyjmowania wszystkich weksli, jakie publiczność kupująca dostarczała. Poprostu: Każdy weksel był wekslem dobrym, choćby termin płatności przypadał na 9-ty, czy 12-ty miesiąc po dacie wystawienia.

W ciągu tedy ostatnich dwu lat dobroć weksla uległa silnemu osłabieniu; ilość zaś weksli przerosła znacznie miarą normalnego, zdrowego obrotu towarowego. Wszystko jeszcze szło jako tako, jak długo koło obrotu kręciło się prawidłowo, akceptant weksla bowiem, otrzymując nowy towar, był w stanie za ekwiwalent tego towaru spłacić dawny weksel, pochodzący z poprzednich transakcji. Lecz kiedy z powodu zalamania się dostawcy (pod wpływem kryzysu) koło transakcji stanęło, ostatnie weksle stały się papierowym, nierealnym zobowiązaniem.

Stąd — protesty wekslowe, ciche akordy, nadzory sądowe i upadłości. I — ostrożność banków w dyskontowaniu nowych papierów, tj. selekcja materiału wekslowego. A ten właściwie objaw nazywamy deflacją wekslową. Hasłem jego jest powrót do zdrowych stosunków, w których weksel, wydany przez solidną firmę, jest odzwierciedleniem transakcji kupna — sprzedaży towaru łatwego do realizacji.

Krótkie informacje gospodarcze

— Donoszą, jakoby Bank Wyplat Międzynarodowych miał zamiar zakupić za 15 mil. ft. szt. bonów skarbu angielskiego.
— Federal Reserve Bank stanu St. Louis obniżył stopę redyskonta z 4 na 3½ proc.
— W dniach ostatnich otwarty został w Bostonie oddział Polskiego Transatlantycznego Tow. Okrętowego.

Pojęcie sprzedaży hurtowej

Nie poraz pierwszy już wzbiera i dąży z dołu nacisk w kierunku zasadniczej reformy podatkowej, przejawiający się w strajkach manifestacyjnych, uchwałach rad miejskich i t. p., aż do protestu sześciu miasteczek pow. wrocławskiego w formie zamknięcia sklepów i zwrotu patentów. Nacisk ten wywołało przeciążenie podatkowe, spowodowane nie tylko przez płynący z wadliwej budowy systemu nierównomierny rozkład ciężaru podatkowego, lecz również przez praktykę skarbową, która kto wie, czy w tej dziedzinie nie odgrywa decydującej roli. Można śmiało twierdzić, że siła przeciążenia podatkowego zmalałaby w b. dużym stopniu, gdyby polityka władz skarbowych była dostosowana do warunków, w jakich gospodarstwo narodowe bytuje, co więcej, nawet do dzisiejszych wadliwych ustaw, które niejednokrotnie gwałci jaskrawie. Można się o tem z całą łatwością przekonać na tle interpretacji którejkolwiek z przepisów podatkowych. Weźmy dla przykładu pojęcie sprzedaży hurtowej w podatku obrotowym, która korzysta z ulgowych stawek podatkowych ½ proc. i 1 proc.

Art. 7 ustawy o podatku przemysłowym mówi, że za „sprzedaż hurtową uważa się zbycie wszelkiego rodzaju towarów wyłącznie kupcom i przemysłowcom oraz przedsiębiorstwom państwowym i komunalnym celem odsprzedaży, dalszej produkcji lub eksploatacji, zaś kółkom rolniczym i producentom rolnym w ładunkach wagonowych“. W myśl tego przepisu sprzedaż jest hurtową w tych wypadkach, gdy kupiec sprzedaje jakiegokolwiek towar przedsiębiorstwu handlowemu lub przemysłowemu prywatnemu czy publicznemu, niezależnie od tego jakim czynnościom z wymienionych w ustawie towar ten u któregośkolwiek nabywcy ulega: odsprzedaży, produkcji, czy eksploatacji.

W praktyce atoli powstają takie trudności przy uznawaniu przez władze skarbowe sprzedaży za hurtową, że cel ustawy, którym miało być zmniejszenie obciążenia obrotów dokonywanych przeważnie między kupcami, jeżeli jest wogóle osiągnięty, to w rozmiarach mikroskopijnych, ponieważ rzeczywistość odbiega znacznie od literalnego brzmienia niemal każdego z przytoczonych słów ustawy.

Rozpoczęło się od okólnika Nr. 190 z 29. 3. 1927 r., według którego za sprzedaż hurtową „uważa się zbycie wszelkiego rodzaju towarów wyłącznie kupcom i przemysłowcom (nota bene dla dalszej przeróbki lub odsprzedaży), zaś przedsiębiorstwom państwowym i komunalnym nie tylko dla dalszej przeróbki lub odsprzedaży, lecz również i dla eksploatacji“. Zestawienie treści okólnika z przytoczonym wyżej tekstem ustawy, wykazuje niewątpliwie, że okólnik ten dwukrotnie w jednym zdaniu stworzył inne normy niż przewidziane w ustawie, a mianowicie:

1) zmienił pojęcie ekonomiczne „produkcja“ na techniczne „przerób“. Produkcja — to proces przetwarzania materii nie tylko przyrodniczej, chemicznej lub mechanicznej, ale przede wszystkim ekonomicznej, którego celem jest stworzenie nowej wartości. Zwykle stałe połączenie dwóch rzeczy jest produkcją, jeżeli stwarza nową wartość w społeczeństwie. Skoro różnica tych dwóch pojęć jest jasna i poza sporem — to zamiana jednego przez drugie jest w sprzeczności z interpretacją gramatyczną i logiczną oraz celem ustawodawcy;

2) pozbawił ulg podatkowych sprzedaży dokonywanych przedsiębiorstwom, które zakupione towary eksploatują, ograniczając eksploatację tylko do przedsiębiorstw publicznych. Ustawa rozgraniczenia takiego nie wprowadza, uznając, że sprzedaż hurtowa istnieje niezależnie od tego czy przedsiębiorstwo nabyło towar celem odsprzedaży, produkcji, czy eksploatacji.

Dwa powyższe wypadki ograniczające ulgi zostały w drugim zdaniu tego okólnika uzupełnione rozszerzającą interpretacją dla samorządu terytorjalnego. Sprzedaż jest hurtową nie tylko przy nabywaniu towaru przez

przedsiębiorstwo komunalne, jak mówi ustawa, ale przez gminę wogóle, gdyż tak stanowi omawiany okólnik. Rozszerzona w tym wypadku interpretacja, obejmująca nie tylko prywatną działalność gminy, wyrażającą się w przedsiębiorstwach, ale i publiczną — jest także w niezgodzie z ustawą.

Po tak rozpoczętej drodze wartko potoczyła się praktyka wymiarowa, której wiele przykładów dostarczyły nam ostatnio niektóre urzędy skarbowe.

Bardzo rozpowszechnionym jest pogląd odmawiający charakteru hurtowej sprzedaży dokonanej przez przedsiębiorstwo państwowe, które — czy to chodzi o monopole czy np. o „państwowe zakłady inżynierji“ — z reguły uznaje się za instytucję państwową. Pominiemy rozpatrywanie różnic pomiędzy terminami instytucja i przedsiębiorstwo a stwierdzimy tylko fakt, że nie uznaje się za instytucję państwową. Pominiemy rozpatrywanie różnic pomiędzy terminami instytucja i przedsiębiorstwo a stwierdzimy tylko fakt, że nie uznaje się za przedsiębiorstwo państwowe nawet tych przedsiębiorstw, które są zamieszczone w budżecie państwowym w części B, wyłączone są z administracji państwowej (t. zw. komercjalizacja) na zasadzie rozporządzeń rządowych (Dz. U. Nr. 45 z 1928 r.) lub też jak n. p. monopol spirytusowy nazwane są przez rozporządzenie Prezydenta przedsiębiorstwami, albo wreszcie uznawane są za takie przez dział opłat stemplowych departamentu podatkowego ministerjum skarbu (Dz. U. Min. Skarbu Nr. 4 z 1929 r.).

Nadto zetknęliśmy się ostatnio z odmową przyznania charakteru hurtowej sprzedaży dokonywanej przez przedsiębiorstwo przemysłowe metalowego z tego powodu, iż sprzedaż objęła, jak pisze urząd, „produkt gotowy nie do dalszej produkcji, a dla zużycia“. Przedsiębiorstwa przemysłowe nabywane towary kupują nie w celu kolekcjonowania, lecz zużycia — jest to wspomniane już przeciwstawienie nieznanne ustawie. Nowością jest dalszy wniosek wychodzący z błędnego założenia, że skoro coś nie niszczy się lecz zużywa, to jest gotowym wyrobem, a wskutek tego nie może podpaść pod pojęcie sprzedaży hurtowej; wniosek taki, jaki czytam w piśmie jednego z miejscowych urzędów skarbowych, godzi oczywiście znów w ustawę, która w tej dziedzinie mówi o zbyciu „wszelkiego rodzaju towarów“, nie seregując ich na gotowe i niegotowe.

Wreszcie należy zanotować jeszcze jedno novum, które dotyka węgla nabywanego od hurtowników przez przedsiębiorstwa przemysłowe. Poniżej w danym wypadku zachodzi niewątpliwie nie tylko produkcja, ale i niewymagane przez ustawę przerób i zużycie — przeto praktyka skarbową stwarza „pogląd“, że przeciw danej fabryce z węgla nie wytwarza towaru zbywanego na rynku, że przeto — fabryka ta jest konsumentem. Przy takiej interpretacji pojedynczy nabywca koszyka węgla i fabryka zakupująca węgiel pociągami — są traktowani jednakowo. Odbiega to zbyt rażąco od życia, aby trzeba podkreślać, że klóci się także z przepisem ustawy.

Omówiona interpretacja przykładowo wybranego przepisu poucza, jak swobodnie i fiskalnie bywają rozumiane ustawy podatkowe oraz potwierdza wypowiedziany pogląd, że w dziedzinie polityki podatkowej nie tylko budowa ustaw stwarza przeciążenie podatkowe, które w danym wypadku wynosi dwukrotnie, a dla niektórych towarów czterokrotnie, więcej niż stanowi przepis ustawy. Przykład ten także wskazuje, że właściwa, nie mówiąc już liberalna, interpretacja ustaw mogłaby spowodować pewne zmniejszenie ciężaru podatkowego, którego potrzeba jest w dzisiejszych warunkach niewątpliwa.

Poruszone zagadnienie interpretacji ustaw skarbowych ma tem większe znaczenie, gdy się zważy, że podobnych spraw jest kilkanaście i że rozstrzygnięcie ich zależy wyłącznie od władzy wykonawczej. K. M.

Kalendarzyk podatkowy

Min. skarbu przypomina płatnikom podatków bezpośrednio, że w ciągu b. m. przypadają terminy płatności następujących podatków:

do 15. bm. — państwowy podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w lipcu rb przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii i przemysłowe I—V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze:

do tej samej daty — odroczone zaliczka na poczet podatku przemysłowego od obrotu za II kwartał rb w wysokości 1/5 kwoty tego podatku, wymierzonego za r. 1929, przez przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe nie prowadzące prawidłowych ksiąg handlowych oraz przez zajęcia przemysłowe:

podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę w ciągu 7-u dni po dokonaniu potrącenia;

do dn. 31. bm. państwowy podatek od nieruchomości za kwartał II-gi rb.;

do tejże daty podatek od lokali za kwartał III-i rb.;

również państwowy podatek od placów budowlanych za III-i kwartał rb.

Nadto w sierpniu płatne są zaliczki odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu, tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w tym miesiącu.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Wstępna standaryzacja masła.** Rozważany obecnie projekt częściowej, t. zw. wstępnej standaryzacji masła już od 1 września rb. normuje i dotyczy: minimum transportu, jednolitego opakowania i jednolitego znakowania. Cztery punkty, dotyczące jakości masła jest tylko dalszym rozszerzeniem warunków, którym musi dziś odpowiadać masło wywożone zagranicę. Wprowadzenie t. zw. wstępnej standaryzacji masła ma być połączone z obowiązującym obecnie zwrotem cła w wysokości 20 zł od 100 kg. eksportowanego masła. Z wyżej wymienionych trzech punktów „wstępnej standaryzacji“, pierwszy dotyczy ilości poszczególnych transportów — wynosić one mają co najmniej 1000 klg. czyli odpowiadać wadze netto 20 beczek a 51 kg. masła. Warunek drugi, dotyczący jednolitego typu opakowania jest bardzo ważny wobec tego, iż wielokrotnie stwierdzono, że wewnętrzny wygląd towaru decyduje w wielu wypadkach o jego cenie. Trzeci punkt dotyczy jednolitego znakowania, pozwalającego na odróżnienie gatunków masła, pochodzących z tej samej mleczarni. Cztery punkt będzie tylko rozszerzeniem rygorów, przewidzianych w rozporządzeniu z dn. 1 grudnia ub. r., dotyczących jakości masła eksportowego.

(k) **Przedłużenie układu handlu nierogacizną.** Termin układu, dotyczący kontyngentacji przewozu nierogacizny z Polski do Austrii, zawartego między Polskim syndykatem handlowym a austriackimi handlarzami nierogacizną, który upłynął przed kilkoma miesiącami, przedłużony został z małymi zmianami aż do końca roku bieżącego.

Z ZAGRANICZNY

(z) **Konwencja celna między Włochami a Watykanem.** Z dn. 1 sierpnia weszła w życie konwencja celna pomiędzy Włochami a Watykanem. Konwencja postanawia między innymi, iż w wypadku gdy obywatel Watykanu chce sprowadzić z zagranicy towary, podlegające opłatom celnym, winien na to otrzymać specjalne pozwolenie gubernatora miasta Watykanu i obowiązany jest posługiwać się firmami transportowymi, wyszczególnionymi na specjalnej liście. Jeżeli chodzi o produkty włoskie, objęte prawem o monopoliach, sprowadzanie takich towarów odbywać się ma za pośrednictwem specjalnego urzędu, utworzonego przez gubernatora. W sprawach eksportu towarów wwiezionych na terytorjum Watykanu został wydany regulamin, mocą którego eksport taki może być dokonany, o ile chodzi o półprodukty przeznaczające do powtórnego wwozu po przerobieniu, przyczem o tyle tylko o ile towary o których mowa są przeznaczone dla instytucji objętych konkordatem laterańskim, korzystających z prawa eksterytorjalności. Bez specjalnych formalności mogą być wywożone zagranicę jedynie towary — piaskie dla instytucji szkół i kościołów.

(z) **Zbiory we Włoszech.** Agencja di Roma podaje dane statystyczne, dotyczące zbiorów w bież. roku: zbiór pszenicy na obszarze 4 823 300 ha wyniósł 60 706 000 kg, wobec 70 819 900 q na obszarze - 769 800 ha w r. 1929. Zbiór żyta wynosi — 1 595 950 q na obszarze 121 680 ha, wobec 1 754 950 q w r. 1929. Zbiór jęczmienia — 2 305 270 q na obszarze 234 880 ha. Zbiór owsa wyniósł 5 701 510 q na obszarze 512 560 ha, wobec 7 050 300 q osiągniętych w r. 1929. Zmniejszenie zbiorów spowodowane zostało złym stanem atmosfery oraz częstymi burzami gradowymi, jakie się dały we znaki zwłaszcza na wiosnę. Zmniejszenie zbiorów wynosi w stosunku do r. 1929 14,3 proc. dla pszenicy 9,1 proc., dla żyta 4,6 proc., dla jęczmienia i dla owsa 191 proc.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej

„Wołga - Wołga“

Można śmiało powiedzieć, że do kinematografu uczęszczają wszyscy. Są naturalnie bywalcy kinowi, którzy nie opuszczą żadnego nowego filmu, są osoby udające się raz po raz na przedstawienia, mało jest jednak takich, którzyby tam nigdy nie bywali. Najwięcej widuje się młodzieży obojga płci. Z faktu powyższego wynika, że film jest najlepszym środkiem propagandy, docierającym do wszystkich warstw społecznych.

Sposób naszego odnoszenia się do produkcji ekranu jest naogół dość płytki. Słyszysz zdanie, że kino to taka sobie niewinna rozrywka, do której przecież nikt nie przywiązuje żadnego głębszego znaczenia. Może jeszcze strona artystyczna wzbudza gorętsze dyskusje, do treści przedstawień społeczeństwo małą przywiązuje wagę. Również z uśmiechem polebienia przyjmują rodzice wiadomość, że młodzież kolekcjonuje fotografie aktorów filmowych, uważając to za chwilową, nieszkodliwą egzaltację.

Tymczasem jednakże niebezpieczeństwo płynące z filmu jest groźniejsze niż to się wydaje na pozór. W Polsce produkcje rosyjskie takie np. jak „Wołga — Wołga“, albo „Burlak z nad Wołgi“ czy też „Burza nad Azją“ itp. itp. przyjęto z dobronudnym rozczuleniem, jeżeli już nie wprost z entuzjazmem, do którego podniosły się nawet niektóre pisma, również z uznaniem oglądano różne niemieckie i amerykańskie filmy, nie domyślając się wcale, że to wszystko nie jest przypadkowe, że przeciwnie, Polska, jak zresztą wiele innych państw europejskich jest terenem różnorodnej propagandy. Z jednej strony napierają na nas hasła pacyfizmu, który powinien Polskę uspić i wydać kiedyś owoc dojrzały Niemcom, z drugiej strony zalewa nas propaganda bolszewicka. Odnosnie do tej właśnie propagandy płynącej ze Wschodu podaje instruktywne dane miesięcznik „Walka z bolszewizmem“ (nr. 30) w artykule „Film w służbie bolszewickiej rewolucji. Autor podaje tu m. i. wezwanie komunistycznej Międzynarodówki do partji komunistycznych wszystkich krajów: „Propaganda filmowa wykazuje w pełnym świetle naszą aktywność, otwiera nam drogę ku szerokim masom, wzmacnia nasz wpływ na lud, a wreszcie — bez wielkiego trudu popularyzuje komunistyczne hasła... Podobnie, lecz bardziej lapidarnie wyraża się Freczakow, sowiecki ekspert kinematografii: — „To właśnie przez kino ładuje się w ludzi proch rewolucji tak, jakby byli karabinami!“ — Słowa te nie są bynajmniej przesadą, jeśli się zważy, że do kina uczęszcza przeważnie młodzież i że, prócz ludzi zamożnych udających się na przedstawienie dla rozrywki przychodzą tam także bezrobotni i ciężko pracujący robotnicy, nieraz zrozpaczeni i głodni, rozgoryczeni i zbuntowani, i że oni to wszyscy chłoną w siebie bezkrytycznie i w upojeniu razem z melodją: „Wołga — Wołga“ także szal rewolucyjny i utrud wielkiego wyzwolenia. — Wspomniany powyżej artykuł objaśnia sposób tworzenia i rozpowszechnienia filmów bolszewickich. Dzielą się one więc na filmy artystyczne i socjalne, filmy przeznaczone dla ludu wiejskiego, dla młodzieży, dla wojska, dalej film z aktualnego życia i filmy popularyzujące wiedzę i zdobycze naukowe. Każdy z tych filmów jest specjalnie preparowany, z przystosowaniem do poziomu umysłowego i kulturalnego widzów, dla których go przeznaczono. Ze szczególną precyzją opracowywuje się filmy na eksport, nadając im duże walory artystyczne. Tego rodzaju były np. „Pancernik Piotłkin“, — „Car Iwan Groźny“, — „Wołga - Wołga“ itp. itp., — które stały się przedmiotem dyskusyj w piśmie artystycznych i literackich. Zanim film bolszewicki dostanie się na ekran, przechodzi on w kraju pięciodobną cenzurę polityczną, z czego jednakże nie wynika bynajmniej, żeby wszystkie te filmy były montowane w Bolszewji, przeciwnie, na zamówienie władz bolszewickich pracują również wytwórnie niemieckie, holenderskie, amerykańskie, prócz wielkich studio miejscowych pobudowanych z nakładem olbrzymich kapita-

łów (w Moskwie, Kijowie, Piotrogradzie). — Wskutek tego w propagandowych filmach bolszewickich występują niejednokrotnie artyści, znani publiczności europejskiej z sympatycznych występów w innych, niewinnych filmach, tem łatwiejsza więc propaganda.

Każda osoba, która była kiedykolwiek na przedstawieniu filmowym, doskonale zdaje sobie sprawę z wpływu jaki ono wywiera. Mimowolnie, choćby się nawet nie chciało, wracają w pamięci widziane obrazy, powstają wzbudzone przez artystów uczucia grozy, miłosierdzia czy radości, budzi się sympatja dla bohaterów i antypatja dla tych, których film potępia. Człowiek dorosły zajęty swymi sprawami szybko otrząsa się z wrażenia ekranu, młodzież jednak pozostaje dłużej pod tym wpływem, a wpływ taki może nieraz decydować o całym życiu i rozwoju zapatrujących. Ten czy ów obraz przypomina się w chwili decydującej i wywołuje reakcję, której nikt nie byłby się spodziewał. — Film jednakże wpływa nie tylko na umysły niedojrzałe, przeciwnie, działa on na masy ludzkie, szczególnie jeśli propaganda nie jest jaskrawa, tylko ukryta pod pozorami sztuki itp. itp. i prowadzona umiejętnie.

Na sprawę powyższą powinny w pierwszym rzędzie zwrócić uwagę kobiety zarówno w rodzinie jak i w organizacjach społecznych i przystąpić energicznie do systematycznej kontrpropagandy. Trzeba w domu własnym, szczególnie wobec młodzieży i służby omawiać kwestję kinematografu, a nie przemilczać ją pogardliwie. Dalej trzeba w referatach, w dyskusjach zwracać ciąglą uwagę na propagandę filmową, ażeby przez to z jednej strony spowodować nasze czynnikii odpowiedzialne do stosowania surowej cenzury importowanych do Polski filmów, z drugiej strony pobudzić do czynu naszą własną propagandę zagraniczną, nasze własne instytucje do tworzenia pięknych filmów polskich, które będą szerzyły ducha religijnego i narodowego, poszanowania własności i cześć dla pracy, bohaterstwo i szlachetność, ład społeczny, praworządność i kulturę. — Należy nam zwracać uwagę na wszystko co dzieje się dokoła i na każdym polu zwalczać zło, a szerzyć piękno i dobro. — s. —

Zarys życia św. Małgorzaty Zofji Barat i jej córek duchownych w Polsce

I. Gdy przed laty późną jesienią, mieliśmy po raz ostatni szczęście gośzczenia w Z. O. Jezuity Stanisława Załęskiego — powiedział do mnie: „Chciałbym jeszcze dobrą godzinę popracować — a potem wyjdziemy na przechadzkę tam za ogród, wygrzać się na słońcu“.

Dziś przeczytawszy dzieło jego: „Żywot czcigodnej Matki Magdaleny Zofji Barat“ — mam wrażenie, iż — jak wówczas za przewodem przeznaczonego Ojca — dusza nie tylko rozgadała się, ale wykapała w słonecznych promieniach wielkiej miłości Bożej, którejmi przepięknie było życie święto kanonizowanej Zakonnicy Serca

Jezusowego Magdaleny Zofji Barat, oraz Jej córek duchownych.

Właściwym inicjatorem i założycielem Sióstr Serca Jezusowego był Ojciec Tournély, o którym jeden z kapłanów pisze:

„Znałem wielu ludzi cnotą znakomitych, lecz gorętszej duszy nie spotkałem nigdy!“

Ojciec Tournély, który wraz z kilkoma innymi towarzyszami utworzył pierwszy związek Braci Zakonnych pałał żądzą zaparcia siebie z żądzą krzewienia po całym świecie czci Serca Jezusowego i Marji.

Sam Chrystus chyba natchnął go myślą założenia Zakonu dla niewiast, któreby wzięły sobie za cel życia wychowanie młodzieży żeńskiej, na wzór ich męskiego Zgromadzenia. Lecz nie było mu danem, szlachetną myśl w czyn wcielić. Ten apostoł miłości Bożej, człowiek seraficznej, gołębiej duszy, padł ofiarą grasującej w Wiedniu ospy i dopiero następca jego O. Vazin — po długich trudach i walkach, poznawszy siostrę znakomitego kapłana Ludwika Barat, Magdalene, Zofję Barat, a zwłaszcza przekonawszy się o wysokich zaletach Jej serca i ducha, wyjątkowem wykształceniu i gorącej chęci oddania się na służbę Bożą, powołał Ją na mistrzynię młodych dziewcząt i pierwszą kierowniczkę Towarzystwa Sióstr Serca Jezusowego.

Nie było to łatwe zadanie! Orkan rewolucyjny, pustoszący Francję, tak bolesny dla Kościoła i wiernych sług Jego, srożył się jeszcze. Kapłani byli poniewierani, zakony rozproszone, społeczeństwo zgangrenowane. Trzeba było olbrzymiego nakładu sił, woli, ofiarności, zaparcia, aby serca zbuntowane i nieufne zwrócić na drogę prawdy wiekuiestej, wychować nowe chrześcijańskie pokolenie dziewcząt, matek, żon.

Tego pełnego odpowiedzialności zadania, po ciężkich namysłach i gorących modlitwach, podjęła się Magdalena, Zofja Barat i choć zrazu rwała się do Karmelu, aby w ciszy niebiańskiej, w wyniszczeniu i abnegacji wszystkiego co ziemskie, za zbrodnie ziomków przeprosząc Chrystusa, przekonana przez O. Vazin o innych doniosłych potrzebach Kościoła i społeczeństwa — stanęła na czele Zgromadzenia Sióstr Serca Jezusowego.

Odtąd życie Magdaleny, Zofji Barat, staje się jednym pasmem pracy, poświęcenia, nieustannego trudu.

Początki są twarde, chwilami rozpaczliwie ciężkie, myśl Boża napotyka na wiele przeciwności, siostry muszą spełniać najniższe posługi — brak funduszy atoli mniej cięższy, niż codzienne zaparcie siebie i walka z podłością świata! Głęboka wiara i miłość Jezusa, obok niepospolitego talentu organizacyjnego i niespożytej energii czynu Matki Barat, przewycięża wszystkie zapyry, doprowadza nowy zakon do pełnego rozkwitu.

Cześć Serca Jezusowego rozszerza się po całym świecie, mnożą się fundacje, nieomal z rokiem każdym, mnożą się szeregi uczennic, we wszystkich stolicach Europy powstają nowe placówki kultury ducha i serca, a obok wyższych uczelni, zakłady dla sierot i ubogiej dziatwy.

W krótkim czasie powstaje myśl, przeniesienia działalności Sióstr do krajów pogańskich. Jeden z misjonarzy zachęca je do podjęcia pracy Apostolskiej na Madagaskarze — inni powołują za ocean.

Tam dotąd też jeszcze za życia Matki Barat, wysłaną była Matka Duchesne, dusza płonąca, zapalem i chęcią czynu, która do życia uświęconego, chciała jeszcze dodać trudy apostolskie. W dalekich, zamorskich krajach, nieraz wśród uprzedzeń i ciemnoty, krzewi miłość Bożą, przykładem cnot najpiękniejszych, pokory oraz szczytnego zaparcia siebie.

Pierwsze listy Matki Duchesne wysłane z Ameryki brzmią niepomyślnie: „Jesteśmy w królestwie ubóstwa i jak się zdaje będziemy siał w łach. Oby drudzy mogli po nas zbierać i widzieć jak ich otaczają — dzieci naszych modlitw i trudów“.

Dziś Ameryka posiada trzydzieści kilka domów Pań Sercanek. Powoli otwierały się dla Sióstr, coraz to nowe pola działania. Matki Barat zasada było: przez własne uświęcenie, uświęcać bliźnich, prowadzić do Boga powierzone sobie dzieci. Wychowanie, dzieło wielkiej doniosłości jest przede wszystkim dziełem uświęcenia, a

każda duszyczka równie droga, bo okupiona Krwią Zbawiciela.

Zanim ta olbrzymka pracy zamknęła oczy na wieki, już liczono 111 zakładów wychowawczych dla zamożnych i ubogich dzieci oraz szwalnie, a choć pod skrzydła Matki Barat cisnęły się panienki z najwyższych sfer, nieraz z panujących domów — Jej serce Ignęło silnie do ubogiej dziatwy... Nieprzeliczone zastępy uczęszczały z klasztorów i idąc dalej w życie, pod sztandarem Chrystusa i Marji, wznosiły do gniazd rodzinnych niezłomne zasady wiary i gorącą chęć wypełnienia wiernie obowiązków swego stanu. Bóg, choć nie szczędził swej służebnicy wielkich trosk, cierpień fizycznych i moralnych udręczeń, znoszonych z anielską pogodą ducha, pozwolił Jej doczekać się żywnych plonów z pracy przechodzącej zwykłą normę sił ludzkich.

Klasztor Sacre - Coeur przetrwał szczęśliwie wszelkie przewroty rewolucyjne, gdy po strasznych wstrząśnieniach i rozruchach, jedna połowa Francji nurzała się w rozkoszy i rozpucie — druga korzyła się u Stóp Ołtarzy — błagając Boga o litość i ratunek. Matka Barat pisała do swych zakonnic: — Żyć nam trzeba! żyć, aby dusze przyciągać do Boga! piękniejsze to, niżli pragnąć umrzeć, by otrzymać nagrodę.

Anioł śmierci atoli zbliżał się, by tę piękną duszę zabrać do nieba. Matka Barat oczekiwała Boskiego wysłania z spokojem. Przepowiedziała dzień Jego przyjścia. Było to w r. 1865. — Kilka dni przed świętem Wniebowzięcia, zerwała się z postania na które ją powaliła ciężka niemoc, aby raz jeszcze z siostrami pomówić. Zjawiła się wśród nich w czasie rekreacji. — Potrzeba mego serca przyjąć do was — kochane córki — rzekła — albowiem w przyszły czwartek wybieram się do nieba.

Smutne przecucie, przeleciało jak zimny powiew po zgromadzeniu i przytoczyło wierne dusze.

W sam dzień Wniebowzięcia — późnym wieczorem zatrzepotało po raz ostatni serce umierającej — jak ptak, który pragnie rozwinąć skrzydła, by ulecieć do nieba i zamario...

86-letnia św. Magdalena Zofja Barat żyć przestała.

Tłumy pobożnych cisnęły się do katafalku, na którym spoczywała z koroną białych róż — z białą lilją i krzyżem — cicha i pokorna służebnica Boża. Matka — za którą płakaly nie tylko Jej córki zakonne, ale dziatwa uboga najmilsza, przez Zmarią nazywana „rosa mego serca“.

Na wiadomość o Jej śmierci, ze wszystkich stron świata, poczęły nadchodzić listy kondolencyjne, pełne uwielbienia i wkrótce potem, doniesienia o łaskach otrzymanych za pomocą relikwii po Zmarłej i modlitw do niej zanoszonych jak do Świętej.

Ks. bisk. Parisis, długoletni Jej przyjaciel nie wahał się powiedzieć, że życie Matki Barat, było jednym z wielkich wypadków naszego stulecia — jakimi w innych wiekach były postacie św. Dominika, Franciszka z Assyżu lub św. Teresy. Dziś Kościół potwierdził sąd Arcypasterza i wyniósł Magdalene, Zofję Barat do godności Świętych.

Iry Stabilewska.

Zalesie.

Ze świata

Losowanie kobiet w Sowietach.

Wyższy urzędnik sowiecki kierujący kolektywizacją na zebraniu ludności w Czingencie, oświadczył dosłownie:

— W imieniu Karola Marksa postanowiliśmy tożsamym socjalistycznemu zadać śmiertelny cios dotychczasowemu ustrojowi rodziny. Dzieci będą wychowywane nie w rodzinach, lecz w kolektywach.

Postanowiliśmy skasować całkowicie pojęcia: — „moja żona“ i „mój mąż“. Kobiety odtąd przejdą w posiadanie kolektywne. Każda kobieta otrzyma specjalną kartkę rejestracyjną (!), poczem wśród mężczyzn kolektywu odbędzie się losowanie duplikatów tych kartek. Losowanie to rozstrzygnie do kogo kobieta ma należeć (!)

Losowania takie mają się odbywać czterzy razy do roku tak, że kobieta będzie musiała żyć z mężczyzną, który ją wylosował przez kwartał.

Słowem, zdżyczenie umysłów w Bolszewji postępuje naprzód chżyym krokiem.

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Redaktor odpowiedzialny: Stefan Wyrzykowski.

Oblicze studentów niemieckich w świetle zjazdu wrocławskiego

(Korespondencja własna „Życia Młodzieży Akademickiej“)

Berlin, w sierpniu 1930.

XIII zjazd ogólny studentów niemieckich, który obradował parę tygodni temu w Wrocławiu, miał wiele ciekawych momentów, o których referuje teraz prasa niemiecka.

Zjazd był zorganizowany przez „Deutsche Studentenschaft“ organizację, obejmującą studentów nietylko z Rzeszy Niemieckiej, ale także z Austrii, Czechosłowacji i w. m. Gdańska. „Deutsche Studentenschaft“ skupia 80 — 90 proc. wszystkich akademików — Niemców; poza tą organizacją stoją tylko nieliczne grupki lewicowe, zrzeszone w t. zw. „Deutscher Studentenverband“.

Jeszcze parę lat temu „Deutsche Studentenschaft“ uznawana była przez władze za oficjalną reprezentację młodzieży akademickiej i miała prawo przymusowego ściągania składek od wszystkich studentów. Stan rzeczy jednak uległ zmianie, gdy pruski lewicowy minister oświaty Becker zażądał, by „D. S.“ zerwała związek organizacyjny, łączący ją z „Studentenschaftami“ w Austrii i Czechosłowacji, opartymi o zasadę „aryjską“. Minister Becker uważał bowiem, że „Deutsche Studentenschaft“ nie może stanowić całości organizacyjnej z grupami, które nie dopuszczają na członków swych osób pochodzenia żydowskiego.

Stanowisko min. Beckera spotkało się z ostremi sprzeciwami ze strony młodzieży niemieckiej, która była zdania, że zerwanie ze „Studentenschaftami“ w Austrii i Czechosłowacji byłoby zdradą „idei wielkoniemieckiej“. Min. Becker zarządził na wyższych uczelniach w Prusiech specjalny plebiscyt w sprawie przyjęcia lub odrzucenia jego żądań; plebiscyt ten skończył się katastrofalną klęską ministra. W odpowiedzi na to Becker odebrał „Deutsche Studentenschaft“ prawa oficjalnej reprezentacji młodzieży akademickiej, a w związku z tym prawo przymusowego ściągania składek itd.

Zarządzenie to oczywiście nie zaszkodziło wcale „Deutsche Studentenschaft“ i wzmożyło tylko bojowo-nacjonalistyczne nastroje młodzieży, która „D. S.“ nadal uważa za swą organizację nacelną.

Tymczasem zaszedł jednak fakt ciekawy w Wiedniu, który dużo krwi napsuł sferom lewicowym i żydowskim. Oto rektor uniwersytetu na wniosek tamtejszej „aryjskiej“ „Studentenschaft“, wprowadził w życie nową „konstytucję akademicką“. W myśl tej konstytucji każdy student przy imatrykulacji stwierdza swą

przynależność do pewnej narodowości. Każda narodowość ma swą własną, uznaną przez władze uniwersyteckie reprezentację. Reprezentacją studentów niemieckich jest właśnie „Deutsche Studentenschaft“, która opiera się nadal na zasadzie aryjskiej, to znaczy nie przyjmuje osób pochodzenia żydowskiego. W praktyce „D. S.“, jako grupa najsilniejsza, odgrywa w stosunku do władz uniwersyteckich rolę dominującą, tembardziej teraz, gdy nadano jej charakter oficjalny.

Na zjeździe wrocławskim poszczególne grupy twierdziły, że wobec uregulowania przez władze sytuacji prawnej największej „Studentenschaft“ poza granicami Rzeszy Niemieckiej, jaką jest „Studentenschaft“ wiedeńska — wspomniane wyżej zarządzenie min. Beckera winno być cofnięte, gdyż nie istnieją już przeszkody do łączności organizacyjnej między „Studentenschaftami“ z Rzeszy, a takimiż organizacjami na reszcie „niemieckiego obszaru językowego“. Niewiadomo, jak się zachowa w tej sprawie pruskie ministerstwo oświaty. Wątpić należy, czy pójdzie na rękę postulatowi zjazdu wrocławskiego.

Z innych spraw wymienić należy uchwałę zjazdu, w myśl której odrzucono ratyfikację umowy, zawartej w sierpniu r. 1929 między „Deutsche Studentenschaft“ a Międzynarodową Konfederacją Studentów (C. I. E.) w sprawie współpracy między temi organizacjami. Jako powód odrzucenia ratyfikacji podano stanowisko Związku Narodowego Polskiej Młodzieży Akademickiej, który słusznie obstawał przy tem, że reprezentowanie politechniki gdańskiej na terenie międzynarodowym należy do Polski, a nie do Niemiec. W ten sposób stosunki między D. S. a C. I. E. uległy znowu zabagnieniu.

Antypolski charakter zjazdu wrocławskiego wyraził się w znanej już uchwale w sprawie granic Polski i w rezolucjach co do pracy germanizacyjnej na obszarach granicznych.

Jeśli chodzi o nastroje polityczne wśród studentów niemieckich, to zjazd wykazał niezwykle wzrost sił hitlerowców (narodowych socjalistów). Przy wszystkich wyborach studenckich ta skrajnie prawicowa grupa odnosi od roku mniej więcej ogromne sukcesy; podobnie zresztą dzieje się na terenie starszego społeczeństwa.

Jak stwierdza „Deutsche Allgemeine Ztg.“, istnieje obecnie wśród młodzieży niemieckiej zgodność co do tego, że „Deutsche Studentenschaft“

winna w sobie Jednoczyć charakter organizacyjny ideowo-politycznej z charakterem zawodowym. Hasła „apolityczności“, które modne były kilka lat temu, obecnie zupełnie zamilkły. Na zjeździe wrocławskim domagano się też jednomyślnie, by wyższe uczelnie niemieckie nie były tylko szkołami zawodowymi, lecz także ogniskami ducha niemieckiego i idei wielkoniemieckiej.

Z Młodzieży Wszechpolskiej

— Z Młodzieży Wszechpolskiej. Dyżury organizacyjne w czasie wakacji odbywają się codziennie od godz. 18—19 w lokalu, Św. Marcin 65, I, (podw. prawa). Maturzystkom i maturzystom udziela się informacji o zapisach na wydziały wszystkich wyższych uczelni w Polsce, warunkach mieszkaniowych, uzyskiwaniu pokoiów w domach akademickich i t. d.

Z organizacji akademickich

NA TERENIE MIĘDZYNARODOWYM

— Międzynarodowy kongres młodzieży prawniczej. W połowie sierpnia obradować będą w Brukseli dwa wielkie kongresy młodzieży akademickiej z całego świata: kongres delegatów Międzynarodowej Konfederacji Studentów (C. I. E.) i Międzynarodowy Kongres Studentów-Prawników. Międzynarodowy kongres młodzieży prawniczej jest pierwszym tego rodzaju kongresem i zwołany został z inicjatywy Związku Kół Prawnicych Polskiej Młodzieży Akademickiej na prośbę delegata polskiego, p. Bayera na zeszłorocznym zjeździe C. I. E., który obradował w Budapeszcie. Zadaniem kongresu jest doprowadzenie do ściślejszego zbliżenia intelektualnego młodzieży akademickiej całego świata, studiującej prawo oraz wymiana myśli prawniczej i przeprowadzenie dokładnych studiów nad programem i wynikami prac poszczególnych organizacji prawniczych młodzieży akademickiej. Znaczenie kongresu jest tem większe, że jest to pierwsza próba stałej współpracy międzynarodowej na tem polu.

Program obrad kongresu przewiduje prace w trzech komisjach: naukowej, organizacji studjów i komisji, poświęconej zagadnieniom towarzystw prawniczych młodzieży akademickiej. Obrady komisji naukowej dotyczyć będą najaktualniejszych zagadnień prawnych; wygłoszone mianowicie będą referaty następujące: „Pakt Kellogga a statut Ligi Narodów“, „Czy istnieje kryzys parlamentarny w Europie?“, „Jedno czy dwuizbowość parlamentu i konferencje obu izb“ oraz „Środki zapobiegawcze w prawodawstwie karnem“. Głównym tematem obrad komisji organizacji studjów będzie zagadnienie „Czy system studjów powinien zwracać się w kierunku praktycznym czy „teoretycznym“. Ożywioną dyskusję wywołają również tematy obrad ostatniej komisji: „Rola i znaczenie akademickich towarzystw prawniczych“ i „Możliwość współpracy międzynarodowej studentów-prawników“. Z pośród wymienionych siedmiu referatów, cztery wygłoszą Polacy, a tego dwa na komisji naukowej. Poza obradami program kongresu przewiduje: zwiedzenie Brukseli, wystawy międzynarodowej w Antwerpii, Gandawy i szeregu innych miast

nadmorskich Belgii. Na czele oficjalnej delegacji polskiej stoją pp.: Bayer i Zarembo. Przewidziany jest również udział w kongresie delegatów poszczególnych kół prawniczych polskiej młodzieży akademickiej. Kongres rozpoczyna prace 16 bm. i trwać będzie do 22 bm.

L W Ó W

— Żydowskie akademickie biuro pośrednictwa pracy. Jako jedna z dalszych agentów żydowskiego Towarzystwa Rygorozantów zorganizowane zostało we Lwowie akademickie biuro pośrednictwa pracy, które skupić pragnie w nowym roku akademickim w drodze rejestracji wszystkich utrzymujących się z pracy zarobkowej Żydów-akademików. Inicjatorzy chcą w ten sposób przeciwdziałać złym objawom, które rozszerzają się zwłaszcza w dziedzinie pracy korepetytorskiej (przyjmowanie zbyt niskich wynagrodzeń) i odwołali się w tym celu do starszego społeczeństwa żydowskiego o poparcie swych zamierzeń przez ofiarowywanie wszelkiej pracy tylko za pośrednictwem biura.

Ażeby móc skupić młodzież żydowską i zapewnić swym wysiłkom dodatnie wyniki, organizatorzy tego biura pośrednictwa pracy zainteresować pragną tą sprawą wszystkie istniejące we Lwowie żydowskie organizacje samopomocowe, które według intencji organizatorów udzielałyby im pomocy tylko tym swym członkom, którzy przedstawią poświadczenie z biura, że zajęcia płatnego przydzielili im nie było można.

Organizacja zatem pomyślana jest nie tyle i przy solidarnej postawie starego i młodego żydostwa, ośrodek akademicki żydowski we Lwowie wzmocnić się może pod wielu względami.

Polskiej młodzieży akademickiej we Lwowie ślemy przeto serdeczne lecz gromkie „Czuj Duch“!

Z zagranicy

Student francuski o Pomorzu. Związek studentów „Action française“ zorganizował odczyt poświęcony Pomorzu. Odczyt wygłosił student francuski, p. Andrzej Clot. Prelegent opracował temat bardzo dokładnie. Stwierdził, że broni tezy francusko-polskiej. P. Clot, powołując się na informacje z kół dyplomatycznych, oświadczył, że Pomorze jest jednym z najmniejbezpiecznych punktów w Europie, i że Niemcy zażądają zapewne rewizji, ale myśli się ten, kto sądziłby, iż Polska zgodzi się na to żądanie. Zatarg o Pomorze może spowodować nową wojnę światową.

P. Clot stoi na stanowisku tezy Dmowskiego, który w czasie konferencji pokojowej domagał się oddania Polsce Gdańska, oraz odłączenia Prus Wschodnich od Niemiec. Nie byłoby wtedy sprawy „korytarza“ pomorskiego — konkluduje p. Clot. Zrozumienie zagadnień polskich wśród młodzieży francuskiej jest coraz większe, co musimy uznać za fakt wysoce pożyteczny.

Z Wydawnictw

Prawo. Organ Wydziału Kół Praw. i Ekon. Ogólnopol. Zw. Akad. Kół Naukowych Nr. 4—5. Numer ten poza artykułami (m. i S. Leszczyńskiego — O wyborze prezidenta w Stanach Zjednoczonych, W. Kopczyńskiego — O Międzynarodowym Trybunale Kaperskim) zawiera kronikę kół prawniczych, życia akademickiego, oraz przegląd piśmiennictwa.

JAN MOSDORF

Prezes Rady Naczelnej Młodzieży Wszechpolskiej

Akademik i polityka

Potrzeba pracy

W żadnym może kraju i w żadnej epoce nie odgrywała młodzież akademicka tak wielkiej roli, nie posiadała takiego autorytetu, jak dzisiaj, w Polsce niepodległej. Zwrócone są na nas oczy całego społeczeństwa, znekowanego obecnym położeniem kraju; społeczeństwa, które oczekuje, że nowe, narastające pokolenie, w wolnej szkole polskiej wychowane, wniesie zdrową myśl i zdrowe metody w życie społeczno-polityczne.

Takie zaufanie obowiązuje. To też coraz rzadziej wśród tych, którzy wstępują na wyższe uczelnie, słyszy się zdanie: „Jestem apolityczny i bezpartyjny; polityka jest rzeczą brudną, którą należy pozostawić mędom partycypantom“. Tego rodzaju poglądy, jeszcze kilka lat temu bardzo rozpowszechnione, dowodziły niedostatecznej jeszcze dojrzałości umysłowej — dziś młodzież rozumie, że nie jest oderwanym światem czy światkiem odrębnym i nie mającym żadnych obowiązków wobec społeczeństwa. Przeciwnie, jest ona jego integralną częścią i to ją, która ma mu w przyszłości przewodzić, która z natury swej jest przeznaczona do roli kierowniczej.

Akademik nasz musi sobie zdawać sprawę z tego, że już teraz jest odpowiedzialny w znacznej mierze za to, co się w Polsce dzieje. „Jestem Polakiem — mówi Roman Dmowski“ — to słowo w głębszym zrozumieniu dużo znaczy. Jestem nim nietylko dlatego, że mówię po polsku, że inni, mówiący tym samym językiem, są mi duchowo bliżsi i bardziej dla mnie zrozumiali, że pewne moje osobiste sprawy łączą mnie bliżej z nimi, niż obcymi, ale także dlatego, że obok sfery życia osobistego, indywidualnego, mam sprawy narodowe, interesy Polski jako całości, interesy najwyższe, dla których należy poświęcić to, czego dla osobistych spraw poświęcać nie wolno.

Historja naszego kraju zna czasy, w których słowo „Jestem Polakiem“ nie posiadało nawet w części tego znaczenia. Były to czasy epoki saskiej. Każdy Polak był wówczas całkowicie apolityczny i idealnie bezpartyjny. Polityką zajmował się Brühl i jego kreatury — społeczeństwo, zagrożone w drobnych, osobistych sprawach nie chciało, a zresztą i nie miało zajmować się sprawami kraju. Ta gnuśna apolityczność doprowadziła Polskę do tego, że dzieci i wnuki tych, którzy od polityki uciekali, musieli jej poświęcić swą krew, jak Barczczanie czy Kościuszko, swe mienie, swe życie tułaczki i wciąż oglądać ruiny

*) Myśli Nowoczesnego Polaka.

swych zamierzeń, aż do najstraszniejszego końca — utraty niepodległości.

Dziś państwo nasze znajduje się w położeniu, które przypomina nieco, w niewielkim na szczęście stopniu, wczesną epokę saską, kiedy to po raz pierwszy oficjalnie rzucono hasło rozbioru Polski. Jest to okres, w którym postawa społeczeństwa, a więc także jej części, którą my jesteśmy, decydować będzie o całej przyszłości narodu.

Młodzież polska jest więc w położeniu, którego nie da się porównać z sytuacją w innych państwach. Młodzież angielska, czy zwłaszcza amerykańska może pozwolić sobie na bez troskie przedłużenie dzieciństwa aż po dwudziesty piąty rok życia. My, synowie narodu zagrożonego, musimy od wczesnej młodości być dojrzałymi obywatelami kraju. Tak dziś usilnie w poczuciu jego niezbędności wprowadzane przysposobienie wojskowe, winno być uzupełniane przysposobieniem politycznym.

Wierzę i wiem, że duża większość wstępujących na wyższe uczelnie kolegów rozumie i odczuwa obowiązek pracy społecznej. Dla tych właśnie, którym nieznośną jest atmosfera bezczynności, dla tych, którzy, biorąc udział w walnych zebraniach „Bratnich Pomocy“ lub kół naukowych, darzą zaufaniem takich czy innych przywódców politycznych i pragną wiedzieć, dlaczego to czynią, dla tych wreszcie, którzy w poczuciu swych

sił żywotnych i w potrzebie spełnienia obowiązku pragną czynnie zająć się pracą społeczną — piszę te właśnie słowa. Zadaniem ich będzie przedstawienie w zarysie zadań młodego pokolenia i wytycznych zarówno tak szumnie zwanej „polityki akademickiej“, jak i innych, równie ważnych placówek pracy naszej.

Polityka akademicka

Wchodzącemu na wyższe uczelnie studentowi rzuca się w oczy wielka różnorodność form życia organizacyjnego oraz, związana z tem ogromną ilością urzędów i... walk o nie. Trudno czasami zrozumieć te walki, prowadzone z dużym nakładem temperamentu na terenie skądinąd „apolitycznym“. A jednak ścierania się owe mają swe głębsze znaczenie zarówno moralne, jak i wychowawcze.

Wszystkie komórki organizacyjne życia akademickiego łączą się z sobą silnymi węzłami. I tak „Bratnie Pomocze“ wiąże się w Związek Bratnich Pomocy z centralami w poszczególnych środowiskach, tak samo kół naukowe, sportowe i inne. Organizacją zaś, obejmującą ogół młodzieży akademickiej (oczywiście z wyjątkiem Żydów), studjującej na uczelniach polskich jest Związek Narodowy Polskiej Młodzieży Akademickiej, na którego czele stoi Naczelny Komitet Akademicki (N. K. A.), będący prawnym reprezentantem i władzą ogółu młodzieży.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Leczenie ran przez naświetlanie

Przemysłowiec musi niejednokrotnie ponosić poważne konsekwencje, wynikające z nieszczęśliwych wypadków, jakim mogą ulec jego robotnicy podczas pracy w warsztacie. Jeżeli wypadek pociąga za sobą pokaleczenia w rodzaju obdarcia skóry i mięśni, spalenizny, kontuzji itd., nawet z objawami zakażenia, istnieje obecnie prosty i tani sposób leczenia, który polega na naświetlaniu rany promieniami ultrafioletowymi i infraczerwymi oraz przyspiesza zadziwiająco szybko gojenie tkanek i zabliznianie rany.

Autor leczenia ran przez naświetlanie, francuski chirurg dr. Lemariée, pisze na łamach „La Technique Moderne”, że wyliczył nową metodą już ponad 2000 ran wszelkiego rodzaju, szczególnie spaleń i poparzeń, zapewniając o dużej mocy desygnacyjnej i skuteczności działania metody.

„Jestem głęboko przekonany mówi dr. Lemariée, że wszelka próba uratowania n. p. palca jest więcej warta, aniżeli natychmiastowa jego amputacja, nawet świetnie dokonana. W tem przekonaniu zwróciłem się do dyrekcji Zakładów „Michelein” w Paryżu, która zgodziła się na instalację w obrębie zakładów lecznicy, udzielającej poszkodowanym przy pracy natychmiastowej pomocy. Lecznica składa się z przychodni dla poszkodowanych, gdzie następują oględziny lekarskie, oraz z oddzielnych gabinetów, wyposażonych we wszelaki sprzęt optyczny i przyrządy lekarskie, potrzebne do leczenia drogą naświetlania, a mianowicie urządzenia do naświetlania promieniami ultrafioletowymi i infraczerwymi, lampy ręcienne, przyrządy diatermiczne, aparaty na prąd o wysokiej częstotliwości i prąd galwaniczny - indukcyjny itd.

Gabinety i korytarze są starannie przewietrzane za pomocą wentylacji mechanicznej. zegary minutowe regulują czas trwania zabiegu, dzwonki ułatwiają lekarzom porozumienie z personelem pomocniczym, a potężna instalacja radiologiczna (Roentgena) oddaje cenne usługi przy stawianiu diagnozy.

Lecznica jest do dyspozycji nie tylko ofiar nieszczęśliwych wypadków, lecz również służy pomocą zwykłym chorobom; udzieliła ona pomocy: 42 359 poszkodowanym w roku 1928 i 42 977 w pierwszych 10 miesiącach roku 1929.

Wszystkie poważniejsze uszkodzenia ciała są fotografowane w kolejnych okresach leczenia, a fotografie kompletowane w albumie, aby utrwalić wyniki tej bądź co bądź oryginalnej kuracji.

Rany cięższe, natychmiast po starannej desygnacji, są naświetlane promieniami ultrafioletowymi. Naświetlanie powtarza się codziennie w ciągu kilku minut, a wszystkie rany goją się szybko i już po kilku dniach nie pozostawiają śladu po sobie. Od dwóch lat stosowania nowej metody leczenia nie stwierdzono ani jednego zakażenia lub zapalenia; jedynie rany klute i cięte od narzędzi chirurgicznych były kilkakrotnie przyczyną ropienia, szczególnie gdy były głębokie, uniemożliwiające wtedy desygnację radykalną.

Wypadki bardziej poważne wymagają zabiegów dłuższych, lecz wyniki kuracji są niemniej doskonałe. Były wypadki zmażdżonego palca u ręki lub nogi, który właściwie należałoby amputować, jednak dzięki umiejętnej stosowanym zabiegom udało się przywrócić mu władzę i formę właściwą.

Przy dużych zakażeniach, które pojawiają się zazwyczaj przy ranach bardzo ciężkich, trzeba oczywiście uciec się do zabiegu chirurgicznego; jednak i tutaj promienie ultrafioletowe wpłyną na przyspieszenie zabliznienia rany. Jeżeli dookoła rany wda się zapalenie, niekiedy bardzo rozszerzone i z oznakami opuchlizny, która zapowiada zakażenie, wskazane będzie leczenie promieniami infraczerwymi. — Wtedy już po kilku zabiegach można stwierdzić, jak ból ustępuje, zaognienie maleje, a objawy zapalne, pierwotnie niepokojące, znikają całkowicie.

Obie metody, t. j. zabieg chirurgiczny w połączeniu z naświetlaniem, nie wykluczają się bynajmniej, lecz przeciwnie, umiejętne ich połączenie może dać w skutkach wyniki najpomyślniejsze. Naświetlanie jest cenną pomocą chirurga, który powinien posługiwać się nim z taką samą umiejętnością, z jaką operuje narzędziami chirurgicznymi, a w szczęśliwym doborze obydwu środków dać może rannemu nadzieję i gwarancję, że mimo jego ciężkich niejednokrotnie obrażeń cieleśnych uratuje go od grożącego mu kalectwa. Luk.

Ryba-lotnik

Prototyp ślizgowca. — Latające ryby. — Rozrywka pasażerów.

Dyrektor akwarjum nowojorskiego, C. M. Breder, w odczycie wygłoszonym w Muzeum Historii Naturalnej, zwrócił uwagę na fakt, że aeroplan „Lockhead Sirius” na którym Lindbergh dokonał swego słynnego przelotu poprzez kontynent amerykański od oceanu do oceanu, wykazuje w swej konstrukcji uderzające podobieństwo do ryby latającej z gatunku „herocypselus”.

Istnieją dwa typy ryb latających — mówi Mr. Breder, z których jeden możnaby porównać do aeroplanów jednopłatowców, z parą skrzydeł głównych długich a wąskich ze sterami: pionowym i poziomym,

umieszczonymi ku tyłowi. Typ drugi przypomina dwupłatowiec modelu nawskroś nowoczesnego z parą skrzydeł dolnych, wysuniętych ku tyłowi.

Ryby latające, zasadniczo biorąc, są ślizgowcami i wykazują w swej budowie wielkie podobieństwo do aparatów lotniczych bezmotorowych, przyczem często w lotach są mniej zręczne, niż przeciętny lotnik aeroplanowy. Niepomyślnie lądowanie przytrafia się rybom często. Mają one jednak przewagę nad człowiekiem pod jednym względem: podczas gdy dla aeroplanu opasać na ziemi w niewłaściwy sposób, oznaczając katastrofę, to dla ryby latającej niezgrabne spadnięcie na wodę nie pociąga za sobą żadnych złych następstw.

Wiedza w zakresie lotnictwa, zwłaszcza bezmotorowego, dużyby skorzystała na studjowaniu szczegółów budowy ciała i ruchów stworzeń lądowych i morskich posiadających zdolność lotu ślizgowego. Ten ostatni nie jest „lataniem” w sensie właściwym. Stworzenia takie różnią się zasadniczo od ptaków, będących prawdziwymi „władcami powietrza”. Podczas gdy większa część ptaków posiada zdolność dowolnego wlatywania i lądowania gdzie im się podoba, to inne stworzenia latające — z wyjątkiem nietoperzy — zmuszone są zadawać sobie krótkimi wzlotami ślizgowymi.

Ryby latające niewątpliwie należą do stworzeń obdarzonych tylko zdolnością wlatywania i „ślizgania się” w powietrzu, a nie istotnego „latania” na podobiznę ptaków. Trzeba jednak przyznać, że dokonują wzlotów stosunkowo długich i wysokich. Nie dorównują zaś ptakom, nietoperzom i owadom z tej przyczyny, że natura nie wyposażała ich w narządy latania ruchome, wprawiane w ruch mięśniami specjalnymi, związanymi ze szkieletem.

Przez szybkie płynięcie pod wodą, ryba latająca zdolna jest wyrzucić siebie nad powierzchnię i przelecieć kilkadziesiąt metrów w takim pędzie, że uderzywszy trafram w bok statku, zabija się momentalnie. Stalki wycieczkowe, krążące w miesiącach letnich po zatoce Avaloa w południowej Kalifornii, rzucaniem snopów światła z potężnych reflektorów, wywabiają z morza stada ryb latających, które rozbijając się o burty okrętu, stwarzają „rozrywkę” dla pasażerów. Są to ryby nie duże, zwykle osiemnasto - calowej długości, ważące po dwa i pół funta. Skrzydła mają przezroczyste, kształtem swym uderzająco podobne do płaszczyzn aeroplanu, zaś ogony ich odgrywają rolę „elewatora” czyli steru do unoszenia się w górę. Wyskakując z wody, ryba latająca wykonuje bardzo szybkie ruchy „trzępotania” się, a kiedy jest u szczytu swego wlotu, bije o powietrze pletwami piersiowymi, poczem rozpościera swe „płaszczyzny” podtrzymujące i nastawiający się nieco ku górze, zeslizguje się powoli na wodę. Kr.

Dźwiękowe filmy na usługach sprawiedliwości i władz śledczych

Pomysł posługiwania się „dźwiękowcami” przy śledztwach policyjnych nie jest nowy. Memorjal naomniast, jaki znany kryminolog niemiecki Hellwig nadał ostatnio do sekretariatu Ligi Narodów z propozycją by „dźwiękowce” zostały przyjęte przez wszystkie policje świata jako środek identyfikacji przestępców i dla poszukiwań policyjnych, tak jak to już się odbywa przy pomocy daktyloskopii i fotografii sądowej, przyczyni się bezwątpienia, zdaniem kół fachowych, do rozszerzenia i urzeczywistnienia nowego środka obrony przed zbrodniami. — Hellwig, który jest zarazem znanym prawnikiem, twierdzi że jedynie film dźwiękowy, wiernie oddający wszelkie zeznania jakim poddano oskarżonego i świadków w czasie śledztwa, może dać sądowi pewność, że spisany protokół obejmuje z całą wiernością złożone zeznania. Hellwig przypomina w swym memorjale, że dźwiękowy film okazał się już potężnym środkiem pomocniczym sądów w Ameryce. Pewien sędzia w Filadelfji sfilmował aparatem dźwiękowym zeznania oskarżonego w czasie śledztwa i to bez jego wiedzy. Gdy na rozprawie oskarżony zaczął kręcić i zaprzeczać, odwołując złożone przed sędzią śledczym zeznania, sędzia kazał przytłumić światło na sali rozpraw i wyświetlił wobec sądu i publiczności scenę „z wymuszonymi” rzekomo zeznaniami zbrodniarza. Skutki były decydujące...

Również w innej dziedzinie kryminologii istnieją daleko sięgające możliwości dla zastosowania filmu dźwiękowego. Żadna bowiem fotografia nie daje możliwości dokładnego rozpoznawania z całą pewnością danego człowieka. Nieraz z tego powodu zanotowano fatalne omyłki. Gdy natomiast świadkom lub publiczności pokaże się nietylko podobiznę osobnika, mającego być rozpoznany, lecz również jego ruchy, chód, mimikę itd. dając przytem dźwięk jego głosu, znacznie większą będzie wówczas wartość zeznań świadków lub pewność dokładnego stwierdzenia tożsamości danej osoby.

Jako mogące świadczyć o decydującej wartości posiadanej przez film dźwiękowy, jako środek pomocniczy w rozwiązywaniu zagadnień wstępnego śledztwa, Hellwig przytacza doświadczenie jakiegoś dokonał w Hanowerze przy pomocy filmu niemieckiego, a to w czasie śledztwa przeciw Hartmannowi, oskarżonemu o niezliczoną ilość morderstw i rabunków. Śledztwo początkowo postępowało zółwim krokiem. Kilka

Pisaliśmy przed paru dniami o uroczystości otwarcia kursu Sokolic w Skrzynce pod Ludwikowem. Na zdjęciu widzimy grupę kursistek, które się tam doskonale czują, a w głębi stoją przedstawiciele Przewodnictwa Dzielnicy Wielkopolskiej i Dzielniczowego Wydziału Sokolic.

z wykrytych zbrodni było już przedawnionych, co znacznie utrudniało zebranie dowodów przeciw oskarżonemu. Po rozpoznaeniu fotografii mniemanego mordercy w prasie, salach kinowych i rozlepieniu ich na słupach ulicznych, zaledwie parę osób zgłosiło się do policji celem złożenia zeznań. Wówczas Hellwig wpadł na śmiały pomysł sfilmowania Hartmanna i jego współnika Gransa, podczas gdy o niczem nie wiedząc, przechadzali się po podwórzu więziennem.

Film ten, zaopatrzony w odpowiednie napisy oświetlające, wyświetlono we wszystkich kinach Niemiec. W krótkim czasie przeszło 40 osób zgłosiło się do policji, celem złożenia zeznań, przyczyniając się w dużej mierze do ukończenia śledztwa i skazania na śmierć morderców. Wszystkie te osoby oświadczyły, że na podstawie samej fotografii nie poznały oskarżonego i dlatego nie zgłaszały się, by pomóc policji. — Hellwig zamierza przedłożyć swój memorjal w sprawie zastosowania zdjęć filmowo - dźwiękowych przez wszystkie policje świata międzynarodowemu kongresowi policyjnemu, jaki w październiku rb. odbędzie się w Amsterdamie. S. F.

Roztargnienie słynnego matematyka

Nie jest wcale nowością, by pomniki nieraz podzielały losy ludzi i byważyć zmuszone do zmiany miejsca. Wymagają tego często stosunki polityczne, często też względy estetyczne. Z tych to, zdaje się, powodów, przeniesiono obecnie pomnik, wystawiony w 1913 r. słynnemu matematykowi Henrykowi Poincaré'owi w Nancy, do starożytnego klasztoru Wizytek, gdzie znalazł malowniczo i odpowiednio tło dla wydatnienia swych artystycznych zalet. Nazwisko Henryka Poincaré'go jako człowieka nauki, jest dobrze znane również i za granicami Francji; mniej natomiast znane są jego roztargnienia, uwypuklające — według utartej tradycji — postać prawdziwego matematyka.

Pewnego razu miał on udać się do Węgier i włożył do walizki, w miejsce bielizny nocnej, pierzyny i duże poduszki. Fryderyk Masson opowiada, że pewnego dnia Poincaré spostrzegł na ulicy, że trzyma w rękę klatkę dla ptaków, której pochodzenia w żaden sposób nie umiał sobie wytłomaczyć. Wróciwszy zatem ulicą, którą szedł, przekonał się, że zjął klatkę — w zamysleniu — z zewnętrznej wystawy składu, przed którym przechodził. Jego matka znała do tego stopnia roztargnienie syna, że miała zwyczaj przysyłać mu małe dzwoneczki do portmonetki, by zauważył, gdy ją wyjmował z kieszeni. Zazwyczaj Poincaré nie pamiętał nigdy, czy jadał już danego dnia obiad czy też nie. Odznaczał się również — jak zdaje się wszyscy matematycy — wielką uczciwością. Pewnego razu, bawiąc na wakacjach u dziadków w Arrancy, wyszedł z karabinem w kierunku jakiegoś drzewa i zranił ptaszynę, która spadła pod jego stopy. Od tego dnia, ręka jego nie dotknęła już broni. S. F.

Żywotność owadów

Pominawszy okoliczność dobrze znaną, że w cieple człowieka i zwierząt wyższego gatunku po ścięciu głowy spora ilość tkanek pozostaje przy życiu jeszcze przez kilka dni, jest rzeczą dowiedzianą, że zasadniczo po ścięciu głowy życie jako całość prawie natychmiast zamiera. Tymczasem u niektórych owadów bywa tak, że po odcięciu głowy ciało żyje nadal, w warunkach fizjologicznych prawie niezmiennych. Uczni łomaczają ten objaw nie wielkiem znaczeniem, jakie zwoje nerwów i naczyń krwionośnych, prowadzące do mózgu, posiadają dla życia owadów.

Ciekawe doświadczenia, dokonane przez uczonych francuskich, dowiodły, że niektóre gatunki gąsienic żyją nadal po odcięciu głowy z tą tylko różnicą, że ruchy ich są powolniejsze aniżeli poprzednio. Zamieniają się one w poczwarki, z których po upływie normalnego okresu wychodzą motyle, również bez głowy lecz pełne życia, niczem nie różniące się od motyli z głową.

Jeden z uczonych francuskich, pan P. Camboué, stwierdził na pewnym gatunku motyli z Madagaskaru tak silną żywotność, że postanowił zbadać systematycznie zagadnienie długotrwałości życia tych motyli po odcięciu im głowy. Doszedł on do wniosku, że motyl z odciętą głową żyje dłużej, aniżeli normalny, jak gdyby ten ostatni skracal swoje bytowanie skutkiem dodatkowych funkcji fizjologicznych, jakie musi spełniać jego mózg. Oto wyniki niektórych doświadczeń — z ilości 24 sprostżeń — dokonanych na wyżej wspomnianym gatunku motyli:

1. Samiec z nieobciętą głową żył średnio 7 dni, a najwyżej 10 dni.
2. Samiec z obciętą głową żył średnio 13 dni, a najdłużej 18 dni.
3. Samica z nieobciętą głową żyła średnio 7 dni, a najdłużej 11 dni.
4. Samica z obciętą głową żyła średnio 10 dni, a najdłużej 16 dni.

Pan Camboué rozszerzył swoje doświadczenia jeszcze na inne gatunki motyli, żyjących na Madagaskarze, i otrzymał wyniki analogiczne. Zaznacza on, że dokonał swych doświadczeń przed i po wykonaniu przez owady czynności rozrodczych, co dowodzi, że odcięcie głowy nie przeszkadza im w wykonywaniu jakichkolwiek funkcji fizjologicznych. Zastanawiając się nad tym nieznanym dotąd, a niezwykłym objawem żywotności owadów, pozbawionych głowy, pan Camboué wyjaśnia, że życie owadów bez głowy jest powolniejsze, i że zużywają one bezsprzecznie powolniej zasoby swej żywotności. Luk.

Praga czeska rajem restauratorów i cukierników

Praga czeska posiada, według ostatnich obliczeń, 1980 lokalów publicznych konsumcyjnych, co daje w stosunku do liczby mieszkańców proporcję: 300 mieszkańców na 1 zakład. W liczbie ogólnej tych zakładów znajduje się 350 restauracji, 190 winiarni, 141 kawiarni, 400 barów i cukierni, 900 szynków etc. etc.

Niezwykły zabieg chirurgiczny

W miejskim szpitalu w Gracu dokonano onegdaj śmiałej operacji chirurgicznej na 27-letnim urzędniku Janie Konradzie, który wystrzałem rewolwerowym w serce, usiłował popełnić samobójstwo. Kula utkwiała w sercu i ranny dawał już coraz słabsze oznaki życia. Mimo to dr. Hans Stocker postanowił przeprowadzić operację. Po wydobyciu kuli z woreczka sercowego, zeszył on część rozszarpanego przez nabój osierdzia i dokonał przelewu krwi celem zasilenia osłabionego z powodu ciężkiej operacji pacjenta. Operacja udała się w zupełności i lekarze są zdania że Konradowi uratują życie. S. F.

Nawrócenie się wybltnego pastora protestanckiego.

(KAP) Pastor protestancki Silden Dohanny z New Yorku opuścił swe stanowisko i przeszedł do Kościoła katolickiego. Nawrócenie to wywołało wielkie wrażenie ponieważ pastor Silden Dohanny był ceniionym dyrektorem najważniejszego czasopisma protestanckiego w Stanach Zjednoczonych „American Church Monthly”.

Z Tow. Prac. Fryzjerskich Ziem Zach.

W sali p. Jarockiego, odbyło się półroczne walne zebranie członków Towarzystwa Pracowników Fryzjerskich Ziem Zachodnich, oddział na miasto Poznań. Obradom przewodniczył prezes p. Leon Kaniewski. W toku obrad odczytano „Złotą Księgę” Towarzystwa, w której uczyniono wzmiankę uwypuklającą zasługi zmarłego niedawno koleżanki zawodowej śp. Praksedy Żelezińskiej, odznaczonej złotym medalem w uznaniu położonych zasług. Sp. Żelezińska, była przez dłuższy czas czynna jako członek zarządu i położyła ponadto duże zasługi jako nauczycielka zawodowa na kursach fryzjerskich.

W toku dalszych obrad przyjęto nowych członków, ponadto zebranie zatwierdziło oznakę dla członków, znaczek emaliowy z symboliczną dla zawodu fryzjerskiego głową i napisem. Sprawozdania z półrocznej czynności zarządu, przedłożył pp.: Leon Kaniewski jako prezes, dalej członkowie zarządu Bienert, Szymanowski i Olejniczak. Z czynności komisji rewizyjnej referowali pp.: Wybieralski i Owczarszak. Ze sprawozdań wynika, że w Towarzystwie Pracowników Fryzjerskich zorganizowanych jest około 250 członków. Przy Towarzystwie istnieje założony wiośnią 26. oddział sportowy, do którego należy 26 członków. Członkowie tego oddziału uprawiają lekkoatletykę i gry ruchowe. Członek tego oddziału p. Żeleziński, ukończył kurs dla instruktorów przy DOK VII. Inni członkowie oddziału sportowego Bienert, Szymański i Józef Owczarszak, brali też udział w biegach lekkoatletycznych.

Podczas wyboru członków zarządu przewodniczył prezes Związku p. Detloff. Wobec tego że dotychczasowy prezes Tow. ustąpił z powodu choroby, kierownictwo powierzone prezesowi Związku Detloffowi. Wiceprezesem wybrany został p. Jarumowski, sekretarzem p. Bolesław Olejniczak, zast. sekret. p. Bienert, skarbnikiem p. Bolesław Szymański, a jako członek weszli w skład zarządu pp.: L. Kaniewski, Baranowski, Jankowiak, Wincenty Owczarszak i Nowacki (delegat do Związku). Towarzystwo pracuje bardzo intensywnie, a członkowie jego ożywieni są duchem narodowym i katolickim, nie ulegają żadnym postronnym wpływom, wywieranym na nich przez klasowych agitatorów. Na wzmiankę zasługuje również fakt, że z kasy Towarzystwa uchwalono sumę 50 zł na organizację konkursu fryzjerskiego w Bydgoszczy, który się odbędzie w październiku rb. (k)

3:2, team Soderhamn 5:1, team II ligi 3:2; Finlandja: „Paulaserna” (Helsinki) 4:0, Reprezentacja Helsinki 4:0; Estonia: F. C. Kalevi 5:3, F. C. Reval 3:0, F. C. Sport 3:2; Lotwa: Riga Wanderers 8:1; Polska: „Amatorski” (Król. Huta) 7:3, „Polonia” (Warszawa) 1:0 i 5:1; Niemcy: „Preussen” (Zabrze) 5:2. Imponującą przedstawia się stosunek bramek, mianowicie 70: 21. Jest to najlepsza reklama dla napadu i obrońców „Austriji”. Mijamy nadzieję, że „Warta” przewie pasmo zwycięstw „Austriji” i sportowi polskiemu przysporzy zaszczytów. Dzisiejszy mecz odbędzie się o godz. 17.30, niedzielny — o godz. 17.

Pływanie

Dwóch mistrzów Polski, Mehlerówna i Kratochwiła startować będą w dzisiejszym biegu międzymiastowym oraz w niedzielnych zawodach jubileuszowych „Unji”. Zarówno więc u pań jak i u panów, zapowiadają się zacięta walka. Również w klasie juniorów startuje cały szereg równych zawodników. Dziś meta przy przystani Trytona — a początek o godz. 18.30. W niedzielnych biegach, które rozpoczynają się o godz. 15 ciekawym będzie start mistrzów z naszymi zawodnikami, oraz nowa sztafeta 7x50 m. do której staje 5 zespołów

Wioślarstwo

Na mistrzostwa Europy do Liège wyjeżdża dziś w nocy o godz. 2.46 polska reprezentacja wioślarstwa. „K. W. 04” wysłała swą mistrzowską osemkę w składzie: S. Jurkowski, W. Leporowski, W. Tuliszka, D. Tilgner, M. Tuliszka, Z. Kasprzyk, S. Jachimowicz, A. Moshalewicz; dwójkę: H. Budziński i J. Mikołajczak, sternicy: B. Zimny i N. Budziński, oraz jako rezerwowy Z. i W. Dybalscy. Wioślarzom towarzyszyć będą prezosi pp. W. Stopa oraz M. Garstecki. „Tryton” wysłała swoją dwójkę: A. Włodarczyk i M. Radziński. Ekspedycję prowadzi kapitan związku p. Lenartowicz, jako delegaci na kongres jadą pp. Loth i Bojańczyk. Ze swej strony życzymy naszym wioślarzom jaknajwiększych sukcesów.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: B. W. Poznań 50 zł; — Alfred Albrycht 20 zł; — J. K. (Zwierzyńska 22) 5 zł; — F. W. z prośbą o zdrowie 5 zł; — N. N. 5 zł; — Misiewicz, Wronki 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 110 zł.

„**Swit**” miesięcznik poświęcony walce z alkoholizmem za lipiec podaje zasadniczy artykuł wstępny p. t. „Kośćciół a sprawa alkoholizmu w Polsce”, informując o 3 zjazdach Katolickiego Związku Abstynentów, o uchwałach związków przeciwko alkoholowym, księży, nauczycieli, młodzieży i bractw wstrzeźliwości. Także dane z zagranicy zasługują na baczną uwagę. Ukazał się już numer wakacyjny za sierpień i wrzesień i podaje m. in. artykuły ks. prałata Niesiołowskiego p. t. Z powodu śmierci Juliana Ejsmonda, ks. Kowalczyka p. t. Jak się przedstawia ruch przeciwko alkoholowi wśród katolików zagranicą. Na baczną uwagę zasługuje także cenna rozprawa p. t. Jak szkolici świętych apostołów idel trzeźwości. Ponadto dowiadujemy się o stanie obecnym walki z ustawą przeciwko alkoholowi. Zamawiać należy pod adresem Składnica Abstynentka, Poznań, Al. Marcinkowskiego 26. Przedpłata kwartalna wynosi zaledwie 1,50 zł.

Czy nasze dzieci będą szczęśliwe? Na to ważne pytanie stara się odpowiedzieć p. prof. Marja Romana Dediłowa w miłej rozprawce, wydanej nakładem Katolickiego Związku Abstynentów. Połączono z tą rozprawą jeszcze drugą piórą p. Cz. Wolniewiczówny p. t. Idea abstynentki w Stowarzyszeniach Młodzieży Polskiej, która otucha napelnia czytelnika. Cała broszura kosztuje zaledwie 40 groszy i jest do nabycia w Składnicy Abstynentkiej w Poznaniu przy Al. Marcinkowskiego 26.

21-sza Loteria Państwowa

(Nieurzędowa).

W drugim dniu ciągnięcia 4-tej klasy, główniejsze wygrane padły na numery następujące:

20.000 zł. nr. 191441.
5.000 zł. nr. 30711 72101.
Po 2.000 zł. nr. 13626 43185 119087.
Po 1.000 zł. nr. 90654 169390.
Po 500 zł. nr. 151199 153351 170361.
Po 300 zł. nr. 959 929 22841 41148 98707 148844 151740 155918 165764 166149 198218.
Po 200 zł. nr. 3099 8957 9815 11258 15509 157 63 18533 23563 29744 44349 49662 86875 90037 105411 106622 117984 119288 120834 121613 126544 133259 136 438 142274 149858 150950 160278 163947 166965 167237 199836 200161 207520.
Po 100 zł. nr. 4201 8554 9590 11614 14522 14657 16130 16741 18386 19879 20076 20987 21174 22530 23421 23735 24772 26109 27401 29663 29804 30425 33683 34106 38497 39633 40665 45099 46923 48804 49062 50173 51207 51958 53164 54132 54323 55384 56702 57754 60467 61758 61996 62318 62474 62889 64509 65329 66422 66789 70368 71538 73414 73893 76748 79888 83995 85073 86267 89944 90992 92029 94601 97546 98715 99943 101609 101865

RADJO

Programy radijofonów

Poniedziałek, dnia 11 sierpnia 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien. i zboż.-towarowej; godz. 17.40 „Silva rerum”; godz. 18.00 koncert popołudniowy z Warszawy; godz. 19.15 interludium muz. w wyk. p. Sylwestra Wesołowskiego (harmonijka ustna). Prof. Marjan Sauer (akomp.); godz. 19.45 Hallel Hallel Międzynarodowa Wystawa Komunikacji i Turystyki; godz. 19.55 odczyt p. t. „O dziwakach życiowych” (wygl. p. dr. Tad. Frackowiak); godz. 20.15 wieczór muzyki niemieckiej. Wykonawcy: Orkiestra Bratniej Pomocy pod dyr. Stefana Sternalskiego, Zofia Leżaczńska (sopran), Klara Kaufusówna (skrzypce), prof. Franciszek Łukasiewicz (akomp.); godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty PAT, sportowe i policyjne.

Katowice (409 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 16.35 koncert gramofonowy; godz. 17.35 Wł. Włosik: Pogadanka z dzieł: „Ogrodnik śląski”; godz. 18.00 koncert popularny z udziałem Trii Polskiego Radja w Katowicach; godz. 19.30 Jerzy Langman, Kustosz, Dz. Etnogr. Muz. Śl.: „W serbskiej wsi”; godz. 20.15 program Warszawy.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 15.15 komunikat gospodarczy; godz. 15.15 odczyt p. t. „Turystyka w Polsce” — wygl. p. Władysława Grzela; godz. 16.15 muzyka gramofonowa; godzina 16.50 muzyka lekka z kawiarńki „Gastronomia”; godz. 19.20 pogawędki techniczne; godz. 19.35 płyty gramofonowe; godzina 20.15 koncert popularny z Doliny Szwajcarskiej; godz. 23.00 muzyka taneczna z restauracji i dancingu „Polonia”.

SPORT

Piłka nożna

„Austria” przyjechała dziś rano do Poznania i zamieszkała w hotelu „Britania”. Goście wiedzący są w najlepszych humorach i pragną w oba dni pokazać cały kunszt piłkarstwa austriackiego. Dowiedzieliśmy się, iż po trzytygodniowym wycofaniu rozpoczęli w środę mecze treningowe z amatorskim mistrzem Wiednia „Rasensportfreude”, zwyciężając łatwo 2:0, przyczem bramki strzelili Nausch i Vierl. Wiedziący nie bez powodu opowiadają o swym ostatnim objeździe. Wszak rezerwalni w pięciu państwach 17 spotkań we wszystkich zwyciężając. Oto wyniki tego triumfalnego objeźdu: Szwecja: „Redbergshłid” (Goeteborg) 3:1, team Halmstadu 5:2, „A. I. K.” (Sztokholm), „Sleipner” (Norrkoeping) 4:0, „Idrottsklub” (Sandvik)

102746 104171 104459 104436 104984 104989 110419 110871 111402 112731 115399 118188 118298 122438 126725 128729 129252 129862 131173 135307 136492 136836 137653 140501 142126 142127 142135 142633 143874 144137 145622 146502 149916 150304 151672 152436 152679 153365 155725 157197 157814 162658 163414 163668 167276 168246 168335 169014 169042 169208 170393 170518 170756 173358 174297 176967 178082 178908 180362 181596 181944 183781 186449 189249 192010 193032 193068 197961 199647 201409 207746 209206.

Po 250 zł. wygrali nr. nr. następująco:

3 183 314 25 84 728 54 819 89 996 1174 278 357 410 60 550 73 2020 38 257 409 3033 45 96 101 15 61 66 78 307 44 489 518 56 608 840 910 86 4215 36 67 878 83 923 5264 776 838 6289 321 57 413 546 643 771 903 31 7002 85 384 206 15 76 377 430 581 622 58 70 723 921 8000 22 34 243 457 542 823 26 40 950 9044 94 108 224 370 630 749 894 959 10001 169 384 408 500 13 79 802 18 59 69 75 79 977 79 98 11019 305 536 636 799 12055 204 98 445 92 682 878 13676 83 165 301 605 724 81 955 78 14026 50 97 100 585 663 96 801 37 15134 289 308 485 505 6 780 984 16054 121 212 383 451 567 677 758 977 17222 28 359 475 526 927 18091 226 493 701 45 19028 52 349 517 682 93 96 718 20086 115 287 543 84 98 629 804 906 21414 77 94 511 613 51 771 811 921 53 72 22213 57 61 329 48 410 804 94 23200 59 24011 121 512 15 408 523 24 62 823 983 89.

25033 67 188 226 340 526 695 26300 415 758

27066 102 91 221 510 28550 58 860 93 996 29166 293 368 535 70 737 30148 257 861 31046 280 377 421 28 93 813 28 32161 233 89 435 547 603 787 884 89 920 33007 218 390 468 766 829 32 69 900 66 79 34200 468 88 530 682 99 758 876 35062 291 315 568 675 756 844 77 986 36102 26 481 583 601 709 45 80 856 37035 195 232 414 712 993 38006 296 350 70 638 783 822 938 35021 71 98 126 328 52 737 831 918 49004 253 516 713 86 914 41118 916 42134 66 395 718 95 44031 109 219 64 392 758 884 97 956 95 45002 05 34 344 59 739 884 986 46119 62 265 359 419 36 50 850 54 47197 372 434 48 53 892 48016 39 52 156 316 43 87 597 49011 62 89 499 606 818 936.

50099 105 412 33 36 527 688 889 51038 52

110 32 93 520 91 353 242 921 52 81 111 213 31 309 48 862 990 96 53399 71 559 643 859 54012 200 60 302 443 508 37 53 75 730 33 822 966 55012 16 34 132 280 448 537 606 858 934 58182 291 430 97 508 649 752 74 813 902 57282 310 401 780 930 58 58002 50 306 408 31 610 83 804 8 66 945 92 59152 235 52 356 405 46 618 801 55 60019 497 521 641 873 981 61117 366 445 59 511 705 896 62 32 319 32 444 53 570 968 83033 35 68 154 74 75 84 87 707 28 892 953 79 84016 162 295 325 70 77 406 20 985 95065 281 421 717 48 60 825 68189 756 845 48 89 929 87053 199 233 51 448 91 97 582 966 88030 312 61 76 535 637 43 94 704 23 79 69018 100 69 208 73 78 612 28 89 933 78019 144 69 97 205 452 555 92 94 748 67 829 40 71017 114 19 26 308 425 570 740 48 72059 147 99 394 428 49 504 866 73101 228 305 53 524 85 645 707 20 79 85 854 74005 238 337 66 402 589 875 980.

75020 198 291 308 422 702 30 76129 263 74

459 615 33 946 77268 310 432 517 650 717 835 69 78076 191 332 44 86 414 560 611 725 834 64 959 70 79016 325 55 521 64 612 71 876 956 80006 222 320 401 27 98 589 894 81074 308 59 431 93 521 65 75 918 82098 173 90 218 540 627 38 717 45 83065 355 445 52 970 80 84240 51 98 308 54 414 732 50 91 885 987 85159 419 562 72 605 790 803 80889 388 407 27 57 63 818 960 87106 212 390 407 533 79 88517 706 98 858 935 89011 98 131 60 85 200 343 473 620 25 768 90120 61 290 301 50 65 428 61 578 743 816 56 359 91057 396 458 92 684 742 92090 184 358 842 52 979 93083 392 445 73 646 64 73 816 905 94096 150 77 88 526 326 612 713 27 890 988 95669 156 242 49 380 583 633 82 857 902 96216 81 633 39 802 985 97244 71 83 346 640 58 782 843 951 96 95116 41 499 919 47 99029 181 236 88 96 557 682 727 807 100181 265 307 97 89 423 812 64 917 101066 205 390 466 526 623 90 830 102056

250 88 304 483 557 762 827 103180 422 540 53 750 857 104022 353 72 408 54 620 82 927 105109 69 238 92 322 416 600 73 86 965 106031 122 51 284 323 80 414 52 554 90 673 813 43 97 943 52 55 107002 895 108040 148 223 61 305 751 72 109363 82 510 72 800 938 110007 16 277 316 402 507 615 844 922 111090 217 65 383 459 512 775 893 961 112063 272 86 323 99 452 524 96 607 39 729 56 89 93 878 914 113141 242 92 313 14 69 71 426 81 601 763 986 114287 345 561 636 801 22 57 115007 212 302 18 42 452 517 90 811 959 116164 271 312 425 754 804 990 117032 74 277 346 429 814 914 31 35 118098 274 490 92 680 943 119044 77 86 336 689 774 824 54 917 27 120038 54 102 63 239 62 303 5 7 84 519 668 121133 252 57 74 80 345 441 90 628 46 86 703 856 122064 82 105 32 464 97 670 741 831 999 123084 190 254 363 124000 384 90 424 54 702 873 954.

125077 149 79 201 572 75 94 622 802 7

128001 8 230 504 86 423 553 66 643 45 72 96 962 67 127494 797 918 128180 84 473 506 22 733 50 94 818 27 90 93 94 129047 157 213 435 46 553 86 648 887 937 69 130083 117 322 470 563 928 131610 987 132026 200 331 415 90 96 501 57 92 640 757 851 932 43 133103 55 204 11 478 517 64 80 134052 249 722 52 810 68 135008 61 68 288 399 541 630 51 64 924 136566 73 488 501 64 72 75 638 79 745 873 970 137017 355 344 54 99 459 563 618 750 818 87 965 88 138111 19 273 77 315 418 66 504 602 44 726 35 139003 13 74 136 271 392 691 760 140005 94 240 43 305 585 742 880 141258 82 353 530 40 622 752 829 54 63 142291 94 452 96 699 767 942 52 143054 130 56 61 77 207 342 62 66 588 651 54 794 814 45 82 144022 170 245 301 578 723 145106 50 68 367 89 419 554 58 634 992 140036 192 221 70 309 25 41 521 147061 699 888 148016 292 94 339 685 721 31 62 844 149015 94 252 603 886 946 69

150506 72 145 54 647 825 151060 134 60

658 795 893 152214 318 646 555 659 153068 154 267 364 88 469 505 713 154371 573 85 610 842 934 97 155016 24 39 199 408 88 686 774 894 915 158519 608 852 157098 103 26 466 535 54 685 737 833 974 158031 189 205 331 430 642 54 66 703 86 892 958 159242 310 454 603 714 22 160117 261 396 536 626 80 849 159093 113 16 91 228 376 422 639 54 55 745 162166 115 463 71 72 819 55 163024 25 96 231 333 81 435 650 724 52 889 164160 283 324 418 656 730 816 916 165007 17 70 280 353 56 469 166074 242 325 61 452 91 658 97 753 966 167032 33 95 185 274 465 501 947 168358 416 688 89 959 169053 161 280 305 25 47 454 528 97 635 58 701 71 76 990 179057 111 14 57 68 240 558 89 683 716 90 818 97 922 65 171072 106 59 323 80 686 745 68 83 919 172007 185 256 301 471 82 652 64 74 711 975 173064 102 229 325 48 61 539 57 862 999 174137 214 344 91 451 549 731 41 818.

175014 23 228 81 405 902 5 6 176079 158

85 212 60 494 576 87 853 972 177034 255 447 642 64 178122 456 501 70 882 179013 119 269 73 78 326 52 80 180399 448 515 693 714 870 920 181018 53 89 120 224 330 514 99 772 98 182151 201 348 55 528 45 89 812 183463 510 602 74 723 38 74 835 54 75 947 184038 275 348 86 439 56 79 634 43 828 45 984 185194 907 21 51 72 573 894 838 996 186907 303 71 422 60 98 550 654 875 187219 21 356 80 453 61 959 188008 54

Dnia 9 sierpnia 1930 r., o godz. 2 w nocy zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzone Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najlepszy, najtroskliwszy ojciec, nasz najukochańszy brat, wuj, stryj i szwagier, ś. p.

Andrzej Perski

w 53 roku życia. Eksportacja zwłok z domu żałoby do kościoła parafjalnego w Ostrzeszowie, odbędzie się we wtorek, dnia 12 sierpnia o godz. 10,30 przed południem, poczem nabożeństwo i pogrzeb.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.

Ostrzeszów, Ostrów, Sulmierzyca.

zw 24868

Dnia 7 sierpnia 1930 r., o godz. 2.15 po południu rozstała się z tym światem, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzone Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza troskliwa matusia, ukochana córka, siostra i szwagierka, ś. p.

z **Conradów**

Marja Gąsiorkowa

przeżywszy lat 25. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 10. b. m., o godz. 5 po południu z domu żałoby, ul. Palacza 18. zw 24 856

W ciężkim smutku pogrążony
mąż z rodziną.

Poznań, Pleszew, Ostrów-Wlkp., Nakło.
Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Za okazane nam dowody współczucia, liczne wieńce i udział w pogrzebie tragicznie zmarłej naszej kochanej córki i siostry, ś. p.

Jadwigi Janickiej

składamy Przewielebnemu Duchowieństwu, Dyrekcji i Pracownikom Banku Handlowego w Warszawie oddział w Poznaniu, Kołu Śpiewacemu w Pniewach oraz wszystkim Krewnym i Znajomym serdeczne

Bóg zapłać!

Pniewy, dnia 9 sierpnia 1930 r. **Rodzice.**

Szan. Panom Przyjaciółom, ś. p.

Kazimierza Czaykowskiego

za wystawienie pomnika serdeczne

Bóg zapłać!

składają

siostry.

zw 24 858

Ceny niskie

Ceny niskie

Żałobne Kapelusze

stale na składzie Pw 4189-32,37

T. LUDWIG

POZNAŃ — SZKOLNA 9

Dnia 5 sierpnia 1930 r., zginął tragiczną śmiercią lotnika w kwiecie wieku, nasz najukochańszy syn, brat, siostrzeniec i szwagier, ś. p.

Ludwik Rosiński

absolwent Wyższej Szkoły Handlowej, podchorąży rezerwy, pilot - obserwator, wiceprezes aeroklubu akademickiego.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 12 bm., o godz. 16,30 na ementarzu garnizonowym w Poznaniu, o czym donosi w ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Chełmno, Lubin, Bydgoszcz, Lublin, Gutlin, Borówno, Świecie. zw 24867

Dnia 5. b. m. zginął tragiczną śmiercią lotnika, ś. p.

Ludwik Rosiński

barwiarz Korporacji „Gedania Posnaniensis“.

W Zmarłym straciliśmy gorliwego członka i najlepszego kolebę. Pamięć o Nim zachowamy na zawsze. Pw 4 223-32,108

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 11. b. m., o godz. 4.30 z kostnicy wojskowej przy Wałach Jana III w Poznaniu.

Konwent Korporacji „Gedania Posnaniensis“ przy W. S. H.

Wyjechałem

od 11 do 24 sierpnia

Lek. Dentysta Goritz.

zw 8048

Dr. med. W. Gojowski

b. długoletni i asyst. na oddziale chorób ginekol. chirurgicznym i wewnętrznym, rozpoczął praktykę lekarską w Lesznie, ul. Komeniusza 9.

zw 2581

Wrociłem

Dr. med. Heider

lekarz specjalista w chorobach skóry i dróg moczowych

Przyjmuje od godziny 9—11,30 i 3—6.

Poznań, Wielka 7, telefon 18-80.

zw 8036

Pomocnik zegarmistrzowski

w młodszym wieku, z dobrą praktyką, własnymi narzędziami, potrzebny zaraz lub od 15. b. m. — Zgłoszenia z podaniem warunków przy wolnej stacji i utrzymaniu — Kliks Józef, zegarmistrz, Gdynia, ul. Portowa 51. nw 3 059

PIEGI

zółte plamy, opaleniznę usuwa, bieli skórę pod gwarancją aptekarza Jana Gadebuscha

„Axela“-Krem

1/2 stoika 2,50 zł, 1/4 stoika 4,50 zł, do tego mydło „Axela“ 1 kaw. 1,25 zł. Do nabycia w drogeriach, składach aptecznych, perfumerjach i aptekach lub wprost w firmie J. GADEBUSCH, Poznań, ul. Nowa nr. 7.

Lokomobile Lanza

do miłocenia ca 20 M. K. za bardzo niską cenę, na korzystnych warunkach odstąpią i zamienią ewtl. też na zboże

Bracia Schlieper, Bydgoszcz, tel. 306.

Pw 4216,63,536

Potrzebna natychmiast do pałacu kucharka

z wykwalifikowanym gotowaniem, dobra, energiczna gospodyni, któraby jednocześnie gotowała także dla służby. Reflektuje się tylko na siłę pierwszorzędna. Zgłoszenie z odpisami świadectw i fotografią do Głównego Zarządu Hrabstwa Przygodzice, pow. Ostrów, Poznań. zw 24 824

Wielmożnemu Panu Fr. Rączyńskiemu, właśc. cukierni, Aleje Marcinkowskiego 8, za bezinteresowne wypożyczenie urządzenia na wystawę obrazów przesyła tą drogą serdeczne Bóg zapłać!

zw 24 877

Zarząd Wystawy
Poznań, św. Marcina 35.

Wrociłem

Dr. med. M. Matelski

ul. Strzelecka 31. Telefon 58-91.

zw 24968

Powiększając swoją organizację sprzedaży pierwszorzędna firma poszukuje dzielnych i solidnych

zastępców i sprzedawców

maszyn rolniczych i mleczarskich w województwie poznańskim i pomorskim. Zgłoszenia z podaniem referencji do Kurjera Poznańskiego pod zw 24817

Godne uwagi

Zadziwiająco dobrze szyjące i bardzo trwałe maszyny do szycia z najstarszej fabryki niemieckiej, przewyższające pod gwarancją „Singera“ o których publiczność nie wie, oddaje tanio T. KONIKIEWICZ, Poznań, plac Nowomiejski 1-a. Części na składzie i do „Singera“. Repara-cje wszelkich systemów. Pw 4021/2-31,62/3

.... I znów potwierdzenie wartości sportowej samochodów

AUSTRO-DAIMLER

w wyścigu Śląskiego Automobilklubu dnia 3. VIII. 1930 roku na dystansie 5 km.

ZWYCIĘZCĄ.

Najlepszy czas dnia 156 km./g.

oraz

1-szy w Kategorji Wyścigowej - inż. Henryk Liefeldt na samochodzie Austro-Daimler

1-szy w Kategorji Sportowej - Jerzy Widawski

2-gi w Kategorji Sportowej - Adam hr. Potocki na samochodach Austro-Daimler

Towarzystwo Budowy i Sprzedaży Samochodów Spółka Akcyjna

Oddział w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 7. Tel. 75-58, 76-65.

Pw 4215-32,102

Nie reklama, a rzeczywistość!

Każdy czytelnik „Kurjera Poznańskiego” otrzyma zupełnie bezpłatnie najnow. udoskon. konstruk. Trzylampowy Radjoodbiornik typu R. U. 3 (Autod. zmodyfik.), który odbiera wszystkie stacje europejskie na głośnik, zbud. z pierwszorzęd. części w eleganck. mahoniowej skrzynce.

Ilość aparatów ograniczona. Należy we własnym interesie podać swój szczegółowy adres nieobowiązujący do niczego.

Adresować: Zakłady Radjotechniczne „UNIwersal”, Lwów, ul. Jagiellońska 1, 20/L.

Szan. Odbiorcom podajemy do łask. wiadomości, że dotychczasowy nasz numer telefonu 21-89

został zmieniony na nr. 71-89.

Przy tej okazji polecamy jak i dotąd po najniższych cenach węgiel górnośląski — koks hutniczy brykiety — drzewo opałowe.

„UNITAS”, Spółka węglowa z ogr. odp. Katowice Oddział w Poznaniu, Przemysłowa 21.

Autobus

marki Chevrolet w dobrym stanie do sprzedania. Bliższych informacji udziela firma:

„Motor”, Katowice, ul. Słowackiego 39, tel. 2-86.

TYLKO Lakiery Emalje Farby marki

„SMOK”

są najlepsze i najtrwalsze. Kto „Smokiem” maluje. Nigdy nie żałuje.

INSTYTUT NAUKOWY „STUDJUM” przedtem „MATURA” KRAKÓW, Karmelicka 35, telefon 13-869.

Informacje i zapisy od 11—1 i 5—7 w czasie wakacji od 11—1 Nie ludźcie się reklamą! Tylko uczciwa praca popłaca!

I. Nauka zbiorowa w szkole w Krakowie:

- 2-letnie Studjum gimn. (kl. VII—VIII) narazie kl. VII.
- Kurs przygotow. w zakresie 5—6 gimn.
- Kurs przygotow. w zakresie 4 gimn. wzgl. 7 powsz.
- 1-roczy kurs skróconej służby wojskowej.
- Kurs semnin. nauczycielskiego.

Nauki udziela 20 profesorów państwowych szkół średnich. II. Nauka korespondencyjna metodą „Globus”, lekcje na w powyższych zakresach, oraz w zakresie języków obcych, zastępuje w zupełności pomoc nauczyciela. Poprawa zadań, porady i wyjaśnienia. Kolokwia kontrolne. Zupelnienie jak w szkole. Wystkie ułatwienia. Zapłacone zeszyty są własnością ucznia.

Uwaga: Płatnych podziękowań nie ogłaszamy. Na życzenie posyłamy każdemu odpis oryginalnych podziękowań za egzaminy.

INSTYTUT NAUKOWY „STUDJUM”, pierwszy i najlepszy w Polsce (opinja sfer fachowych) daje najlepszą gwarancję, że każdy wyknięty cel zdobycia wiedzy względnie egzaminu osiągnie przy pilnej pracy i wytrwałości.

Wpisujcie się zaraz! Wpisującym się do 15 sierpnia 20% zniżki. Pw 4106-70,179

Prospekta bezpłatnie. — Na odpowiedź znaczki za 30 gr.

Otwarcie nowego lokalu!

Szan. Publiczności donoszę uprzejmie, iż otwieram pierwszorzędnie urządzone

KAWIARNIĘ

przy ul. Wjazdowej nr. 9, tuż obok mego dotychczasowego lokalu.

Poświęcenie odbędzie się we wtorek, 12 bm. o godz. 10 przed poł. Dołożyłem starań, by zapewnić Szan. Gościom przyjemny pobyt koncertem, wyborową kawą, pieczywem oraz wzorową obsługą i proszę o łaskawe poparcie.

zw 24664

Aleksander Krüger
Poznań Tel. 41-58

Restauracja i Kawiarnia „Tu się Jada jak u matki”.

Na sprzedaż kilka dobrych majątków ziemskich

ca. 700, 800, 2500, 4000 mórg etc. Tylko reflektanci, którzy się wykażą potrzebną gotówką, otrzymają informację: Biuro parcelacyjne, Poznań, św. Marcin 52/53, II piętro dw 1051

W kolonji budowlano-ogrodniczej

„KOMORNIKI”

pod Poznaniem, są do nabycia

parcele od 0,25.00 ha

Splata na raty!

Warunki i informacje: Poznań, Al. Marcinkowskiego nr. 13. Biura St. Jurackiego.

Pw 4030-82,46

Poważna znana fabryka poszukuje pracowitych, uczciwych sprzedawców (sprzedawczyń)

we wszystkich miejscowościach Wielkopolski i Pomorza. Odwiedzanie klienteli prywatnej. Artykuły pierwszej potrzeby, ceny i warunki bezkonkurencyjne. Dzienny dochód 40 złotych. Osobiste zgłoszenia od godz. 9—12 i od 14—18. Małecki, Poznań, Górna Wilda 82. zw 24851

Bank Spółdzielczy

Właściciele Nieruchomości

Poznań, ul. Piekary 1, tel. 50-56

którego pupilarną pewnością gwarantuje nieograniczona odpowiedzialność członków całym majątkiem na przeszło 25 milionów złotych

przeprowadza

wszelkie tranzakcje bankowe,

placi

najwyższe procenty od wkładów oszczędnościowych,

lokuje

kapitalistom bez kosztów kapitału na pierwszorzędnych hipotekach,

udziela

pożyczki za zabezpieczeniem hipotecznym lub rzeczowym,

kupuje

i sprzedaje domy, wille,

przeprowadza

parcelację gruntów budowlanych,

administruje domami.

Pw 8548-80,247

Internat

dla chłopców w wieku szkolnym pod opieką lekarską i pedagogiczną od 1. IX. 30. otwarty wiadomość: Jerzykiewiczowa, Noskowskiego 6

zw 24782

Poważna firma zaangażuje

2 solidnych panów

od 15 sierpnia r. b. Minimum egzystencji zagwarantowane. Zgłoszenia z curriculum i odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego pod zw 24 857

Państwowy Bank Rolny

zamieni na obiekt, nadający się do parcelacji — gospodarstwo wzorowe Ustków — pow Krotoszyn, Województwo Poznańskie, obszar ca. 295,7118 ha z kompletnymi zabudowaniami i gorzelnią, drzewostanami, ogrodzeniami, zasiewami ozimymi i uprawami, oraz zapasami słomy i obornika; grunty orne pszenno-buraczane przeważnie III-iej klasy w kulturze — nadają się ze względów komunikacyjnych (miasto powiatowe Krotoszyn — 10 km. drogą bita, stacja kolejowa Wolonice — 2 km. drogą bita) — do zaprowadzenia gospodarstwa mleczno-hodowlanego, wzgl. produkcji buraczanej.

Reflektanci, którzy pragnęliby dokonać powyższej transakcji, winni zgłosić proponowane do zamiany obiekty rolne z podaniem swych warunków w Wydziale Agrarnym Instytucji Centralnej Państwowego Banku Rolnego w Warszawie (ul. Nowogrodzka 50), wzgl. w Oddziale Państwowego Banku Rolnego w Poznaniu (ul. Kantaka 10) do dnia 1 września 1930 r.

Wprowadzenie w posiadanie nabywcy gospodarstwa wzorowego Ustków — projektuje się w I kwartale 1931 r.

Dla obejrzenia gospodarstwa wzorowego Ustków — należy zgłaszać się do Administracji Dóbr Krotoszyn — Zamek.

zw 2 819

Pośrednictwo pożyczek oraz pomoc

przy okazji trudnościach gotówkowych — przeprowadza szybko i sumiennie; — warunki: wcześniejsze przeprowadzenie bilansów wzgl. księgowości w abonamencie. Pw 4212-32,100

Inkaso pretensji — zastępowo w pertraktacjach z władzami itp. — reklamacje podatków — wszelkiego rodzaju porad fachowych — a także przepisywanie na maszynie i powielanie przyjmuje bieżąco firma:

„BIURO REWIZYJNE BUCHALTERJI”

Poznań, ul. Polna nr. 13.

Listowne Kursy Buchalterji. Ceny przystępne

Piechcińskie

znane z dużej wydajności

WAPNO BUDOWLANE I NAWOZOWE po cenach ponownie obniżonych dostarcza

„Materiał Budowlany” Sp. Akc. w Poznaniu ul. Sew. Mielżyńskiego 23. Pw 4081-82,83

Telefony: 29-76, 38-74 i 59-86 Adr. telegr.: „Mabu”.

Świeża jak rosa

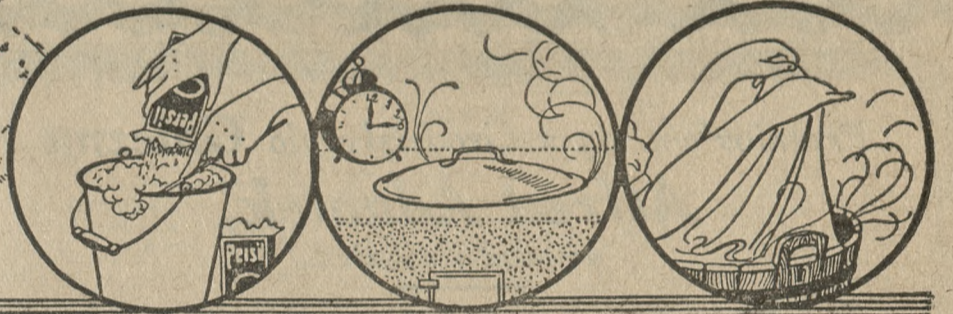
i biała jak śnieg

będzie bielizna prana prawidłowo. Prosimy zważyć, jak bardzo wydajnym jest Persil Na 2 1/2 do 3 wiader wody — jedna paczka!

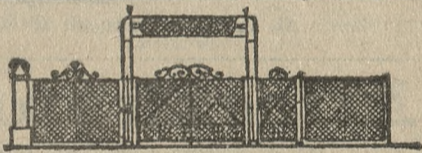
Rozpuścić Persil bez domieszek w zimnej wodzie! Zagotować bieliznę raz jeden przez kwadrans, potem wypłókać najpierw na ciepło, potem na zimno!

Kto raz w ten sposób wypierze, ten nigdy inaczej prac nie będzie. Dobry skutek przekona każdego.

Co Persil to Persil

Pw 4194-28.08

Wadowicki Przemysł Druciany

Sp. z ogr. odp. w Wadowicach

poleca:

siatki ogrodzeniowe, fabryczne z drutu surowego i ocynkowanego, kompletne ogrodzenia ogrodów i parków, wkłady materacowe do łóżek, wycieraczki do butów. Ceny konkurencyjne, dostawa terminowa.

Wyłączne przedstawicielstwo na Woj. Poznańskie i Pomorskie:

Biurowo-Przemysłowo-Handlowe JAN ANTCZAK
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 16, tel. 11-88.

Pw 4147-32.16

Pw 11939-15.126

NA SEZON SZKOLNY:

Tabliczki, rysiki i gąbki
Kajety, bruljony i bloki rysunkowe
Okładki, bibuły, etykiety gumowane
Piórniki, linijki, ekerki, cyrkle
Kątomierze, tabliczki mnożenia
Kredki, farbki i pędzelki do malow.
Atramenty i gumy arabskie
Papier polysk. w zeszytach gum.
Stałówki, ołówki, trzonki
Gumy do wycierania

Pw 4811-8299

jako i wszelkie inne artykuły poleca

F. KOSTRZYŃSKI

HURTOWNIA PAPIERU — POZNAŃ
ul. 27 Grudnia 10, I ptr. Telefon 27-77

Nerwowi, neurastenicy

cierpiący na drażliwość, słabość woli, braku energii, melancholeję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, wrażliwość nerwów, śledzionnicę, nerwowe zaburzenia serca i żołądka. Trzymają bezpłatnie broszurę dr. Weisego Słabość nerwów.

Dr. GEBHARD i S-ka — GDAŃSK. Nr. 85.
Pw 3828-31.32

Obszernych lokali biurowych

najmniej 6 do 7 dużych pokoi przy pryncypalnej ulicy, na parterze lub I piętrze, poszukujemy o ile możliwości zaraz. Ewent. potrzebne są także

ubikacje handlowe

ca. 300 kwm. w centrum miasta, niekoniecznie frontowe. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zw 24 861.

Wilgoć, Wodę, Grzyb

można usunąć racjonalną i ekonomiczną izolacją, naszym specjalnym środkiem izolacyjnym i sposobem przeprowadzenia.

WYKONUJEMY:

Osuszanie wilgotnych mieszkań, piwnic i wszelkich ubikacji.

NISZCZENIE i zapobieganie powstania grzyba. **IMPREGNACJE** drzewa.

IZOLACJE przeciw nasiąkowi wody przez mury fundamentowe.

USZCZELNIENIE posadzek przeciw przesiąkowi w pralniach, łazienkach, kuchniach, ustępach, balkonów, tarasów, basenów wodnych.

USZCZELNIENIE budowli podziemnych, jak zbiorników do wody, tuneli i wszelkich obiektów stojących we wodzie.

IZOLACJE ciepło- i zimnochronną, płytami korkowymi z najlepszych materiałów.

Wszelkie prace izolacyjne i uszczelniające wykonujemy z dostawą materiałów najlepszych krajowych i zagranicznych przez nas wprost reprezentowanych.

Dotychczas przez nas przeprowadzone izolacje cieszą się uznaniem wszelkich władz rządowych, samorządowych i prywatnych.

Na życzenie służymy kosztorysami, poradami i wskazówkami.

Wielkopolskie Przedsiębiorstwo Izolacji

właśc. S. Palczewski — Poznań — ul. Dąbrowskiego 43, tel. 7050
Pamiętaj, że dobra izolacja dobytka jest oszczędnością i ochroną twego majątku. dw 1250

Żeńskie Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego

Wielkopolskiej Izby Rolniczej: w Nietążkowie (p. Śmigiel); Tuchorzy (p. Wolsztyn) i Witkowie (p. Gniezno) rozpoczynają z początkiem września r. b. nowy 11 miesięczny kurs.

Program tych szkół obejmuje teoretyczną i praktyczną naukę wszystkich działów gospodarstwa kobiecego na wsi, jak gotowanie, wypiek ciast, przeroby z warzyw i owoców, krój, szycie, roboty ręczne, pranie i prasowanie, porządkowanie, ogrodnictwo i pszczelarstwo, chów krów, świń i drobiu. Poza tem nauki ogólnie kształcące.

Oplata za utrzymanie w internacie szkolnym 50 zł miesięcznie. nw 2729

Bliższych informacji udzielają i zapisy przyjmują zarządy wymienionych szkół.

Od 1 stycznia 1931 r. wydzierżawimy

park strzelecki

z mieszkaniem, budynkami gospodarczymi i około 3 morgi ogrodu warzywnego.

Na miejscu znajduje się restauracja z pełną koncesją, sala, pokojami gościnnymi, której kierownictwo poruczy się dzierżawcy.

W parku znajduje się poza tem nowoczesna dwutorowa kępielnia związkowa oraz dwa korty tenisowe.

Warunki dzierżawy otrzymać można w właśc. kawiarni „Wielkopolanka” — Środa, Stary Rynek 16. Telefon 68. nw 3 055

Piśmienne oferty z podaniem wysokości tenty dzierżawnej w złotych w złocie prosimy nadsłać do dnia 1 września r. b. na ręce prezesa Ignacego Nowaka — Środa, Stary Rynek 16.

Dyrekcja Bractwa Strzeleckiego w Środzie.

Rynek zakonu czeskosłowackich towarów eksportowych a mianowicie światowej sławy towarów tekstylnych.

XI. TARGI W LIBERCU

od 16 do 22 sierpnia 1930.

Zniżka kolejowa:

w Polsce 250/0

w Czechosłowacji 330/0

Wjazd bez wizy paszportowej.

Legitymacje wydaje:

w Poznaniu: Csi. Konsulat, pl. Sapieżyński 8. Polskie Biuro „Orbis”, pl. Wolności 9. nw 3051

Ogólne Targi wzorów

Rynek tekstylny

Targi na maszyny tekstylne

Targi techniczne.

ZAROBEK POBOCZNY!

KSIĄŻKOWY (wa)

obeznany z wszystkimi systemami książkowości, dzielnicy bilansista (stka), biegły w niemieckim języku, na kilka godzin w tygodniu, **poszukiwany (a)**. W rachubę wchodzi tylko reflektanci, którzy się w posiadzie znajdują i pobocznego zarobku szukają. Własnoręcznie pisane oferty z życiorysem w języku polskim i niemieckim i odpis świadectw uprasza się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 24840

ROLNICY! – ŻĄDAJCIE TYLKO Soli Potasowych Kaluskich i Kainitów Stebnickich

Obecnie najtańsze nawozy potasowe.

BEZPROCENTOWY KREDYT!

BEZPROCENTOWY KREDYT!

Przedstawicielstwo Spółki Akcyjnej Eksploatacji Soli Potasowych we Lwowie

przy Sp. Akc. Centrali Rolników w Poznaniu, plac Wolności 18.

zw 24875

Przeniostem się z Grodziska do Gniezna
Alfred Adamek,
adwokat i notariusz.

Biura nasze prowadzimy wspólnie

Adamek **Dzierżyński**

adwokat i notariusz

adwokat

telefon 412 Gniezno, ul. Chrobrego nr. 7 telefon 412

zw 3071

(daw. kancelarja ś. p. mec. Dra Rabskiego)

Podłogowe deski
szpundowane i heblowane, listwy podłogowe, wyłogi, listwy profilowe, belki, kantówkę, szalówkę iłaty oraz deski obrzynane i nieobryznane po cenach konkurencyjnych poleca

Leon Żurowski,
skład drzewa i obróbka.
POZNAŃ, Raczyńskich 3/4
przy pl. Bernardyńskim.
Telefon nr 10-87.
Pw 3729-5. 279

ROM - TUR - Pawilon Nr. 12

Sp. Akc. Saint-Didier, Warszawa, Mazowiecka 9

10 sierpnia wyprzedaż akcesorii samochodowej, aparatów do pneumatycznego malowania etc. Zamówienia. Sprzedaje się dekorac. części 3-ch stoisk.

zw 24855

Oddajemy pieniądze
na budowę i na hipoteki!!!

Potrzebny własny kapitał 10-15% od kwoty pożyczkowej, zaoszczędzić można w małych ratach miesięcznych. **Bez odsetek**, tylko amortyzacja 6-8%

„HACEGE” e. G. m. b. H. Gdańsk,
Hansaplatz 2b.

Informacyj udziela: **H. Franke, Poznań, Marsz. Focha 19, I,**
nw 2574/5

Mieszkania

3-4 pokojowe lub większego poszukuje kupiec na bardzo dobrym stanowisku. Zabezpieczenie może być złożone. Łaskawe oferty z warunkami do Reklamy Polskiej, Alja Marcinkowskiego 6, pod nr. zw 24 871

ZASTĘPSTWO

na Poznańskie odda światowej sławy fabryka branży metalurgicznej. Firmy lub osoby, posiadające odpowiednie doświadczenie i organizację, zechcą złożyć szczegółowe oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 24 874

Kupno majątku ziemskiego.

Poszukuje okolicznościowego kupna majątku ziemskiego 2-3 tysięcy mórg o ziemi pszenno-buraczanej, placąc gotówką; poważne oferty tylko od właścicieli proszę skierować do Kurjera Poznańskiego pod zw 24 876

Zywa reklama!

niezawodny środek. Na P. W. K. w Poznaniu demonstrował się ten chłopiec u którego pół twarzy w piegach, wagiach i p. zaś druga połowa odświeżona kremem „Halina” i zupełnie czysta. Zadać w aptekach i drogerjach perf. W razie braku „Pharmachemia”. Bydgoszcz, wskazać adres lub wysłać pocztą zł 250, próbny 100 złoty.
Pw 13 060-63.399

Pijcie tylko **Krotoszyńska Kawa słodowa „Extra”** skuteczną dla zdrowia. *zw 1229*

Kolonjalka

mieszkaniami towarem, maglem 5 000 korzystnie sprzedam. Ratajczak, Poznań, Plac Sapieżyński 2 a, III. *zdw 77 906*

OGŁOSZENIE.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu zawiadamia, że w bieżącym sezonie łowieckim wydaje zezwolenia na odstrzał kozłów i byków jeleni po cenach znacznie niższych w porównaniu z rokiem ubiegłym. W zależności od jakości kozła opłata za odstrzał wynosi 20 zł, 30 zł i 50 zł.

Za odstrzał byka jelenia opłata wynosi: za byka do dziesięciątka włącznie 250 zł i wyżej dziesięciątka 500 zł.

Zgłoszenia o pozyskanie odstrzału należy skierowywać do Dyrekcji Lasów Państwowych lub też do odnośnych Nadleśnictw.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu.

PAN

także JEJ się podobał!

ALE od mężczyzny wymaga się więcej. Po biżuterii jaką posiada mężczyzna, złoty zegarek, dewiszka, papierosnica, sygnet, **LATWO** ocenić co jest wart jako

MATERJAŁ na MEZA

Choćby za 50 zł miesięcznie trzeba kupić coś w firmie **W. MAYER**, wł. L. Nałaskowski, Nowa 11.

zw 24569

Magle

łóżka umywalnie, stoliki nocne, kar-nizy mosiężne, meble ogrodowe, huśtawki-krokiety poleca

A. KOSZEWSKI
Poznań, St. Rynek 61.
Pw 3829-37.17

Zawiadamiamy

niejuszem wszystkich zainteresowanych, że akty spraw ukończonych zamierzamy niszczyć, wobec czego celem uchronienia akt od zniszczenia, należy zgłosić się w naszym biurze do 23 sierpnia 1930 r. najpóźniej.

Grybski i Wojtowicz
adwokaci

Poznań, Peczakowa 29. Tel. 25 80

PŁUGI PAROWE

kompletne, dobrze utrzymane po gruntownym remoncie, z powodu likwidacji przedsiębiorstwa orki parowej, po nadzwyczaj przystępnej cenie, na dogodnych warunkach sprzeda

St. MALINOWSKI
Fabryka maszyn, wozów i odlewania żelaza.
Śrem-Tel. 17.
Pw 6198/22,70

20% rabatu

na zagraniczne rakiety tenisowe.

Obuwie białe niżej cen własnych kosztów poleca w wielkim wyborze

DOM SPORTOWY
św. Marcin 14
w pobliżu kościoła św. Marcina
telefon 55-71.

Cenniki i katalogi wysyłam bezpłatnie.
zw 24560

Mieszkanie

3-4 pokojowe, z wszelkimi wygodami, wprost od gospodarza **poszukiwane**. Placę czynsz za dłuższy czas zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera pod zw 24838

Restauracja „PALAIS ROYAL” Dancing

Dziś towarzyski wieczór urozmaicony pierwszorzędnymi występami artystycznymi

Zimny bufet Kuchnia wyborowa

zw 24865

Zakłady Ogrodnicze

Pamiętkowo, pow. poznański, poczta i st. kol. w miejscu, polecają znane z dobroci odmiany truskawek, sadzonki dobrze ukorzenione, pikowane Laxton Noble, Sharpless, Kroops, Erzeugung, M-me Morel, Król Albert Saski, Hansa i Sieger, 100 szt. — 4 zł. 1.000 szt. — 30 zł, wraz z opakowaniem wysyła się za zaliczką kolejową lub pocztową, nie mniej niż 100 szt. *zw 24 791*

Dziewczynka

15-letnia, czysta, rosta, córka porządnych rodziców, z ładnym charakterem pisma, potrzebna zaraz, narazie do posylek, później do prac biurowych. Zgłoszenia osobiste z wnioskiem i świadectwami.

Drukarnia Polska Sp. Akc.
Poznań, św. Marcina 70.

zw 24 906

Poszukuję od 1. 9. 1930 r.

pomocnika — dzielnego ekspedjenta i dekoratora.

Zgłoszenia z odpis. świadectw i wysokość pensji, przy wolnym stole i stacji, przyjmuje **Edmund Moczko**, towary kolonialne i delikatesy, Leszno, ul. Dworcowa 48. *nw 3 068*

Poważna fabryka łańcuchów w południowych Niemczech
poszukuje zaraz

przedstawicieli

dobrze wprowadzonych w cukrowniach, cementowniach, cegielniach, fabrykach chemicznych oraz fabrykach maszyn i t. p., którzy regularnie odwiedzają klientelę w Wojew. Poznańskim. — Oferty, z podaniem dotychczasowej działalności wraz z referencjami kierować do **Rudolf Mosse, Stuttgart** sub: „S. A. 2883”.

Tw 217

OSTRZEGAM

przed nabyciem weksli wystawionych przeze mnie na zlecenie p. Antoniego Niklasiewicza z Poznania, ul. Strzelecka 3, a mianowicie: na zł 400 pt. 30. 8., na zł 100 pt. 6. 9., na zł 500 pt. 27. 9., na zł 400 pt. X., na zł 100 pt. 15. 11., ponieważ powyższe weksle są bezwartościowe wskutek niedojścia transzakcji do skutku. Poznań, dnia 8 sierpnia 1930 r. Bieńkowski i Synowie. zw 24 872

OGŁOSZENIE PRZETARGU

Dnia 11. 8. 1930 o godz. 12 w południe sprzedam najwięcej dającemu za gotówkę w firmie „Rozwój”. Poczta 22: budkę telefoniczną, 2 prasy do kopjowania, kiosk składany, biurko, stół biurowy, stół do maszyny, 24 sztuki nowych opon rowerowych. nw 3 058
Poznań, 9. 8. 1930.
A. Rachwał, kom. sąd. z pol., Patrona Jackowskiego 31.

PRZYMUSOWA LICYTACJA

W poniedziałek, dnia 11 sierpnia r. b. o godz. 5 po południu w Zamorzu sprzedawane będą najwięcej dającemu za gotówkę:
maszynę do wybierania kartofli.
Zbiórka przed restauracją w Zamorzu.
Już, komornik sąd. w Pniewach.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Restauracja
z mieszkaniem na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer rw 11 102

Kamienicę
ogrod. skład mieszkanie wolne sprzedam. wpłaty 30-40 000 Bydgoszcz. Gdańska 41. Kolecki. zw 77 783

Samochód
takówka ze stacją koncesją okazynie sprzedam. Zgłoszenia restauracja, Stary Rynek, Ratuszowa 31. rw 11100

Kamienicę
korzystnie sprzedam. Komaszewski, Swarzędz, Rynek. rw 11111

Pierze i puch
big, czyste wyroby pościelowe - kordry pachowe - poduszki dekoracyjne najtaniej! EMKAP, Poznań, ul. Wrocławska 30. tel. 5803. Pw 4207-32.98

Parcele
3 000 m² Łazarzu, całość tania sprzedam z powodu wyjazdu. - Nowaczyk, Focha 176. zw 78 071

Rower
Dürkopp mały używany tania na sprzedaż. Poturalski, Kraszewskiego 28, podwórko. zw 77 990

Teren
na Miasteczku 12000 kw mtr za mienie na podobny obiekt lub kamienicę z dopłatą w Gdyni lub w okolicy Zgłoszenia Kurjer filija Stary Rynek. rw 11 095

Samochód
Ford, odkryty, na nowych gumach, ładnie odremontowany w zupełnie dobrym stanie. sprzedam. Wiadomość: Środa Kilińskiego 6 II. piętro. w godzinach popołudniowych. zw 77 774

Wózek
dziesięć sportówka, marki „Phonix”, dobrze utrzymany sprzedam. Klapczyński, Strumykowa 18, I. zw 78 102

Resztówkę
800 móg. Pomorze zamienie na młyn. Zgłoszenia Nowak, Pomarańcza 50, pierwsze piętro. zw 78 095

Skład papieru w Poznaniu
z agencją gazet, 3 ubikacje tania na sprzedaż. Oferty Kurjer zw 78 105

Indian - Scout
z przyczepką w stanie gotowym do użytku za 800 zł na sprzedaż. „Piug Parowy”. Fabryka Maszyn. Grunwaldzka 21. Pw 4210-32.96

Dom
z ogrodem z najlepszym położeniem, w rynku. 1 skład. 14 ubikacji i mieszkań, 6 chlewow, 4 góry, 2 sklepy, wozownia urządzona dla rzeźnika 35 tysięcy, Kórnik, pow. Śrem. Oferty Kurjer zw 77 816

Pinczerek
wliczyca tania Wierzbienie 28. Suszczykiewicz zw 77 881

Sprzedam
duży stółowy pokój dębowy ciemny włoski renesans bufet, dresoir, duża witrina, stół, 12 krzesel, mały stół, 2 duże krzesła, zegar, obicia gobelinowe. Wszystko w najlepszym stanie. Cena około 1 500 złotych Dywan perski i tebrzy z przeszło 20 mtr. kw. Cena do omówienia. Chelmoński-ko 10, I piętro prawo. w dniu powszednie 4-6 po południu. zw 77 875

Skład
kolonialny, nadający się na każde przedsiębiorstwo w dobrym położeniu na sprzedaż. Oferty Kurjer zw 78 040

Sprzedam
czarę parcele 1200 m. kw. oplotowaną przy ul. Emilji Sczanieckiej. Zgłoszenia do Kurjera zw 78 064

Skład
pokój na każdą branżę sprzedam. Wilda, Jerzego 1. zw 78 061

Parcele
Ratajach sprzedam. Kosicki, Żurawia 11. zw 78 058

Sprzedam
młde mtr. ziemi pod budowę. Oferty do Kurjera zw 78 057

Futro
sealowe tanio oddam. Piekary 5. II. lewo. zw 78 052

Foxterrierkę
czujną, zabawna sprzedam Adres wskaże Kurjer zw 77 779

Kuchenne
meble tania sprzedam Górska, Wyspiańskiego 11. zw 77 854

Pompe
podwórzowa sprzedam Debiec, Lipowa 15. zw 77 840

Taniol Antybil
mahoniowe, brzozy, pokój stary dębowy, rzeźba gdańska Witt, Rawicz, ul. Mickiewicza 42. zw 77 838

Parcela
metr 3 zł. Obieżnienie każdego czasu. Majchrzak, Rataje, przystanek autobusowy Herolda. zw 77 597

Sprzedam
tresowanego psa wilka stroża, b. ostry (okaz) Kosecki, Szewska 12, III. rw 11108

Przedsiębiorstwo zbożowe
dobrze zaprowadzone ca 20 lat w mieście przy głównym trakcie kolejowym, sąd, gimnazjum w mieście, willa nowoczesna obszerne spiżarnie i szopy, budynek maszynowy z powodu choroby właścicieli na sprzedaż. Oferty Kurjer zw 77 370

W dom
odstawiam pierwszorzędną młode ziemniaki 6 i 6 centnar. Zgłoszenia do ekspedycji pod zw 77 253

Gospodarstwo
58 mórg, Rokietnica, ziemia buraczna, jednym planie, zabudowania nowe, dom 4 pokoje, inwentarz żywy, martwy, nadkompletny. Cena 43 000, piaty 20 000. Lech, Grobła 22. zw 77 643/4

Pomidory
owoce 5 kilowe kosze pocztowe po 10 zł. koleja, korzystnie wysła równiej warzywa, kapusta. Zarząd Osób Radki, poczta Osobniki. Pw 4210-32.98

Meble
wskiego rodzaju nowe i używane. Najdogodniejsze warunki spłaty Stefan Pahl ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli, telefon 64-25. Pw 11 223 15.129

Dom
jako fabryczny lub mieszkalny w śródmieściu powiatowego miasta bardzo korzystnie do nabycia. - Śrem, skrzynka pocztowa I. Pw 3854-31.64

Wózków
od cukru ma kilkaset do oddania. Śrem, skrzynka pocztowa I. Pw 3 853-31.62

Kolonialkę
sprzedam, 2 pokoje i kuchnia, przyległe blisko Poznania 3 500, wtem rok dzierżawy, nadaje się na piekarnię. Oferty Kurjer zw 77 827

Powózka
pokryta (wybicie granatowe) tania na sprzedaż Jankowski, spedytor, Zwierzyniecka 29. zw 77 896

Znaczkę
polskie, zagraniczne sprzedam. - Kanalowa 7 II. prawo. zw 77 895

Dom
nowy z ogrodem owocowym i warzywnym przy Poznaniu sprzedam Sierżant, Fabianowo, zw 77 909

Zegarmistrz
drogerzysta koszykarz, znając egzystencję w nowych składach przy Rynku Łazarskim również kwaciarnia prasownia kolonialka. Telefon 41 81. Światłowid, Wały Królowej Jadwigi 3. zw 78 640

Antyki
meble, obrus, świecznik na sprzedaż. Skarbowa 4 p. tr. lewo. zw 77 427

Komu zależy na oszczędzaniu pieniędzy
kupię ponczozy, skarpetki w hurtowni D/H „Julpol” Poczta wa II. Przy większych zakupach rabat. Na prowincję cenniki wysyłamy bezpłatnie. Pw 3 900 31.26

Restauracja
z pewną koncesją, skład towarów mięsnych, roczny obrót 70 000 zł, wielki ogród z gospodarstwem 30-morgowym z powodu choroby właściciela zaraz na sprzedaż. Wpłaty 45 000 zł. Adres wskaże Kurjer zw 78 1266

Z powodu
wyjazdu sprzedam 1 Motocykl 4,5 P. S. i kurtkę skórzaną i 1 kapek wszystko w dobrym stanie za 750 zł. Ogładać można Czarnków u Notecia u p. Janca Rynek 4. zw 77 915

Pianino
prawie nowe okazynie. Strzelecka II. I. prawo. zw 77 838

Samochód „Fiat” 501
prawie nowy, może sumiennie polecić za bardzo niską cenę, zaraz do sprzedania. Gięda handlowa ul. Stawna 13, telefon 28-08. zw 77 671

Restauracja
z mieszkaniem z pełnym wyżywieniem w śródmieściu. 25 lat w jednym ręku zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zw 77 413

Samochód
niezwykła okazja dla szybko decydującego! Piękny, nowoczesny samochód otwarty sprzedam za bezcen. Kurjer zw 77 675

Majątek
ca 600 mórg, w południowej części Woj. Poznańskiego z pełnym zniwem, żywym i martwym inwentarzem, hodowla trzody chlewniej i nasion. Budynek jak forteca, sprzedam natychmiast przy wpłacie przynajmniej 100 tysięcy zł. Zgl. do eksp. Kurjera Poznań. zw 77 944

Sprzedam
tani piękne srebra stołowe. Romana Szymańskiego 1, parter prawo. zw 77 922

Dom
piętrowy z ogrodem 2 składy nadające się na każde przedsiębiorstwo w mieście Jaraczewie w rynku zaraz na sprzedaż. Wpłaty 10 000 zł., reszta według umowy. Durska, Jaraczewo, pow. Jarocin, Poznańskie. zw 77 961

Dom
w dużej wsi kościelnej, w którym znajduje się gościniec, mleczarnia i zakład fryzjerski jest z rak niemieckich tania do sprzedania. Oferty Kurjer zw 77 963

Sypialnię
jadalnię, kuchnię, biurko, bibliotekę, duża szafa okazynie tania, stolarnia, Kwiatowa 6. zw 77 953

Sypialnię
z kuchnią korzystnie sprzedam. - Urbański, Śródka, Ostrowek 6. rw 11 098/99

Gospodarstwo
75 mórg ziemi pszenna, żytnia jednym planie 12 laki. Zabudowania dobre, inwentarz żywy, martwy kompletny, prywatne. Cena 28 000, wpłaty 15 000. - Lech, Grobła 22, telefon 2945 zw 77 922/3

Siatki
damskie i męskie szt 1.50 zł, czapki, kapeluszki, guziki, szpilkę, szelki, bielizna, przybory podróżne poleca hurt i deta: St. Wenzlik - Poznań, Aleje Marcinkowskiego 19. d w 5217

Wozy robocze
2 i 3 calowe i półszorki w dobrym stanie korzystnie sprzedam. L. Śledziński, Poznań, Wroniecka 16 tel 12-42. zw 76 043

Sprzedaje
kupię oraz w kamie przyjmuję meble, inne rzeczy używane. - Skład Komisowy Poczta 20. zw 77 845 6

Maszynę
do pończach, piec westfalski sprzedam Skład Komisowy Poczta 20. zw 77 843/4

Powóz
na gumach sprzedam Karlicz, Marszałka Focha 275. zw 77 822/3

Dom
6 mieszkań, stodoła, 9 mórg ziemi sprzedam. Zimny, Przelcaw, stacja Pamiatnikowo. zw 77 973/74

Materace
sprężynowe, nakładki, leżanki, kanapy, najtaniej tylko w pracowni Wielkie Garbary 9. zw 77 936/7

Kanapy
leżanki, materace, łózka rozkładane za gotówkę, raty. Strzelecka 31. zw 77 920/1

Sypialnia
jasna, jadalnia tania na sprzedaż Górna Wilda 13. III. piętro, prawo. zw 78 006/7

Skład
cukierków, koncesja tytoniowa, na sprzedaż, Niedziele i święta otwarty. Wskaże Kurjer zw 78 099

Młyn parowy
nowoczesny, budowany 1913, przełmiału 400 ctr., maszyna parowa 100 K. m.; miasto powiatowe (Poznańskie) 11 mórg ziemi, dom mieszkalny, zabudowania gospodarskie, kompletne inwentarze, okazynie za 150 000 zł., wpłaty 30 do 40 000 sprzedam Dudek, Poznań, Wielkie Garbary 34. zw 77 978

Wagę decymalną
dębowa na 750 kg i mniejsza za 300 kg w bardzo dobrym stanie korzystnie sprzedam. L. Śledziński, Poznań, Wroniecka 16, tel. 12-42. zw 78 046

Beczki dębowe
600 ltr. i 2000 ltr. w dobrym stanie korzystnie sprzedam. - Śledziński, Poznań, Wroniecka 16, tel. 12-42 i 21-91. zw 78 045

Dom
(4 lokatorów) na przedmieściu, nowy, 1/2 morgi ziemi i t. d. sprzedam. Adres wskaże Kurjer zw 77 789

Kamienicę
1914 budowana, 2 składy, 4 mieszkania wolne, wydzierżawiona, sprzedam bardzo tania. Stefan Kolecki Wronki. zw 77 782

Pierze puch
hygienicznie oczyszczone gotowe pościel poduszki dekoracyjne polecam po cenach konkurencyjnych. Przyjmuje pierze do czyszczenia i dezynfekcji. J. Dziamska, Poznań, ul. Wodna 3, podw., parter. zw 77 910

Słoje
do konserw 0.85 zł., guma 0.10, sprężyna 0.10; przy odbiorze 50 sztuk 5%, przy 100 sztuk 10% rabatu poleca Wl. Deresiewicz, Kraszewskiego 2. zw 77 923

Miażdż jabłkowy
śliwkowy i marmelade poleca po cenach konkurencyjnych. Wytwórnia cukier.ów i marmelady, I. Śledziński, Poznań, Wroniecka 16, el. 12-42 i 21-91. zw 78 044

Szafa
łózko z materacem, nocny stolik sprzedam za 100 złotych. Za Bramka 5b, II lewo. zw 77 923

Skład
kolonialny towarem i mieszkaniem na sprzedaż. Adres Kurjer zw 77 943

Samochody
Okazyjna sprzedaż nowych i używanych samochodów czterodrzwiowych karetek Forda nowe go typu A. Miejsce szofera od dzielone osłona przegródka. Dogodne warunki „Autowich”. Sp. z ograniczoną odpowiedzialnością w Poznaniu, fabryka karoseryj, autobusowych i t. c. Specjalność warsztatów: Naprawa Fordów, Ul. Marsz. Focha narożnik ul. Pałacza, telefon 77-75. Pw 4 033-32.79

Realność
Płace budowlane w ruchliwym miejscu Poznania sprzedam w całości lub częściowo Oferty Kurjer zw 77 797

Ubranie
nowe dla sierżanta sztabowego oraz płaszcz marengo tania na sprzedaż Dąbrowskiego 36 II. piętro, prawo. zw 77 799

Dwa domy
piętrowe maszyne sprzedam natychmiast. Cena 18 600 zł w nich dwa składy ólszerne piwnice. Informacji udzieli właściciel Lewandowski, Sieroszewice, pow. Ostrow. (Poznańskie), Agenci 2% przy transakcji przy całkowitej gotówce 800 zł gratyfikacji. zw 77 653

Parcelę
1 000 m. Górczyca, gotowa pod budowę sprzedam spiesnie za 7 000 zł. Zgłoszenia zw 78 084

Samochód
reklamówka, stosowny dla piekarni i t. d. w dobrym stanie sprzedam okazynie za 1 500 zł. Zgłoszenia Mostowa 23, Helwig. zw 78 077

Skład
konfekcji męskiej i białawo w urządzeniu mieszkaniem we Wronkach zaraz do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer nw 3 062

Zaprowadzona
wedzarnia ryb i hurtownia sera w dużym mieście, samochód półciężarowy, z powodu choroby zaraz do sprzedania bez odstępnego i towarów samochod. sprzedam ewentualnie osobno. Zgłoszenia pod „Wedzarnia ryb” do Pary, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11. Pw 4 221-03.535

Dom
piętrowy w Witkowie, wtem dwa składy, spiżarnie i warsztatem zaraz do sprzedania. Cena 27 000, wpłata 20 000 zł reszta na książce lat. Zgłoszenia Władysław Nosske, Gniezno, Zielony Rynek 2. nw 3 089

Skład
papieru, galanterii, duży z towarem, centrum Poznania, 20 000, Kurjer zw 78 036

Rower
nowy tania sprzedam, ul. Słowackiego 48, II piętro, prawo. jw 4119

Piec westfalski
sprzedam, Stary Rynek 89, Gomoliński. rw 11 101

Fortepian
skrzydło, dobrze utrzymane tania sprzedam. Chwaliszewo 78 III., prawo. zw 78 138

Ford
w bardzo dobrym stanie sprzedam. Fotoexpress, Bukowska 17a telefon 67-40. zw 78 158

Kupna
Jabłko
świeże do wyrobu wina i marmelady kupuje w każdej ilości Arthur Gaede fabryka likierów cukrów i czekolady, Poznań, św. Wojciech nr 29. zw 77 217

Fuzję 16
kupię. Oferty do Kurjera: zw 77 806

Dom
z ogrodem w Poznaniu 5-7 pokojowym, wolnym mieszkaniem kupię. Wyczerpujące oferty do Kurjera Poznańskiego nw 3049

Gotówką płacimy
za: srebra, brzozy kryształ, porcelane dywany makaty meble starożytnie Bracia Pióro Aleje Marcinkowskie 62. Pw 35 441-29 146

Magiel
kreony, używany, dobry kupię. Oferty Kurjer zw 76 718

Brylanty
złoto, srebro itd kupię F. Tarkowska Poznań Plac Wolności 11. Pw 11 956

Parcele
kupię gotówką. Oferty cena Kurjer zw 77 352

Ziemi
kilka mórg przy Poznaniu, kupię. Kurjer zw 77 353

Samochody
spalone i rozbite, niezdatne do naprawy kupię. Oferty „Niedzielnego”, „Par”, Bydgoszcz Pw 4 203-63.533

Parcele
kupię Rataje przy Szosie Świąrzdzkiej od 2 zł. Oferty do Kurjera zw 77 584

Hotel
restaurację, kawarnię lub rzeźnictwo w powiatowym mieście, dobrze prosperującą kupię, lub wydzierżawię. Oferty Kurjer Poznański z podaniem ceny. zw 77 571

Składu
z większym mieszkaniem poszukuję. Pośrednicy wykluczeni. - Oferty, cena Kurjer zw 77 553

Kupię
resztówkę wrzót od właściciela 100-250 mórg ziemi buraczanej z piękną rezydencją, dobrą komunikacją, kościół szkoła w miejscu. Szczegółowe oferty z podaniem ostatecznej ceny i warunków płatności do Kurjera zw 77 519

Beczki
czyste od wina i spirytualii o pojemności 100 do 150 litrów kupuję. Domagalski i Ska. Poznań, św. Marcina 34. zw 77 630

Kompletne parkany
z ustawieniem poleca firma „Drukownia - Poznań” Specjalna i najstarsza fabryka płotów drucianych, Poznań, ul. św. Marcina 45a. Pw 3425

Skład
kolonialny z mieszkaniem i maglem w pełnym biegu do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer zw 77 551

Sprzedam
wille nowoczesną w Puszczykowie i plac pod budowę. - Oferty Kurjer zw 77 749

Autobus
w najlepszym stanie z dobrą prosperującą linią na sprzedaż. Oferty do „Słowa Pomorskiego” Toruń pod G. 1563. nw 3053

Słoje do konserw 85 gr
gumy, sprężynki. - Szklanki 10 gr. - Serwisy 3,50 - Ogiadkowe porcelana 39. - Ogrodowe restauracyjne szkło. Porcelane najtaniej tylko w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, podwórko. zw 77 995

Całkowicie
urządzenie składowe nadające się do magazynu konfekcji męskiej lub damskiej korzystnie do nabycia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zw. 75 042

Gospodarstwo - parcele
pod Poznaniem wielka przyszłość 5 minut od troylbusu sprzedam 65 tysięcy, wpłaty 35 tysięcy. - Oferty zw 78 043

Klubowy
zarnitur elegantski jak nowy sprzedam 255. - Lewicki Grobła nr. 4, I. zw 77 997

Motor
16 P. S. na benzol jak nowy tania sprzedam. Leon Petz, Poznań - Grobła 22, telefon 2945. zw 77 994

Futra
kupię przed sezonem niesłuchanie tania. Dobrowolski - św. Marcina 1. zw 77 998

Wózki
nowe, używane, sienniki, płachty, żniwne, nieprzemakalne, wagonowe namioty, pokrycia samochodowe poleca najtaniej Wilk Wytwórnia wózków, Poznań, Dąbrowskiego 81. zw 78 014

Szpice
młode, białe sprzeda. Biała 1 a, parter, prawa. zw 78 623

Dom
2 pokoje i kuchnia, chlew ogród, 2 morgi ziemi sprzedam. - Agenci wykluczeni. Adres wskaże Kurjer zw 78 094

Dom
w Poznaniu lub na prowincji kupię natychmiast Wpłaty 50 tys. Pośrednicy wykluczeni. Oferty „Par”. 27 Grudnia 18 pod 58.270 Pw 4 197-58.270

Kupię
pianino, marki i cene do Kurjera Poznańskiego zdw 77 888

Biblijotekę
do długości 1,25 w dobrym stanie kupię. Oferty z cena Kurjer zdw 77 865

Kupuje
za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy. Dom Komisowy Podgórzna 2. Pw 10 350

Kupuje
używaną garderobę, obuwie place najwyższe ceny. Skład komisowy. Staszica 14. zdw 78 092/3

Jazzband
kupię. Adres wskazać Kurjer zdw 78 101

Dom
kupię najchętniej w Górczynie. Oferty Kurjer rw 11107

Motor
elektryczny 1/2 do 3/4 konia. Spieszne oferty Kurjer zdw 78 113

Futro
malo używane kupię. Oferty Kurjer zdw 78 045

Kupię
zaraz za gotówkę w okolicy Poznania mały dom mieszkalny z kilku morgami roli. Zgl. Kurjer zdw 78 060

Karakulowe
futro używane do naprawy kupię. Kurjer zdw 78 044

Kupię
magiel w dobrym stanie. Rubachowa, Polna 5 zdw 78 120

Gabinet męski
używany w dobrym stanie kupię Zgłoszenia Kurjer zdw 78 141

6 KAMIENICE

Piękna posiadłość
ładne miasteczko, tor Poznań—Berlin, willa nowoczesna, 8 pokoi, wszelkie wygody, budynek gospodarczy, nadający się na przemysł, ogród, wszystko w wzorowym porządku, sprzedawca w obecności pośrednika. Wpłata 35 tys. zł. reszta hipoteka. Zgłoszenia „Par” Poznań. Aleje Marcinkowskiego 11, pod 56.98. Pw 4157-56.98

Kupię
dom Poznań—Gniezno, wpłata 30 tysięcy. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 77 796

Swarzędz
dom 3 mieszkanie, parcela 4 morgów, razem lub oddzielnie sprzeda Wojciechowski. Kędzierzyn p. Plechanowo pow. Gniezno. zdw 77 829

Kamienicę
kupię z wolnym mieszkaniem, wpłata 80 000 zł. Oferty Kurjer zdw 77 826

Dom
piętrowy z ogrodem, masywny podwórze z chlewiami, 2 pokoje kuchnia przy kurniku wolne. Cena 26 000, wpłaty 15 000, reszta na kilka lat (Główna). Zgłoszenia Kurjer zdw 78 149/50

7 PIENIĄDZ

40 do 50.000 złotych
poszukuje zaraz czynnego lub cichego wspólnika do przedsiębiorstwa bez ryzyka, gwarantuje I. hipotekę co najmniej 100 proc. zysk rocznie. Spieszne zgłoszenia do Kurjera zdw 77 694

Dam
większą pożyczkę hipoteczną ewtl. długoterminową, 15 proc. Tytułem prowizji 1-2 pokoje w porządnej kamienicy śródmieścia Poznania. Oferty Kurjer zdw 75 111

10 000
dam na hipotekę lub kupię. Oferty Kurjer zdw 77 549

Pieniądz
za udzielenie pożyczki 4 000 do 5 tys. zł oddam mieszkanie pokój, kuchnię, słoneczne za procent. Klimatyczna miejscowość pomiędzy lasami, woda. Zgłoszenia Borowicz, Oborniki, Czarnkowska 26. zdw 77 430

2 tysiące
słotych na rok potrzebuje właściciel realności. Dobry procent. Oferty Kurjer zdw 77 791

1 000 zł
pod pewną gwarancją poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 765

Miljonowy interes
wspólnika 10 000. eksploatacja jezior, natchmiast. Zgłoszenia. okazanie gotówki Wierzbicie 28. Suszyczkiewicz, zdw 77 878

Za
11 tys. złotych dziś dam 100 zł w 1933 roku. J. K. Rybicki. Poste-restante Katowice, Główny Urząd P. dla lekarza, zdw 78 157

Pieniądze
wypożycze. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 847

Do poważnego
przedsiębiorstwa w Poznaniu przyjmie rutkłego współpracownika z kapitałem 15 000 złotych zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 78 035

10.000
szukam I hipotekę. Kornaszewski, Swarzędz, Rynek. rw 11112

25 000 zł
mam do dyspozycji, ewentualnie zapewnienie odpowiedniej osoby. Szczegółowe oferty zdw 77 800

Wspólnika
(czke) z kapitałem 15-20 tys. do dobrze prosperującego interesu w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 78 048

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkania
1 pokojowe do wynajęcia. Gospodarz Tyżyk, Poznań, ul. Jezyczna 26. zdw 77 682

Zimowe
mieszkanie 3 pokoje i łazienka do wynajęcia od 1 września w Puszczykowie. Adres Kurjer Poznański zdw 77 265

W mieście
powiatowym w Śremie w Rynku 4 pokojowe mieszkanie z łazienką do wynajęcia zaraz. Oferty Kurjer zdw 77 072

Mieszkanie
w nowym domu 1, 2 i 4 pokojowe z komfortem ogrodem i parkiem od 1. 10. wynajmie gospodarz. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 738

Dwa
pokoje kuchnia, ogród wydzierżawie, komorne trzymiesięczne. — Weber, Zabikowo. Poniatowskię. go. zdw 77 775

Mieszkania
4 pokojowe cena 5 000, wtem rok dzierżawy, 2 pokojowe 3 000, rok dzierżawy, 3 pokojowe 5 000, 2 lata dzierżawy. Wskaż Laniol, Wysoka 12. zdw 77 770

5 pokojowe
mieszkanie z wygodami oddam. Objęcie mebli 4 500. Kubacki, Grottera 13. zdw 77 766

Mieszkania
2 pokojowe, nowa budowa (Wilga), czynsz zgóry, Rausch, za wiodowca, Grobla 27, godz. 3-5 zdw 77 872

Mieszkania
jedno, dwa i trzypokojowe w nowym domu do wynajęcia wzrost od gospodarza. Dziennik Wierzbicie 3. zdw 77 841

4 pokojowe
mieszkanie na Łazarzu odstąpię. Czynsz miesięczny 100 zł. — Adres Kurjer zdw 77 907

Mieszkanie
4 pokojowe przynależnościami śródmieściu zaraz lub później do wynajęcia. 5000 pierwszy rok, następnie 200 miesięcznie. Kurjer zdw 77 929

2 pokoje
kuchnia oddam za wypożyczeniem 5 tysięcy zagwarantowanych. Kurjer zdw 77 927

Mieszkanie
pokój z kuchnią wydzierżawie od właściciela za półroczną dzierżawę 300 zł. Bartmiński, Warszawska 3, Poznań. zdw 77 940

Mieszkanie
w nowym domu do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 78 097

Mieszkanie
3 pokoje kuchnia w nowowybudowanej willi Puszczykowie, 10 min. dworca, wzrost od gospodarza do wynajęcia. Mieszkanie stałe. Zgłoszenia Kurjer zdw 78 070

Duży
pokój i kuchnia w suterenu, Marszałka Focha, 1500 zł, wtem 2 lata dzierżawy, zaraz, gospodarz. Zgłoszenia Kurjer zdw 78 116

Mieszkania
4 pokojowe, Marszałka Focha, III. p., częściowo z meblami, dzierżawa 140 zł miesięcznie, odstąpi natychmiast za 7 000 zł za zroda gospodarza. Spieszne zgłoszenia Kurjer zdw 78 115

7 pokojowe
mieszkanie komfortowe garaż, dwa pokoje służebne, I piętro bardzo dobry punkt dla lekarza. Oferty do Kurjera zdw 78 046

Mieszkanie
jednoizbowe w Głównej wydzierżawie. Adres wskazać Kurjer zdw 78 065

Willi
14 pokojowa komfortowa z ogrodem, doskonale położona w centrum miasta koło głównej arterji komunikacyjnej, nadająca się zarówno na pańskie mieszkanie jak biura lub mieszkanie i biuro, do wynajęcia od 1. X. rb lub 1. I. 31. Zgłoszenia „Par” Aleje Marcinkowskiego 11 pod 56.139. Pw 4 219-56.139

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
3 pokojowe z kuchnią poszukuje wzrost od gospodarza za dzierżawę zgóry do 3 lat Zgłoszenia do Kurjera zdw 77 601

Mieszkania
od dwóch do czterechpokojowego, wzrost od gospodarza poszukuje za dzierżawę zgóry bankowiec na stałej posiadzie Dzielnica obywatna. Pośrednicy wyłączeni. Łaskawe oferty Kurjer zdw 76 924

Pokoju
kuchni poszukuje młode małżeństwo od gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 77 932

Poszukuje
od 2 do 6 pokoi z wszelkimi wygodyma małżeństwo bezdzienne — wzrost od gospodarza Czynsz zgóry. Pośrednicy wykluczeni Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 229

Pilne!
Poszukuje 3 pokojowego mieszkania z wszelkimi wygodami bez pośrednictwa Oferty Kurjer zwdp 77 726

4-5
pokojowego mieszkania poszukuje wzrost od gospodarza. Czynsz zgóry wedle umowy Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 792

Młode
małżeństwo poszukuje 2 pokoi kuchni bliżej centrum Komorne na 1-2 lat zgóry. Oferty Kurjer zdw 77 884

Wyższy
urzednik państwowy poszukuje mieszkania 5 pokojowego za miesięczną dzierżawę lub rok zgóry wzrost od gospodarza Oferty Kurjer zdw 77 834

Poszukuje
na stałe 2-3 pokoje, z kuchnią, najchętniej z ogrodem pod Poznaniem przy stacji i autobusie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 850

Młode
bezdzielne małżeństwo poszukuje mieszkania 1-3 pokojowego zaraz 1500 zł, gotówka reszta według umowy. Zgłosz. Kurjer zdw 77 935

Szukam
pokoju z kuchnią lub dużego pokoju wzrost od gospodarza. Płacę czynsz za rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer rw 11 103/4

Poszukuje
2-3 pokojowego mieszkania z kuchnią wzrost od gospodarza. — Czynsz zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 78 016

Poszukują
bezdzielni 2 pokoi z kuchnią od gospodarza zaraz. Oferty Kurjer zdw 78 090

Poszukuje
2 pokojowe mieszkanie, czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 78 120

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Mieszkanie
6 pokojowe z pięknym dużym ogrodem, 1/2 godz. od Poznania okolica jeziora i lasy dogodna komunikacja korzystna dzierżawa zamienię na 4 pokojowe w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 76 985

Zamienie
6 pokoi w willi zaraz ogródek, 15 min. od tramwaju tylko za dzierżawę 200 zł miesięcznie, bez odstępnej na 3-4 pokoje w mieście. Oferty Kurjer zdw 77 819

Zamienie
pokój, kuchnia na portierstwo. Adres wskazać Kurjer zdw 78 126

Zamienie
3 pokojowe komfortowe mieszkanie na 2 pokojowe komfortowe w śródmieściu, dom frontowy nie wyżej jak I. piętro lub parter. Zgłoszenia do Kurjera zdw 77 999

3
duże pokoje komfort, centralne ogrzewanie, śródmieście zamienie 2 pokoje, kuchnia. Oferty Kurjer zdw 78 032

11 POKOJE UMEBL.

Dla 2 panów
pokój umeblowany blisko dworca i poczty do wynajęcia Gasiorowskich 10. II. lewo. zdw 77 975

Pana
na wspólny pokój przyjmie zaraz. Mickiewicza 7. III. lewo. zdw 73 140

Jednego
paua na wspólny pokój od 1. 8. Półwiejska 29, parter prawo. zdw 74 723

Pokój
czysty, ładny słoneczny przy inteligentnej rodzinie wynajmie tanio, Polna 13 I. lewo. zdw 77 186

Pokój
wynajmie małżeństwu, dobrze umeblowany z używaniem kuchni. Półwiejska 20 III. prawo. zdw 76 767

Panią
na wspólny pokój poszukuje bez pościeli. Dubrowska Wodna 5. zdw 77 495

Przyjmie
panie na wspólny pokój przy (placu Sapieżyńskim). Babińskiego 7, parter wysoki, zdw 77 619

Elegancki
pokój jednoosobowy. Zakrzewska, Gajowa 4. zdw 77 793

Pokój
frontowy elektryczność, śniadeczek 9. III. lewo. zdw 77 788

Gimnazjstkom
pierwszorzędna stacja. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 787

Pokój
balconowy, Majewski, Słowackiego 31/33. III. wejście Prusa. zdw 77 776

Duży
słoneczny pokój dla 2-3 osób z używaniem kuchni. Matejki 51. III. prawo. zdw 77 763

Dla
małżeństwa frontowy Staszica 3, IV. piętro, lewo. jw 4420

Młodzież gimnazjalną
przyjmie z całkowitem utrzymaniem pokoje wsołne, pojedyncze, opieka rodzicielska, na żądanie pomoc w aabaci w Jurkowska, ul. Chelmońskiego 21, I. piętro. zdw 78 127

Nauczyciel
Wielkopolemi przyjmie 2 gimnazjstów z 1-3 kl. na stancje (w pobliżu gimn. Jana Kantego i Bergera). Dobra opieka i pomoc w nauce zapewniona. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 78 142

Frontowy
słoneczny, duży, elektryczność. Ogrodowa 13. II. zdw 78 144

Przyjmę
3 gimnazjstów od 1. IX. Zgłoszenia osobiste 1-4 Wilkońska Pocztowa 15 I zdw 77 762

Pokój
umeblowany n 2 osoby wynajmie Śniadeckich 30 II. prawo. zdw 77 817

Pokój
z używaniem kuchni dla bezdzietnego małżeństwa. Dąbrówki 13, parter, prawo zdw 77 870

Pokój
na dwie osoby św. Marcin 46 w podwórzu lewo I. piętro, prawo drzwi. zdw 77 861

Centrum
inteligentnym osobom Ratajszka 10. II. zdw 77 859

Centrum
pokój dla 1-2 osób. Kreta 22. III. lewo. zdw 77 835

Centrum
2 przyległe, czyste dobrze umeblowane pokoje z całodziennem lub częściowem dobrem utrzymaniem. Romana Szymańskiego 4. III. lewo. zdw 77 892

Pokój
miły zaraz do wydzierżawienia. Jerzykowski, ul. Żupańskiego 4. zdw 77 825

2
pokoje umeblowane, ładne, słoneczne, z używaniem kuchni wynajmie korzystnie. Czynsz roczny zgóry. Oferty Kurjer zdw 77 894

Dla uczących
się panienek duży pokój z dobrem odżywianiem światła elektrycznego, łazienka telefon. Troksliwa opieka. Plac Nowomiejski. Adres Kurjer zdw 77 839

Dla gimnazjstów
pokój frontowy, fortepian, utrzymanie, troskliwa opieka. Prusimska, Ogrodowa 9. I. zdw 77 930

Solidnym
panu pokój dobrym utrzymaniem, osobne wejście. Al. Marcinkowskiego 28, III lewo. zdw 77 913

Inteligentna
rodzina przyjmie dwóch chłopców na stancje z dobrem utrzymaniem, opieka i dozorem nad lekcyjami. Kr. Szymańska, ul. Dziesiątych 3 zdw 77 942

Dwa
pokoje z umeblowaniem, parter, elektr. światło, z używaniem kuchni, łazienka, wynajmie inteligentnemu małżeństwu lub dwóm panom od 15. sierpnia. Ludwika Rzepeckiego 21, parter prawo. zdw 77 933

Gimnazjstów
lub panienki przyjmie, opieka zapewniona. W. Garbary 53, front II p. prawo. zdw 77 934

Pokój
solidnej osobie z utrzymaniem lub bez zaraz lub później. Patelska, Szamarzewskiego 47. zdw 77 933

Gimnazjstów
lub kształcących przyjmie dobre utrzymanie, mieszkanie miesięcznie 100 złotych. Łazarz, Małeckiego 19, I p. zdw 77 948

Korzystny
Małeckiego 35, wysoki parter, prawo. zdw 77 955

Małżeństwu
pokój wynajmie, ul. Wronecka 18. III. lewo. zdw 77 951

Gimnazjstów
przyjmie, pomoc w nauce. Moczyńska, Kopernika 5, I p. zdw 77 949

Pokój
wolny zaraz. Zielona 2, dom ogrodowy, II. prosto. zdw 77 985

Gimnazjstów
przyjmie na stancje, opieka i dobre odżywianie zapewnione. Bukowska, Mostowa 5, zdw 77 984

Pokój
frontowy dla 2 panienek do wynajęcia. Rybaki 9, III piętro, lewo. zdw 77 939

Pokój
dla 2 osób. Czesława 11, III. lewo. zdw 77 988

Gimnazjstów
przyjmie na pokój z dobrem utrzymaniem. Wielkie Garbary 41, wysoki parter, prawo, rw 11103

Panią
na wspólny pokój na św. Marcinie 59, tylny dom, I. piętro. Jaskiewicz. zdw 78 073

Pokój
umeblowany, osobne wejście, przedpokój, elektryka, oddzierżawie inteligentnej osobie. Zgl. Kurjer zdw 78 066

Stancja
dla 2 panienek z utrzymaniem i troskliwą opieką. Patrona Jakowskiego 21. III. lewo. zdw 78 053

Pokój
słoneczny balkonowy niekrepujący wynajmie Wielkie Garbary 40 IV. ptr. prawo zdw 78 075

Słoneczny
1-2 panom paniom. Kochanowskiego 5, parter lewo. zdw 78 076

Panienkom
Wizowa Wrocławska 13. zdw 75 102

Pokój
umeblowany do wynajęcia Janowski, Matejki 52. zdw 78 128

Dwuosobowy
pokój od 15 sierpnia wolny. Rybaki 20 a, front I. prawo. zdw 78 125

Wspólny
utrzymaniem 100 Marcin 29 III. zdw 78 121

Pokój
dla 2 solidnych panów pań Piękary 8 a, III front. zdw 78 008

Wspólny
pokój Długa 8, parter, lewo, drugie drzwi. zdw 78 024

Panów
paniom niekrepujący Bielawska, Łąkowa 13 zdw 78 091

Pokój
czysty, elektryczne oświetlenie wynajmie zaraz ewentualnie później. Grottera 2, parter. zdw 75 079

3 pokoje
zupełnie niekrepujące, porządnie umeblowane, telefon, używalność kuchni, śródmieście nie wyżej II. piętra wynajmie od 1 września za miesięczną dzierżawę Zgłoszenia „Par” Al. Marcinkowskiego 11 pod 56.142 Pw 4 222 56.142

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Poznńska 8/10. I. prawo. nw 4416

Osobne
wejście 1-2 osobom lub małżeństwu. Poznńska 27, mieszkanie 4. jw 4418

12 SZUKA POKOJU
Kawaler
szuka pokoju możliwie niekrepującego od 15 śródmieście Oferty z cena do Kurjera zdw 77 773

Małżeństwo
bezdzielne szuka pokoju z użytkiem kuchni Oferty z cena Kurjer zdw 77 777

Pokoju
dla 3 osób z używaniem kuchni poszukuje. Oferty Kurjer zdw 77 780

Pokoju
niekrepującego poszukuje student. Proszę podać cenę Kurjer zdw 77 855

Pokoju
umeblowanego bez pościeli ewtl. utrzymanie szuka bankowiec, najchętniej centrum Zgłoszenia Kurjer zdw 77 901

Poszukuje
pokoju przy Starym Rynku na pracownie. Of. Kurjer zdw 77 917

Pokoju
słonecznego, śródmieście, bez używania kuchni, poszukuje bezdzienne małżeństwo. Zgłoszenia Kurjer rw 11106

Młody
lekarz poszukuje taniego pokoju umeblowanego. Oferty do Kurjera zdw 78 112

Pokoju
niekrepującego Łazarz-Wilsonska pani. Oferty Kurjer zdw 78 069

Pokoju
z telefonem na biuro poszukuje. Oferty Kurjer zdw 78 015

2 panów
poszukuje pokoju do nauki na 3 razy w tygodniu. Oferty Kurjer zdw 78 013

13 LOKALE

Mieszkanie
wynajm. proszę bardzo o wyznaczenie spotkania K. Z. z dw 77 856

Skradzione
3 weksle po 1000 zł z podpisem Leszczyński, Młyn w Koninie, u nieważniach A. Gretkiewicza. zdw 77 874

ZGUBY

Dnia
1. 8. rb. zginał mi portfel z do- wodem osobistym karta zwolnie- nia wojskowego wydana przez komisję poborową w Sieradzu (b. Kongresówka), które unieważ- niam. Ludwik Sobczak, oberżysta w Chłudowie. zdw 77 624

Książeczka
wojskowa na nazwisko Zygmunt Jarczyński unieważniam. zdw 77 507

Zgubiony
portfel z papierami wojskowymi, paszportem legitymacją tramwaj warszawskich oraz innymi doku- mentami na nazwisko Andrzej Podlaski proszę zwrócić za wy- nagrodzeniem w komisariacie wy- stawowym w Poznaniu. zdw 77 504

W niedzielę
dnia 3 bm. przed południem zgu- bliłem paszport na Lazarzu. — Uczciwego znalazcę proszę o zwrot. K. Nosowicz, Marcowego Mottego 2. III. prawo. zdw 77 812

Wilczyca
Dora zbiegła. Lisowski, Poczta 23. zdw 78 001

ROZMAITE

3,25 złotych
powlczenie białe na poduszki, pościel biała od 9,80 zł, podpied- kie strojne od 14,80 zł, pierzyna warantowana od 19,80 zł poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, Poznań, ul. Wrocławska 3. Pw 4025-32,5

Udzielam
porad wszelkiego rodzaju: załat- wiam reklamacje i wnioski wszelkie; bilanse; tłumacze na obce języki i t. p., tano. Scrip- tor. Poznań, ul. Mickiewicza 7. III pietro. zdw 77 269

"Praca"
Były Wielkopolski Tygodnik ilu- strowany. Kto by posiadał i ze- chciał sprzedać egzemplarz z 2 listopada 1924 roku upraszam zgłosić. Helena Zarzycka, Zako- pane. Poczta resztante. zdw 77 688

Pluskwy
z zarodkami wypięciem radykal- nie wydymlenem gazem trują- cym tępie szczyry itd. Amicus Maleckiego 15. II. zdw 59 006

Akuszerek
Kleinwächterowa w Poznaniu centrum miasta ulica Romana Syrnańskiego 2 pierwsze pietro lewo drugi dom od Placu Świe- tokrzyżskiego zdw 71 660/1

Złotniczo - jubilerskie
wszelkie prace wykonuje szybko i solidnie M. Mikołajewski, mistrz złotniczy, Wielkie Garbary 4. III pietro, prawo. zdw 75 832

Żurnale 1931
Wielki wybór Pracownia ma- nekinių Sobczak, Słusarska 5. zdw 75 855

Nowa budowlana pożyczka premjowa!
Agenci losowi otrzymają infor- macje i najlepsze warunki Zgło- szenia pisemne pod „Pierwszo- rzędną starszą instytucją” do „Par”. Lwów, Akademicka 14. Pw 13 089-72,93

Futra
Własny interes kupującego wy- maga ażeby się już przed sezo- nem zaopatrzyć w futra i skóry. Zima tano — teraz jeszcze taniej — w firmie Królkiewicz, Magazyn Futer ul. Podgórna 6. Pw 3547-30,64

Trykotaże miarowe
kostjumy sportowe, garsonki, awantry, pulowery, sukienki u- branka, kombinacje itp. korzyst- nie „Tricot”, Romana Szyma- nskiego 10, III, przy Świętokrzy- skim. Pw 4028-32,29

Portrety
fotografie artystyczne wykonują Braća Pecherscy, Al. Marcini- kowskiego 8, tel. 3955. dw 5 255

Dziewczynkę
3 letnią oddam na własną inte- ligentnemu małżeństwu. Oferty Kurjer zdw 77 806

Prace malarskie
wielkiego rodzaju najtaniej Gi- liewski, ul. Świercowska 22, Za- dacie kosztorsów zdw 77 790

Galwanizuje
jak srebrzy, złoci, nikluje tano i szybko. „Galwanizacja”. Wy- stępnego 11. zdw 77 903

Krawcowa
polecie się w dom i poza domem. Słusarska 5. III. lewo. zdw 77 892

Unieważniam
two-weksel na 1000 zł wydany p. Cichemu Stanisławowi. Kna- łewski Jan Jazkowi Piotr. zdw 77 831

Kroju
niekiego lub damskiego, nowy system, wycze w miesiąc, bar- dzo tano Zgłoszenia Kurjer zdw 78 132

Ceruje
reparuje artystycznie garderobe. Oferty Kurjer zdw 77 905.

Futra
modernizuje, naprawia, pozycza kolnierze, obsady. Meście bobro- we futra z 850 — pracownia fu- ter i salon miod płaszczów, kostju- mów i odzieży męskiej. Jankow- ski, Kreta 23. zdw 77 992

Krawcowa
wykonuje suknie od 8 zł. Nowako- wa, Składowa 12. zdw 77 926

Obiady
kresowe, smaczne, Kantaka 8-9, brama, prawo III. zdw 77 916

Instrumentujemy
harmonizujemy i przyjmujemy wszelkie kompozycje do druku. Własny nakład i wydawnictwo nut. Guziński-Michalski, Aleje Marcinkowskiego 28. zdw 77 914

Futzarka
krawcowa pragnie zapoznać się z miła marszantka lub krawcowa ewentl. samotna pania z mieszka- niem celem otwarcia wspólnej pracowni. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 986

Tanie
i smaczne obiady na masle po- daje restauracja, Ratuszowa 31. rw 11110

Hig. czyszczenie
pierz i puchu skutecznymy solidnie i tano; (na życzenie od- biór i dostawa w dom). EMKAP, Roznań, ul. Wrocławska 30, tel. 5308. Pw 4 206-32,97

Jasnowidz
Pewuki — metapsychofografolog wyjaśnia wszelkie najtrudniej- sze sprawy. Woźna 18, III, pra- wo. zdw 78 118

Tylko 8 dni
sprzedaje wszelk. bielizne dam- ska, męska i dziecięca po znacz- niej niżonej cenie Fabryka Bieli- zny J. Schubert, Poznań, Wro- cławska 3. Pw 4131-32,4

6.90 złotych
fartuch biały z rekawami. Płaszcz damski biały od 8,50 zł. Płaszcz męski biały od 12 zł. sprzedaje Fabr. Bielizny J. Schubert, Poz- nań, ul. Wrocławska 3. Pw 4 032-32,6

Dam
100 zł za wskazanie osoby za- rzadzającej na wsi w samotnej osoby po zawarciu ugody. Oferty Kurjer zdw 78 134

Marszantka
przyjmuje w dom kapelusze dam- skie według najnowszych modeli, oraz abazury Kędzia, Zupański- go 8. zdw 78 002

Płaszcze
do konfekcji damskiej przyjmuje firma: „Chic Parisienne”, św. Marcina 3, II. prawo. Telefon 40-65. zdw 78 003

Kino Wilsona Lazarz
wyświetla interesujące przeżyca zawiadowcy stacji kolejowej, p. t. Express-Orient z Lil-Dagover Początek o godz. 5,15; w nie- dzielę o 3,30. zdw 78 019

Autogeniczne
spawanie wszelkich polamanych części metalowych i reparacja motocykli wykonuje szybko, fa- chowo i tano. Ignis, ul. Wielka 6 zdw 78 021

23 OZENKI

Kawaler
blawatnik, lat 41, przystojny, zdolny kupiec, lecz bez pieniędzy poszukuje towarzyski życia. — Panie, które posiadają skład bła- watów maja pierwszeństwo. Of- erty z fotografią do Kurjera zdw 77 752

Nauczycielka
państwowa, stabilizowana. (po czterdziestce) wyjdzie zamaż. Warszawa, Skryta 851. nw 3047

Wdowa
lat 34 z trojgiem dzieci, posia- dająca własne rzemnicтво, pozna pana od lat 30 dobrego charak- teru z odpowiednią gotówką, lub też z innym własnym przedsię- biorstwem. Wyżsi urzędnicy na- stępie posiadzie nie wykluczeni. Cel matrymonjalny Łaskawe o- ferty Kurjer zdw 77 678

Matrymonjalne
znajomości droga koresponden- cyjna przeprowadza „Drogo- wskaz”, Poznań I, skrytka pocztowa 400. Szczegóły w samkie- tej kopercie bez firmy. Pw 4 196-32,76

Kawaler
lat 34, posiadający dom w Keis- zycy Poznańskiem wartości 90 tysięcy złotych i dobrze prospe- rujący interes poszukuje panny lub młodej wdowy bezdzietnej z odpowiednim majątkiem dla wspólnego dobra, cel matrymo- njalny. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 77 811

Dla
przyjaciółki rozmowej poszukuje kulturalnego również dobrze sy- tuowanego męża od 45-60 lat. Oferty Kurjer zdw 77 995

Kawaler
lat 30, wysokiego wzrostu, leśni- czo, na dobrem stanowisku, po- siadaj. kilka tysięcy zł gotówki, pragnie poznać w celu matry- monjalnym przystojną panią, do- brzego charakteru, wyższego wy- sokości, smukłą, posiadającą cokolwiek gotówki lub nie- uchwomość i zamiłowanie do wsi. Łaskawe zgłoszenia z fotografią prosi kierować do Kurjera Poz- nańskiego zdw 77 784

Student
amerykański, przystojny brunet, Polak, posłubi idealistę, której zapewni świetną przyszłość. Po- ważne nieanopimy Kurjer zdw 77 781

Wyższy
urzędnik państwowy inżynier dyplomowany, lat 45 ożeni się z osobą kulturalną, niezależną ma- terialnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 899

Kawaler
kandydat kolejowy, lat 30, szuka panny do lat 25. Cel matrymo- njalny. Zgłoszenia Kurjer Poz- nański zdw 77 900

Bogate
Pomorzanki, mającne Wielkopo- lanki pragnie wyjść zamaż za in- teligentnych panów na stanowi- skach. Informacji udzieli Piotr Mrówka, Ostrów. Włkp., Kościu- szki 2. zdw 77 897

Kawaler
lat 31, niskiego wzrostu, nieco u- lomny, urzędnik, 450 zł miesięcz- nie, idealista, poszukuje na tej- niezwykłej drodze odpowiedniej partii. Uprasa się tylko poważ- ne zgłoszenia Kurjer zdw 77 893

Panięska
przystojna, posiadająca 30.000 go- tówki, wyjdzie zamaż za pana na wyższym stanowisku, Błono ma- trymonjalne „Rekord”, Skarbowa 15, telefon 40-18. zdw 77 945

Dla
szwagierki, bydgoszczanki, intel- przylejmej powierzchowności, go- spodarnej, muzykalnej, posiadają- cej około 20.000 zł gotówki, i 4 pokojowe urządzone mieszkanie, szukam w celu matrymonjalnym stosownych panów w wieku 40-55 lat. Of. Kurjer Pozn. zdw 77 900

Właściciel
realności dobrze prosperującego składu, kawaler, lat 30 poszukuje odpowiednich znajomości. Cel ma- trymonjalny. Panie mające zama- rowanie do kupiectwa proszę skierować poważne zgłoszenia możli- wie z fotografią, która natychmiast zwracam do Kurjera zdw 77 982

Wdowa
z umeblowaniem 3 pokojowym zapozna inteligentnego pana, do- brze usytuowanego celem ożenku. Oferty Kurjer zdw 77 977

Bezdzietna
inteligentna wdowa, wysoka szat- ynka, lat średnich, posiadająca większą realność i mieszkanie w Poznaniu, pragnie poznać pana, na wyższym państwowem stano- wisku, posiadziela ziemskiego lub aptekarza, drogoczyste do- brze sytuowanego kupca od 45 do 55 lat. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 78 067

Pani
przystojna korp. lat średnich, większym mieszkaniem eleg. u- meblowaniem centrum Poznania, zapozna intelig. mężczyzne na wyższym stałem stanowisku do lat 55 celem zamażności. Oferty Kurjer zdw 77 074

Samodzielną
bardzo dobra krawcowa, posia- dająca mieszkanie oraz kilka ty- sięcy zł gotówki dla braku znajo- mości paów pragnie wyjść za- maż. Panowie tylko inteligentni od lat 40-45, którym zależy na dobrym pojęciu małżeńskim, ze- chęca z zaufaniem zgłosić oferty do Kurjera zdw 78 000

Kupiec
samodzielny kawaler, lat 30 po- szukuje towarzyski życia. Blon- dynki mają pierwszeństwo Wyczer- pujące zgłoszenia z fotografią prosi skierować z całem zaufa- niem Kurjera zdw 78 130

Szatynka
lat 34, która sobie zaoszczędziła 2.000 zł i wyprawie pozna pa- na. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 78 137

24 NAUKA

Rutynowana
nauczycielka z uniwersytetu ber- lińskiego udziela tano lekcji pol- skiego, francuskiego, niemieckie- go i przygotowuje do 4-jej gimna- zjalnej, Polna 13. I. lewo. zdw 77 275

Ondulacji
manicure wyczam tano. Oferty Kurjer zdw 77 677

Czarliński
nauczyciel muzyki (fortepian, skrzypce). Ul. Kwiatowa 11. par- ter. zdw 75 587

Pedagog
sumienny, korepetytor doświad- czonego, studia uniwersyteckie. — ośmiolatnia nienaganna praktyka nauczycielska i wychowawcza. udzieli lekcji w zakresie gimna- zjalnym obejmie opiekę nad gim- nazjasta (ami) ewentualnie na prowincji. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 893

Gimnazjastkom
wymagającym leczenia klimatycz- nego zapewnia wozorowa opłękę oraz pomoc w nauce „Lowiczanka” w Rabce. pierwszorzędny pensjonat Drowych Krasieńskiej i Rygielkiej. Na miejscu gimna- zjum siedzisko. zdw 77 989

Kursy
stenografii, pisania na masz- nach, książkowości Tyran-Za- worskiej, Strzelecka 33. zdw 78 088/89

Prywatne Gimnazjum w Poznaniu
poszukuje filologa (łacina) s peł- nemi kwalifikacjami. Reflektu- je się na energiczna i poważną siłę. Zgłoszenia do Kurjera zdw 78 083

Szkoła tańców dyplomowanego nauczyciela Szczerka
wyucza szybko pod gwarancją. Dom Rzemieślniczy, Wały Zygm. Augusta 15 parter. Pw 4209-56,131

Kursy
ksiązkowości, stenografii, kores- pondencji, języka niemieckiego, oddzielnie razem. Kromczyńska, Ogrodowa 16. zdw 78 011

Angielka
udziela lekcji Kurjer zdw 78 022

25 MUZYKA

Lekcje
muzyki, pianino do ćwiczeń. — Młyńska 3 III lewo. zdw 77 488

Fortepian
do ćwiczeń godzina 50 gr. Ulica Kościelna 2. II. pietro. prawo. zdw 77 739

W 1 dniu
wyuczamy niegrające osoby pod gwarancją grać na fortepianie kil- kanaście sztuk koncertowych lub szlagerów według najnowszej własnej metody. Sztuczka 5 zł. Dyr. muzyki Gruzinińczy, Al. Mar- cinkowskiego 28. Setki podzięko- wań i uznaw. zdw 77 912

Lekcji
gry skrzypcowej udziela dyplomo- waną nauczycielką muzyki. — Kaufussówna Wilda, Strumy- kowa 7. III zdw 77 712

Jazzbandzista
pierwszorzedny ref. śpiewa (skrzypka) wolny. Oferty Kur- jer zdw 78 054

Na cytrze
koncerty udziela lekcji — Zgłoszenia Kurjer zdw 78 140

26 ROZRYWKA

Wypożyczalnia
książek powieściowych najwięk- sza w Poznaniu 2 zł miesięcznie. Wielki wybór, Woźna 12. zdw 77 236

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu- kujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Magister
farmacji n. typu z 1½ roczną praktyką, poszukuje posady od 1 ewentualnie 15 października — Oferty proszę pod adres Mille- rowna, Gostynin. ul. Kutnow- ska 9. zdw 76 704

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem, dobrmi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 77 715

Inteligentna
panienka przyjmie posade do dzieci. Miejscowość obojerna. — Oferty Kurjer zdw 77 740

Pierwszorędna
krawcowa która szyje tylko po- domach poszukuje pracy Łaska we zgłoszenia Kurjer zdw 77 304

Ogrodnik
kawaler z dobrmi świadectwa- mi szuka posady pomocniczej lub samodzielnej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 586

Administrator
Z powodu zmiany administracji poszukuje od 1. 10. rb. lub później posady dla mega administratora którego pod każdym względem polecam. Blizsze informacje li- stownie. Łaskawe oferty upras- za E. Schmeller, Dom. Brzeski, poczta Zdunska Wola, Skrzynka 3 powiat Łaski. zdw 77 690

Panięska
lat 18 poszukuje miejsca w fa- bryce, Zgłoszenia Kurjer zdw 77 539

Marszantka
samodzielną z kilkoletnią prak- tyką poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 77 561

Książkowy - bilansista
handlowiec, branży spedycyjnej, żegluga i zbożowej, obeznany z wszelkimi pracami biurowymi, korespondent polsko - niemiecki, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia uprasza się kierować do Kurjera pod zdw 77 691

U lekarza
lub w szpitalu poszukuje posady sekretarki - asystentki Praktyka pięcioletnia Miejscowość obojerna. Oferty Kurjer zdw 74 807

Dzielny malarz
rzeźbiarz, biegły w model. art. odnow. obrazów i złożeń z nier- wszorzędnymi poleceniami poszuku- je odpowiedzialnego zajęcia do prac kościelnych etc. Łask. zgłosz. Ze- haberi, probostwo Kórnik (Włkp.) zdw 77 650

Bufetowa
inteligentna poszukuje posady do cukierni lub restauracji w wrze- śniu. Oferty Kurjer zdw 77 899

Aptekarska
siła pomocnicza meška, katolka, obeznany w labor. recept i defekt. język polski, niemiecki, poszuku- je zaraz posady. Siła pierwszo- rzędna. Łaskawe zgłoszenia Kur- jer zdw 76 670

Kuchmistrz
poszukuje posady w restauracji, hotelu lub zakłádzie zaraz. Miej- scowość obojerna. Zgłoszenia Kur- jer zdw 76 957

Gukiernik
młodszy samodzielny z dobrmi świadectwami poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 77 218

Samodzielny
mechanik na prace precyzyjna poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 77 270

Wyřycielka
z szyciem, francuskim szuka po- sady zaraz lub później zajmie się dziećmi Oferty Kurjeer zdw 77 297

Wychowawczyni
z dobrem francuskim niemiec- kiem, szyciem szuka posady do dzieci starszych może wyřycieć pania, zaraz lub później, Oferty Kurjer zdw 77 296

Masażystka
pielęgniarka, leczenie żoładka zi- łami za małym wynagrodzeniem. Przyjmuje na wyjazd. Adres Kur- jer zdw 77 892

Uczciwa
wiejska dziewczyna poszukuje po- sady do wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer zdw 77 860

Poszukuje
posady jako pokojowa lub do dzieci z szyciem od 15. 8. lub 1. 9. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 055

Bufetowa
młodsza poszukuje posady. Miej- scowość obojerna, Oferty Kurjer zdw 77 897

Bielźniarka
polecie się na wyprawę poza do- mem i w dom Oferty Kurjer zdw 77 852

Panięska wychowawczyni
poszukuje od 15. VIII. lub 1. IX. odpowiedniej pracy, wymagania skromne. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 77 851

Młoda
praczką poszukuje prania. Zgło- szenia do Kurjera zdw 77 918

Dzielną
krawcowa przyjmie zaraz posade. Kurjer zdw 77 941

Polier w zawodzie stolarskim
długoletnia praktyka, bardzo do- brze obeznany bajeowaniem, poli- turowaniem, wykończeniem wszel- kich mebli, poszukuje stałej po- sady w większej fabryce. Zgłosze- nia Kurjer Poznański zdw 77 970

Technolog
absolwent Wyższej Szkoły Bud. Maszyn w Poznaniu, obeznany z lotnictwem, kolejnictwem, pracą w biurze technicznym i warszta- tach, oraz nowoczesnymi zasada- mi pracy, poszukuje posady. Of. Kurjer zdw 77 967

Starsza dziewczyna
na prowincji poszukuje posady od 15. 8. w Poznaniu Zgłoszenia Kur- jer zdw 77 969

Młynarz
z ukończoną szkołą młynarską, sa- motny, 8 lat praktyki z dobrmi świadectwami szuka zaraz posady, najchętniej jako samodzielny. Kaucje mogą złożyć. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 77 959

Apteka
siła pomocnicza żeńska, z dłu- gotletnią praktyką, wszechstronnie obeznana z pracą aptekarską, bie- ga w taksowaniu recept poszuku- je od 1. 9. posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 77 956

Nauczyciel domowy
z francuskim, niemieckim, dłuższą praktyką, prawem nauczania, stu- dent, zdolny korepetytor, świetne polecenia, poszukuje kondycji dla uczniów lub uczennic gimnazjal- nych. Zgłosz. Kurjer zdw 77 952

Poszukuje
dla pomocnika ogrodniczego, któ- ry się u mnie uczył z egzaminem Wielkopolskiej Izby Rolniczej po- sady najchętniej na majatek lub ogrodu handlowego od 1. 10. r. b. Zgłoszenia przyjmujmie St. Gajew- ski, Mieścisko, p. Wagrowiec. zdw 77 950

1.500
do 2.000 zł. kaucji złoży młody, e- nergiczny mężczyzna za otrzyma- niem posady inkasenta, kasjera, magazyniera lub innego zajęcia w poważnym przedsiębiorstwie. — Kwalifikacje 4 klasy gimnazjum, szkoła handlowa. Oferty Kurjer zdw 77 972

Kucharz
młody, który ukończył naukę w dużym domu poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer rw 11 096

Posługaczka
poszukuje posady 2-3 w tygod- niu. Najchętniej śródmieście. — Kurjer zdw 78 047

Prasowaczka
dzielna w swem zawodzie, z kil- koletnią praktyką, poszukuje nat- ychmiast posady najchętniej w przedsiębiorstwie dla przyjęcia bielizny. Zgłoszenia Marczyńska w Lesznie, ul. Bracka 8. zdw 8 056

Bufetowa
młodsza, poszukuje posady do dzieci i lekich prac domowych. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 78 107

Szofer
kawaler, po wojskowości, słu- sarz samochodowy, poszukuje posady w mieście lub na prowincji. Kaucja 500. Oferty Kurjer zdw 78 104

Starsza
dziewczyna poszukuje posady od 15 u bezdzietnych, skromnych państwa. Oferty Kurjer zdw 78 111

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje po- sady. Oferty Kurjer zdw 78 068

Podróżujący
kupiec, lat 40 dobrej prezencji, • wybitnych zdolnościach organiza- cyjno-handlowych w branży dro- geryjno-spożywczej, podróżuje 17 lat, z dobrmi referencjami, po- szukuje odpowiedniej posady. Łas- kawe zgłoszenia pod „Kupiec” do „Par”. Bydgoszcz, Dworco- wa 72. Pw 4 204-68,534

Mechanik maszynista
poszukuje posady zaraz lub 1. IX. 30, w młynach cegielniach i t. d. Przeprowadza gruntowny mon- tarz, obznajmiony z wszelkimi maszynami parowmi i rolnicze- mi. Zgłoszenia „Par”. Al. Mar- cinkowskiego 11 pod 56,129 Pw 4 200-56,129

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 77 814

Stenotypistka

Koncesyj. kursy gimnazjalne Pedagogium Poznańskie

od klas 4-8 przygotowują w krótkim czasie do egzaminów z zakresu gimn. do matury włącznie. Nauka w godz. wiecz. Wykładają profesorowie gimnazjalni. Oplaty niskie.
Informacje i wpisy Skarbowsa 5, II p. 6-7. zw 24726

Posady

książkowej lub stenotypistki początkującej za skromnym wynagrodzeniem poszukuje. Oferty Kurjer zdw 78 088

Inteligentna

panienka dzielna ekspedientka. poszukuje posady lub też do biura. Zgłoszenia proszę Kurjer zdw 78 005

Dziewczyna

z dobrimi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 78 018

Bona

z dobrimi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 78 012

Krawcowa

pierwszorządca szuka pracy w dom lub poza dom. Oferty Kurjer zdw 78 010

Chłopiec

lat 16 poszukuje nauki za ogrodniczka lub jakiegokolwiek zajęcia przy ogrodniku. Adres wskaże Kurjer zdw 78 085

Pierwszorządnie

wykonuje płaszcze, kostiumy, suknie, mundurki szkolne. Stella Kazmierczakówna, Długa 18, parter. lewo. zdw 78 086

Dzielna

krawcowa poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 78 087

Szwajcer

poszukuje zaraz posady na 50 krów. Zgłoszenia agencja Kurjera. Wronki. nw 3 061

Młynarz

z ukończoną szkołą młynarską poszukuje posady najchętniej jako kierownik młyna. Zgłoszenia do agentury Kurjera Poznańskiego w Inowrocławiu, kiosk narożnik ul. Toruńskiej. nw 3 019

Osoba

inteligentna przyjmie posadę do samotnej osoby lub do dzieci uśmiejąca się. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 78 028

Panienska

z żadnym charakterem pisma poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 78 029

Skórnik

lat 30, żonaty, były właściciel sklepu skór, bezwzględnie uczy się poszukuje posady od 1. X. 30 r. w charakterze eksp. i t. p. Na żądanie podam referencje. Łaskawe zgłosz. Kurjer pod zw 24844

Mistrz

młynarski, 35 lat, żonaty 5 lat na niewypowieszonym stanowisku pragnie zmienić posadę jako samodzielnego lub pierwszego młynarza od 1. 9. 30. lub później. Oferty Kurjer filja Stary Rynek rw 11 100

Szofer - mechanik

z kilkuletnią praktyką dobrze polecony poszukuje posady. Miejsce obojętne. zdw 78 143

Dzielna

krawcowa domowa przyjmie zaraz pracę. Kurjer zdw 77 615

Uczniwa

sierota poszukuje posługi zaraz Oferty Kurjer zdw 77 719

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Senor Americano”.
- Aurora: Pat i Patachon jako król lewicy.
- Corso: „Korsarze puszczy”.
- Edison: „Odwet”.
- Haria: „Chcę śnić o Tobie”.
- Metropolis: „Dziewczyna z temperamentem”.
- Odeon: Koenigsmark
- Renaissance: „Arcyzłodziej z Damaszku”.
- Słońce: „Przygoda Lady Edy”.
- Stylowe: „Biała Księżna”.
- Wilsona: „Express-Orient”.

Szukam

posady w poważnej instytucji jako inkasent lub tem pod. za kaucją lub pożyczką. Oferty Kurjer zdw 77 684

Samodzielna

dziewczyna z gotowaniem poszukuje posady pietnastego. Adres Marianna Murek. Poznań. Debiec. ulica Lipowa 17. zdw 77 711

Kierownik

pluga parowego, dobrze polecony dobrze obeznany z maszynami parowymi, motorami, zakładaniem elektrycznym szuka posady w majątku lub fabryce. Oferty Kurjer zdw 77 670

1.500,— zł

wstawię kaucję gwarancyjną w odpowiednią kasjerkę — względnie kierowniczkę filii. — Kilkuletnia praktyka książkowa. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 77 617

Sierota

17 lat, do dzieci i prac domowych szuka miejsca. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 609

Poszukuje

posady jako służąca zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 608

Dziewczyna

młodsza, uczniwa z prowincji która umie cośkolwiek gotować poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 77 606

Kurs

ondulacji bezpłatny. Matejki 7 zdw 77 720

Książkowa - kasjerka

s kilkuletnią praktyką, obeznana wszelkimi pracami biurowymi, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 77 751

Kasjerka

biegła w liczeniu z dłuższą praktyką szuka posady. Oferty Kurjer zdw 77 746

Kucharka

służąca dobrze gotująca szuka posady. Oferty Kurjer zdw 77 744

Drogerzysta

trzebny zaraz na czas wakacji ewtl. na stałe w firmie J Rudnicki. Ostrów Wlkp. Kaliska 5. Drogerja nw 3025

Usamodzielnic

sie mogą latwo panie, panowie bez różnicy zawodu Niepotrzeba kapitału ani wiadomości fachowych Dzienny dochód około 20 zł Proszę podać adres swój do Gdyni skrytka pocztowa 4 zdw 75 994

Panienska

z ukończoną 3 k. szkołą handlową szuka posady biurolistki, pocztującej księgowością Zgłoszenia Kurjer zdw 77 266

Dziewczyna

młoda, czysta możliwie z życiem do pomocy gospodyni potrzebna. Duchowska. Pocztowa 21. zdw 77 714

Dziewczyna

lubiąca dzieci potrzebna. Niegołowskich 5. skład. zdw 77 741

Fryzjera

damskiego i fryzjerki poszukuje S Ratajczak. Aleje Marcinkowskiego 20. zdw 77 730

28 WOLNE MIEJSCA

Uczeń

piekarski potrzebny. Handke — Zórawia 19. jw 4409/10

1.500 zł miesięcznie

zarobią panowie i panie bez różnic zawodu i zamożności zbierając zamówienia na artykuł pekupku najnowszym systemem. — Zgłaszaj się osobiście lub listownie natchmianst. Wyszyński. Poznań, Strzelecka 28. Pw 4 035-72.121

Ekspedjentka

z znajomością księgowości potrzebna zaraz do Hurtowni Wyrobów Tytoniowych. Oferty Kurjer zdw 78 131

Bufetowej

która ma bufet na rachunek, z obsługą gości, dzielnej, skromnej panienki z kaucją 500 zł dobrze poleconej poszukuje zaraz Hotel Hüttnera, Środa. Pw 4182-32.53

Podróżujących

na wysoką prowizję poszukuje Generalna Reprezentacja na Polskę maszyn i artykułów gastronomicznych. Reflektanci z branży mają pierwszeństwo. Zgłoszenia do Kurjera zdw 78 031

Starszego książkowego

ile możliwości z branży metalowej poszukuje hurt. skład żelaza. — Oferty z podaniem pretensji do Kurjera zdw 78 030

Maszynistka

pisząca biegle na maszynie po polsku i niemiecku potrzebna. Reklama Polska. Aleje Marcinkowskiego 6. zdw 78 124

Ekspedjentka

inteligentna i sumienna z świadectwami do restauracji potrzebna zaraz. zdw 78 139

Elew

gospodarczy potrzebny od 15 sierpnia lub 1 września Majętosc Kurzagóra, poczta Koszalin. zdw 78 147

Pani

jako agentka-akwizytorka potrzebna. Oferty Kurjer zdw 78 146

Posługaczka

znająca dokładnie wszystkie prace i do większego mieszkania potrzebna. Przybyszowa, Słowackiego 40. zdw 78 026

Kierownik

dobrze polecony z kaucją 1.000,— z potrzebny do prowadzenia hotelu i składu win na prowincji. Zgłoszenia zaraz podanie warunków do „Par” Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 32.55 Pw 4180-32.55

Kierownika

z kaucją do cukierni poszukuje. Oferty Kurjer zdw 78 822

Poszukuje

dzielnego dobrze poleconego zastępcę sprzedawcy na dobre artykuły na miasto Poznań. Oferty pod zdw 77 27

PENSIJONAT

dla uczennic szkół średnich
I. SUSZCZYŃSKIEJ
naucz. szkół średn.
ALEJE MARCINKOWSKIEGO 19, II. PIĘTRO,
przyjmuje zgłoszenia codziennie od 12—1 i 4—6 godz.
Pomoc w naukach. zdw 24-58
Doświadczony kierunek wychowawcy. Wszelkstronna opieka

Kucharka

samodzielna — gosposia młodsza — dwie pokoju poszukiwane od 15 sierpnia Hotel Hüttnera, Środa. (Osoby które pracowały w pensjonatach mają pierwszeństwo). Pw 4181-32.54

Pomocnik

fryzjerski potrzebny zaraz. Józef Borowski, Koźmin Wlkp. nw 3042

Uczeń

syn uczniwych rodziców może się zgłosić. Jan Hoffman, zegarmistrz, ul. Woźna 13 zdw 77 589

Panienska

młodej, intelig. do dziecka na wyjazd poszukuje. Zgłoszenia Grobla 13. lewo. II. zdw 77 548

Poszukuje

zaraż na leśniczkówkę samodzielną i zaufanej gospodyni ze znajomością dobrej kuchni i gospodarstwa wiejskiego. Warunki i traktowanie dobre. Zofia Jaworska. Porażyn p. Bukowiec Stary. zdw 77 508

Uczennica

do składu kapeluszy damskich potrzebna. — Bracia Szwarz. Wielka 7. rw 11 065

Nowość

wchodząca w zakres sezonu! Zabawki i bardzo wiele innych dla sprzedawców domokrążnych specjalistów 200% zarobku A. Anioła, Marszałka Focha 79. złatwiam od godz. 3 po południu. zdw 76 972

Do 600 złotych

zarobić może każdy (a) pisaniem nie przerywając swych prac; Złącz złoty znaczkiem poczt., otrzymasz numery okazowe i prospekty współpracy. M. Martiak, Stanisławów. Słowackiego 20. zdw 77 070

Mistrza ceglarskiego

dobrego fachowca poszukuje Cegielnia Parowa Pniewy (Wlkp.) Pw 4158-32.27

Poszukuje

się zastępcę kwalifikowanego z działu perfumeryjnego, za odpowiednią gwarancją na Poznańskie i Pomorze. Oferty z referencjami kierować do Fascinata Kraków, Gertrudy 6. Pw 4177-70.181

Młodsza

książkowa biegle zaraz potrzebna. Oferty do „Par” Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr 32.55 Pw 4179-32.52

Potrzebne

zaraz dwie dziewczyny wyuczone szczerkiarstwa. Fibich, Rynek Łazarski 10a. zdw 77 648

Dziewczyna

inteligentna, czysta, uczniwa potrzebna do pracy w gospodarstwie domowym i składzie do Katowic. Pierwszeństwo ma sieroła której zależy na stałej posadzie. Warunek język polski i niemiecki. Oferty Kurjer zdw 76 788

Ekspedjentka

młodsza potrzebna Zgłoszenia Kurjer zdw 77 805

Panienska

z bardzo dobrymi świadectwami do dzieci poszukuje Zgłoszenia Meissnerowa Libelta #2 pomiędzy 2 a 3 w poniedziałek. zdw 77 795

Panna

z życiem i pomocą w składzie. równieś i uczennica potrzebna. Dybłowska, Kostrzyn. zdw 77 785

Służąca samodzielna

z gotowaniem potrzebna 15 VIII. Friebe. Zwierzyniecka 22. zdw 77 820

Samodzielny

książkowy do przedsiębiorstwa fabrycznego obeznany z książką wypłat i kalkulacją potrzebny. Oferty z podaniem warunków Kurjer zdw 76 926

Służąca

do wszystkiego zaraz potrzebna. Stary Rynek 43, II. pietro. zdw 77 890

Kasjerka książkowa

rutynowana, znająca księgowość Wielkopolskiej Izby Rolniczej. język niemiecki, umiejąca pisać na maszynie i mogąca się wykązać dobrimi świadectwami i dłuższą praktyką, potrzebna od 1. 10 lub zaraz. Zgłoszenia z podaniem pretensji przyjmujcie Drosta. Uchorowo. powiat Oborniki. zdw 77 880

PENSIJONAT

dla uczennic szkół średnich
I. SUSZCZYŃSKIEJ
naucz. szkół średn.
ALEJE MARCINKOWSKIEGO 19, II. PIĘTRO,
przyjmuje zgłoszenia codziennie od 12—1 i 4—6 godz.
Pomoc w naukach. zdw 24-58
Doświadczony kierunek wychowawcy. Wszelkstronna opieka

Marszantka

samodzielna, znająca wykwintną pracę. potrzebna. Zgłoszenia 27 Grudnia 19, II. pietro. prawo od godziny 5 do 7. zdw 77 877

Ekspedjentki

inteligentnej do składu warzywa poszukuje. Piasecki, Górna Włda 106. zdw 77 871

Uczniwa

dziewczyna potrzebna zaraz do wszelkich prac domowych. Tardowski, Nowy Rynek 13. zdw 77 868

Służąca

do wszystkiego potrzebna od dnia 15 bm. Por Balcarek kółnisko Ławica. zdw 77 867

Młodsza

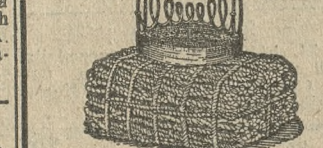
panienka do dziecka może się zgłosić. Krzyskańska. Patrona Jackowskiego 17. I. zdw 77 866

Służąca

znająca wszelkie prace potrzebna zaraz. Krzesińska, Piekary 8. zdw 77 830

Panienska

która już była przy dziecku, znająca robotki potrzebna do dziecka 8 miesięcznego zaraz. Zgłoszenia Matejki 56, wysoki parter, prawo, od godz. 8—9. zdw 77 824

Trawe indyjska, alpejska, pakuły, sprężyny meblowe wełna drzewna

T. Szelałowicz

Poznań, Tama Garbarska 25. Telefon 27-11. zw 24939

Dziewczyna

do dzieci od 15. może się zgłosić. Półwiejska 36, piekarnia. zdw 77 925

Poszukuje

pielegniarki-piastunki do niemowlęcia. Zgłoszenia z odpisami świadectw nadsyłać p. kap. Płucińska, dla Choińskiej Gniezno, Kilińskiego 9, III p. zdw 77 966

Dzielna

ekspedientka z branży rzeźniczej zaraz potrzebna St. Zenschner, Marszałka Focha 189 srw 139

Marszantka

samodzielna tylko siła pierwszorządca potrzebna. Salon Mód. Gwarna 11. Hw 33

Zastępcy losowi

Placimy najwyższe prowizje od sprzedaży 3% pożyczek budowlanej. Prowizje wypłacamy bezwzględnie. — Zgłoszenia Poznań. Dolna Włda 76. Pw 4 220-72.120

Pierwszorządca

kuchmistrz lub kuchmistrz, która (y) już w większej kuchni restauracyjnej pracowała (al), może się zgłosić z odpisami świadectw „Esplanada” Toruń, K. nopnickiej 4. Pw 4 218-64.275

Uczennica

która już praktykowała dłuższy czas w składzie towarów krótkich pończoch i bielizny lub też taka, która chce dokończyć naukę w tej branży potrzebna Oferty do Kurjera zdw 77 848/9

Młynarza

samodzielnego do młyna parowego z pożyczką 2 000 zł. poszukuje natchmianst. Oferty Kurjer zdw 78 098

Poszukuje

uczniwa do składu kolonialnego. żelaza na prowincję. Oferty Kurjer zdw 78 096

Służąca

która dobrze gotuje nie za młoda potrzebna od 15. 8. do restauracji Atlantic. Stary Rynek 80-81. zdw 78 100

Uczeń

potrzebny zaraz. Zakład fryzjerski ul. Wrocławskiej 35. zdw 77 983

Uczeń

garniecki może się zgłosić. Mosina, Poznańska 92. zdw 77 976

20 chłopców

do sprzedaży „Bezana - Śniegu” poszukuje zaraz. Zarobek dzienny 5—20 zł. Kaucja 25 zł. konieczna. Zgłoszenia „Bezana - Śniegu” Sp. z o. o., ul. Dobrowskiego 28. Pw 4208-32.90

Poszukuje

do mojej czteroletniej córki bony wychowawczyni, osoby inteligentnej rutynowanej, znającej język francuski w konwersacji. Oferty z podaniem warunków, odpisami świadectw i fotografią do Kurjera Poznańskiego zdw 77 968

Ekspedjentki

z branży obuwia, siły starsze, zdolne i samodzielne możliwie z językiem niemieckim mogą się zaraz zgłosić. St. Talaga, magazyn obuwia, Stary Rynek 95-97. zdw 77 954

Fryzjerka

na wyjazd do Kepna. Pensja 100 zł. miesięcznie i utrzymanie. Zgl. Kurjer zdw 77 946

Szofer

na wóz przemysłowy z gwarancją 1500 zł. potrzebny. Oferty Kurjer zdw 77 939

Służąca

do wszystkiego potrzebna od dnia 15 bm. Por Balcarek kółnisko Ławica. zdw 77 867

Młodsza

panienka do dziecka może się zgłosić. Krzyskańska. Patrona Jackowskiego 17. I. zdw 77 866

Służąca

znająca wszelkie prace potrzebna zaraz. Krzesińska, Piekary 8. zdw 77 830

Panienska

która już była przy dziecku, znająca robotki potrzebna do dziecka 8 miesięcznego zaraz. Zgłoszenia Matejki 56, wysoki parter, prawo, od godz. 8—9. zdw 77 824

Pw 35445-B1. 43

Humor zagraniczny

— Więc kradnąc portfel waszemu dobroczyńcy, nie ustyszeliście głosu sumienia?
— Nie panie adwokacie. Kiszki grały takiego marsza, że wszelki inny głos nie dochodził do mnie.
(Judge N. Jork) S. F.

Przedpłat

na sierpień 1930 z. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w kwartale z 4.70 z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4.94 kwartalem z 14.80 pod opaską w Polsce z 9.00 pod opaską w innych krajach z 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przetrzędk w składzie, strajków i t. p. wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonanci nie mają prawa domagania się niedostarczonego numeru lub odszkodowania.

W wydaniach wielkostronicznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami. materiał poświęcony danej uroczystości!

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznymi 240 gr. od 1-lamowego miliona ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża do wydania wieczornego do godz. 10 w dni przedświąt do godz. 9 przedpołud. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia. powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.